

CONVENTION ON INTERNATIONAL TRADE IN ENDANGERED SPECIES
OF WILD FAUNA AND FLORA

Seventeenth meeting of the Conference of the Parties
Johannesburg (South Africa), 24 September – 5 October 2016

GEORGIAN TRANSLATION OF
CITES NON-DETRIMENT FINDINGS GUIDANCE FOR PERENNIAL PLANTS. A NINE-STEP
PROCESS TO SUPPORT CITES SCIENTIFIC AUTHORITIES MAKING SCIENCE-BASED
NON-DETRIMENT FINDINGS (NDFS) FOR SPECIES LISTED IN CITES APPENDIX II.
VERSION 3.0.

This document has been submitted by Georgia* and Germany* and prepared together with TRAFFIC in relation to agenda item 78.

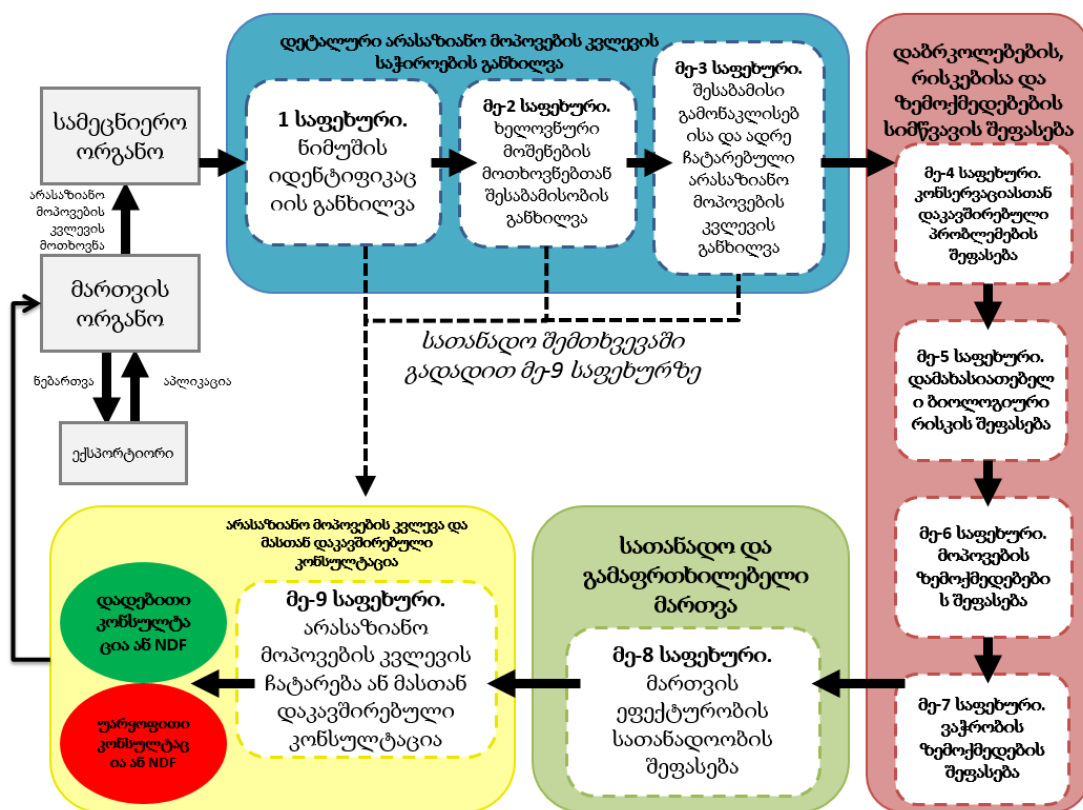
* *The geographical designations employed in this document do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the CITES Secretariat (or the United Nations Environment Programme) concerning the legal status of any country, territory, or area, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. The responsibility for the contents of the document rests exclusively with its author.*

D. Wolf, T.E.E. Oldfield, U. Schippmann,
N. McGough and D.J. Leaman

CITES-ის სახელმძღვანელო პრინციპები მრავალწლოვანი მცენარეებისათვის არასაზიანო მოპოვების კვლევის შესახებ

ცხრასაფეხურიანი პროცესი CITES-ის სამეცნიერო
ორგანოების მიერ მეცნიერულად დასაბუთებული
არასაზიანო კვლევის ჩატარების ხელშესაწყობად CITES-ის II
დანართში შეტანილი სახეობებისათვის

ვერსია 3.0

CITES-ის სახელმძღვანელო პრინციპები მრავალწლოვანი მცენარეებისათვის არასაზიანო მოპოვების კვლევის შესახებ

ცხრასაფეხურიანი პროცესი CITES-ის
სამეცნიერო ორგანოების მიერ მეცნიერულად
დასაბუთებული არასაზიანო კვლევის ჩატარების
ხელშესაწყობად CITES-ის II დანართში
შეტანილი სახეობებისათვის

ვერსია 3.0
დანიელ ვოლფი
ტომასინა ოლდფილდი
უვე შიპმანი
ნოელ მაკგო
დანა ლემანი

ეს არის შემდეგი დოკუმენტის თარგმანი:

ვოლფი, დ, ოლდფილდი, ტ.ე.ე., შიპმანი, უ., მაკგო, ნ. და ლემანი, დ.ჯ. (2016): ცხრასაფეხურიანი პროცესი CITES-ის სამეცნიერო ორგანოების მიერ მეცნიერულად დასაბუთებული არასაზიანო კვლევის ჩატარების ხელშესაწყობად CITES-ის II დანართში შეტანილი სახეობებისათვის. ვერსია 3.0. BfN-Skripten 440. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.

თარგმნები:

დავით ქიქოძე

საქართველოში კონვენციის სამეცნიერო ორგანოს წევრი

ელ-ფოსტა: Kikodze.david@gol.ge

მაია თავართქილაძე

ელ-ფოსტა: tavartkm@gmail.com

თეონა ქარჩავა

გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო

ელ-ფოსტა: teonakarchava@yahoo.com, t.karchava@moe.gov.ge

შემოთავაზებული ციტირება:

ვოლფი, დ, ოლდფილდი, ტ.ე.ე., შიპმანი, უ., მაკგო, ნ. და ლემანი, დ.ჯ. (2016): ცხრასაფეხურიანი პროცესი CITES-ის სამეცნიერო ორგანოების მიერ მეცნიერულად დასაბუთებული არასაზიანო კვლევის ჩატარების ხელშესაწყობად CITES-ის II დანართში შეტანილი სახეობებისათვის. URL: (გთხოვთ დაამატოთ URL) [ქართული თარგმანი: ცხრასაფეხურიანი პროცესი CITES-ის სამეცნიერო ორგანოების მიერ მეცნიერულად დასაბუთებული არასაზიანო კვლევის ჩატარების ხელშესაწყობად CITES-ის II დანართში შეტანილი სახეობებისათვის. ვერსია 3.0. BfN-Skripten 440. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.]

ყდის ილუსტრაცია: ცხრასაფეხურიანი პროცესი CITES-ის სამეცნიერო ორგანოების მიერ მეცნიერულად დასაბუთებული არასაზიანო კვლევის ჩატარების ხელშესაწყობად CITES-ის II დანართში შეტანილი სახეობებისათვის

ავტორების მისამართები:

დრ. დანიელ ვოლფი ბუნების კონსერვაციის ფედერალური სააგენტო
კონსტანტინშტრასე, 110
53179 ბონი
გერმანია
ელ-ფოსტა: Daniel.wolf@bfn.de

ტომასინა ოლდფილდი TRAFFIC International
დევიდ ატენბოროს შენობა
პემბროუკის ქუჩა
კემბრიჯი CB2 3QZ
გაერთიანებული სამეფო
ელ-ფოსტა: Thomasina.oldfield@traffic.org

სამეცნიერო ხელმძღვანელი:

დრ. დანიელ ვოლფი მცენარეთა კონსერვაციის განყოფილება II 1.2
პროექტი განხორციელდა გერმანიის გარემოს, ბუნების დაცვის და ბირთვული უსაფრთხოების
სამინისტროს ფინანსური მხარდაჭერით, როგორც კვლევითი და განვითარების პროექტი #FKZ
3514801600

ეს პუბლიკაცია შეტანილია ლიტერატურის მონაცემთა ბაზაში „DNL-online“ (www.dnl-online.de)

სარჩევი

არასაზიანო მოპოვების კვლევის ჩატარება მრავალწლოვანი მცენარეებისათვის: ცხრასაფეხურიანი პროცესი 7

არასაზიანო მოპოვების კვლევის შედეგები CITES-ის კონტექსტში	7
რატომ არის საჭირო სახელმძღვანელო პრინციპები არასაზიანო მოპოვების კვლევის შედეგებთან დაკავშირებით?	8
NDF-ის შესახებ წინამდებარე სახელმძღვანელო პრინციპების გამოყენების წესი	11

1-ლი საფეხური 14

ნიმუშის იდენტიფიკაციის განხილვა 14

დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?	14
საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების მიღების გზები 1-ლი საფეხურისათვის:	15
ნიმუშის იდენტიფიკაციის განხილვა	15
სახელმძღვანელო პრინციპები 1-ლი საფეხურისათვის.....	15
ინფორმაციის რეკომენდებული ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები	17

მე-2 საფეხური 18

ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულების საკითხის განხილვა 18

დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?	18
საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-2 საფეხურისათვის:	19
ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულების განხილვა	19
სახელმძღვანელო პრინციპები მე-2 საფეხურისათვის.....	19
ინფორმაციის რეკომენდებული ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები	22

მე-3 საფეხური 23

რელევანტური გამონაკლისებისა და წარსულში დადგენილი NDF-ების განხილვა 23

დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?	23
საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-3 საფეხურისათვის:	
რელევანტური გამონაკლისებისა და წარსულში დადგენილი NDF-ების განხილვა.....	24
სახელმძღვანელო პრინციპები მე-3 საფეხურისათვის.....	24
ინფორმაციის რეკომენდებული ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები	26

მე-4 საფეხური საკონსერვაციო სტატუსის შეფასება..... 27

დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?	27
საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-4 საფეხურისათვის:	
საკონსერვაციო სტატუსის შეფასება	28
სახელმძღვანელო პრინციპები მე-4 საფეხურისათვის.....	28
ინფორმაციის რეკომენდებული ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები	30
გასათვალისწინებელი ფაქტორები: საკონსერვაციო პრობლემები.....	31

მე-5 საფეხური ველური რესურსის მოპოვების პოტენციური დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკის შეფასება 33

დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?	33
საკვანძო კითხვა და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-5 საფეხურისათვის:	34

ველური რესურსის მოპოვების პოტენციური დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკის შეფასება	34
სახელმძღვანელო პრინციპები მე-5 საფეხურისათვის	35
გასათვალისწინებელი ფაქტორები: ველური რესურსის მოპოვების დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკი	36
მე-6 საფეხური ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედებების შეფასება.....	42
დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?	42
საკვანძო კითხვა და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-6 საფეხურისათვის: ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედების შეფასება	43
სახელმძღვანელო პრინციპები მე-6 საფეხურისათვის	43
რეკომენდირებული ინფორმაციის ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები	45
გასათვალისწინებელი ფაქტორები: ველურ გარემოში მოპოვების ზემოქმედებები	46
მე-7 საფეხური ვაჭრობის ზემოქმედებების შეფასება.....	51
დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?	51
საკვანძო კითხვა და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-7 საფეხურისათვის: ვაჭრობის ზემოქმედებების შეფასება	52
სახელმძღვანელო პრინციპები მე-7 საფეხურისათვის	52
რეკომენდირებული ინფორმაციის ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები	54
გასათვალისწინებელი ფაქტორები: ვაჭრობის ზემოქმედებები	54
მე-8 საფეხური: მართვის ღონისძიებების ეფექტურობის შეფასება	57
დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?	57
საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-8 საფეხურისათვის: მართვის ღონისძიებების ეფექტურობის შეფასება	58
სახელმძღვანელო პრინციპები მე-8 საფეხურისათვის	58
რეკომენდირებული ინფორმაციის ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები	60
გასათვალისწინებელი ფაქტორები: არსებული მართვის ღონისძიებები	61
მე-9 საფეხური არასაზიანო მოპოვების კვლევა და მასთან დაკავშირებული კონსულტაცია	64
დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?	64
DECISIONS FOR STEP 9	66
NON-DETRIMENT FINDINGS AND RELATED DECISIONS	66
სახელმძღვანელო პრინციპები მე-9 საფეხურისათვის	66
დანართი	71
ცხრილები და ანგარიშის ფორმატის ნიმუში	71

არასაზიანო მოპოვების კვლევის ჩატარება მრავალწლოვანი მცენარეებისათვის: ცხრასაფეხურიანი პროცესი

არასაზიანო მოპოვების კვლევის შედეგები CITES-ის კონტექსტში

გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ველური ფლორისა და ფაუნის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ კონვენციის (CITES) ძირითადი ამოცანაა ვაჭრობის მდგრადობის საზღვრებში მოქცევის უზრუნველყოფა. კონვენციის თანახმად, მის მხარეებს შეუძლიათ დაუშვან II დანართში შეტანილი სახეობების ინდივიდებით ვაჭრობა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ექსპორტიორი ქვეყნის სამეცნიერო ორგანო დაადგენს, რომ „ასეთი ექსპორტი საზიანო არ იქნება სახეობის გადასარჩენად“ (მუხლი IV):

შემდეგ ნებისმიერმა მხარემ უნდა განახორციელოს გაცემული ნებართვების და ფაქტიურად ექსპორტირებული ოდენობების მონიტორინგი. როდესაც სამეცნიერო ორგანო განსაზღვრავს, რომ ნებისმიერი ასეთი სახეობის ინდივიდების ექსპორტი უნდა შეზღუდული იყოს სახეობის გავრცელების არეალში მის შესანარჩუნებლად იმ დონეზე, რომელიც შეესაბამება მის როლს ეკოსისტემებში და რომელიც გაცილებით მაღალი იქნება იმ დონესთან შედარებით, რომელზეც საჭირო იქნება აღნიშნული სახეობის I დანართში შეტანა, სამეცნიერო ორგანომ რეკომენდაცია უნდა მისცეს ადმინისტრაციულ ორგანოს, შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელების შესახებ ექსპორტის ოდენობის შეზღუდვის კუთხით (მუხლი IV).

ზემოაღნიშნული მოთხოვნების ერთობლიობას ეწოდება „არასაზიანო მოპოვების კვლევის შედეგები“ (NDF-ები). NDF-ების განსაზღვრა მეორე დანართს სახეობებისათვის წარმოადგენს კონვენციის თითოეული ექსპორტიორი მხარის სამეცნიერო ორგანოს პასუხისმგებლობას. მხარეთა კონფერენციამ (CoP) გადაწყვიტა, რომ არ დაადგინოს NDF-ების განსაზღვრის კონკრეტული ტექნიკური კრიტერიუმები. ამის სანაცვლოდ, CoP-მა მიიღო NDF-ების განსაზღვრის არასავალდებულო ზოგადი სახელმძღვანელო მითითებები, რომლებიც ჩამოყალიბებულია კონფერენციის რეზოლუციაში 16.7 არასაზიანო მოპოვების კვლევის შესახებ¹.

---

¹ <http://www.cites.org/eng/res/16/16-07.php> რეზოლუციებში შესწორებები შეიძლება შეტანილი იქნეს ყოველ CoP-ზე (მაგ., რევიზია CoP16); CITES-ის ვებ-გვერდზე შესაბამისად ხდება ბმულების განახლება.

რატომ არის საჭირო სახელმძღვანელო პრინციპები არასაზიანო მოპოვების კვლევის შედეგებთან დაკავშირებით?

კონვენციის ზოგიერთმა მხარემ, მთავრობათაშორისმა ორგანიზაციამ და სეკრეტარიატმა განახორციელა მნიშვნელოვანი ძალისხმევა NDF-ების დასადგენად ზოგადი და კონკრეტულ ტაქსონზე ფოკუსირებული სახელმძღვანელო მითითებების / პრინციპების დამუშავების მიზნით; კერძოდ, მნიშვნელოვანი მიღწევებია მცენარეთა ტაქსონებთან მიმართებაში.

ძირითადი მიღწევებია:

- ბუნების დაცვის მსოფლიო კავშირის (IUCN) სახეობათა გადარჩენის კომისიის ნაშრომის (და მხარდამჭერი სემინარების მასალების) - *სახელმძღვანელო პრინციპები CITES-ის სამეცნიერო ორგანოებისათვის: საკონტროლო სია II დანართში შეტანილი სახეობების ინდიდივიდების ექსპორტის შესახებ არასაზიანო მოპოვების შედეგების განსაზღვრის დახმარების გაწევის მიზნით* - გამოქვეყნება²;
- *საერთაშორისო ექსპერტების სემინარი CITES-ის არასაზიანო მოპოვების კვლევის შედეგების შესახებ* (მექსიკა, კანკუნი, 2008 წლის 17 – 28 ნოემბერი³), კერძოდ მრავალწლოვანი მცენარეების საკითხებისადმი მიძღვნილ სემინარზე სახელმძღვანელო პრინციპების დამუშავება IUCN-ის საკონტროლო სიისა და სამკურნალო და არომატული ველური მცენარეების მდგრადი შეგროვების საერთაშორისო სტანდარტის (ISSC-MAP, ამჟამად შეტანილია FairWild-ის სტანდარტის 2.0 ვერსიაში⁴) ელემენტების კომბინირების საფუძველზე;
- CITES-ის ვირტუალური კოლეჯის მოდული არასაზიანო მოპოვების კვლევის შედეგების განსაზღვრავად⁵.

წინამდებარე დოკუმენტში, კერძოდ ვერსია 3.0-ში მოცემული CITES-ის NDF-ების შესახებ სახელმძღვანელო პრინციპები მრავალწლოვანი მცენარეებისათვის პროექტების - „ტრეინინგ-მოდულების დამუშავება მცენარეებისათვის CITES-ის არასაზიანო მოპოვების კვლევის (NDF) განსახორციელებლად“ და „CITES-ის მცენარეთა სახეობების კვლევის დადგენის შესახებ სასწავლო შეხვედრები“ - შედეგია. აღნიშნული პროექტები შეასრულა TRAFFIC International-მა WWF - გერმანიის სახელით, ბუნების კონსერვაციის გერმანიის ფედერალური სააგენტოს (BfN) ფინანსური მხარდაჭერით. ამ პროექტების მიზანია სახელმძღვანელო პრინციპებისა და ტრეინინგის საშუალებების გაუმჯობესება, რომლებიც ხელმისაწვდომია სამეცნიერო ორგანოებისათვის მრავალწლოვანი მცენარეებისათვის NDF-ების დასადგენად, უკვე ჩატარებული სამუშაოებისა და მიდგომის დახვეწაში ბოლო მნიშვნელოვანი მიღწევების გათვალისწინებით.

სახელმძღვანელო დოკუმენტის გარდა, ამ პროექტის დამატებითი მნიშვნელოვანი შედეგებია:

---

² http://data.iucn.org/themes/ssc/our_work/wildlife_trade/citescop13/CITES/guidance.htm#guide

³ http://www.conabio.gob.mx/institucion/cooperacion_internacional/TallerNDF/taller_ndf.html

⁴ <http://www.fairwild.org/standard>

⁵ <https://eva.unia.es/cites/>

- კონსოლიდებული კრებსითი სამუშაო ცხრილები და ანგარიშის პროექტის ფორმატი (იხ. *Exell-ის ცხრილი*), და
- ტრეინინგ-მოდული მრავალწლოვანი მცენარეებისათვის CITES-ის არასაზიანო მოპოვების კვლევის განსახორციელებლად.

წინამდებარე სახელმძღვანელო პრინციპები, რომლებიც ეფუძნება წინა საკვანძო მიღწევებს, აღწერს ცხრასაფეხურიან პროცესს. იგი დაეხმარება სამეცნიერო ორგანოებს განსაზღვრონ მეცნიერულად დასაბუთებული NDF-ები მოცემული სახეობის შესახებ არსებული საკონსერვაციო პრობლემების სიმწვავის, დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკების, მოპოვების ზემოქმედებისა და ვაჭრობის ზეგავლენის შესაბამისი ხარისხის მონაცემების გამოყენებით.

წინამდებარე სახელმძღვანელო პრინციპების დიდი ნაწილი ემყარება სამუშაო ჯგუფების ანგარიშებსა და კონკრეტული შემთხვევების/საკითხების ანალიზს, რომლებიც გამომდინარეობს 2008 წლის 17-22 ნოემბერს მექსიკაში, კანკუნში „საერთაშორისო ექსპერტების სემინარიდან CITES-ის არასაზიანო მოპოვების კვლევის საკითხებზე“. მოცემული სახელმძღვანელო მითითებების პირველი პროექტი (მისი შინაარსის დახვეწის ჩათვლით) შეიქმნა შემდეგი სხდომის შედეგად - „ექსპერტების სხდომა მცენარეებისათვის CITES-ის არასაზიანო მოპოვების კვლევის (NDF) განსახორციელებლად სახელმძღვანელო მითითებებისა და ტრეინინგის დასამუშავებლად“, რომელიც გაიმართა მეხიკოში (მექსიკა), 2012 წლის თებერვალში. ვერსია 1.0⁶⁶ გამოიცა როგორც BFN-skripten 358, 2014 წელს და იგი გამოყენებული იქნა სასწავლო შეხვედრაზე ლიმაში, პერუ, 2014 წლის ნოემბერში. შეხვედრაში მონაწილეობა მიიღეს ამაზონის თანამშრომლობის ორგანიზაციის (ACTO) ქვეყნების წარმომადგენლებმა. პერუში მიღებულმა გამოცდილებამ გამოიწვია დოკუმენტის მე-2 ვერსიის შექმნა, რომელიც არ გამოქვეყნებულა, თუმცა გამოყენებული იქნა 2015 წლის ივნისში თბილისში, საქართველო და 2015 წლის დეკემბერში შენჯენში, ჩინეთი. წინამდებარე ვერსია 3.0 შემუშავებულია საქართველოს და ჩინეთის შეხვედრების გამოცდილებიდან და სხვა ექსპერტების კომენტარებიდან გამომდინარე. ადრიაანა სინკლერმა განახორციელა დოკუმენტის დეტალური განხილვა და მოამზადა სიღრმისეული კომენტარები კანადის CITES-ის სამეცნიერო ორგანოს, უფრო კონკრეტულად ჯინა შალკის და ლორნა ბროუნლის, გამოცდილებიდან გამომდინარე.

ცხრასაფეხურიანი პროცესის აღწერის მიმდინარე ვერსია შესაძლებელია განახლდეს მხარეების მიერ იმპლემენტაციისა და გამოთქმული შენიშვნების საფუძველზე. ვინაიდან ეს არის სახელმძღვანელო მხარეებისათვის, რომელსაც ისინი გამოიყენებენ და ადაპტირებას მოახდენენ საკუთარი საჭიროებებიდან გამომდინარე.

მიუხედავად იმისა, რომ მოცემული დოკუმენტის გამიზნულია სამეცნიერო ორგანოს დასახმარებლად გადაწყვეტილების მიღებაში, საბოლოოდ, სამეცნიერო ორგანომ უნდა აწონ-დაწონოს რისკები და არგუმენტები და მიიღოს საბოლოო გადაწყვეტილება NDF-თან დაკავშირებით. ყოველივე ეს მოითხოვს ინდივიდუალურ (ან ჯგუფურ) შეფასებას; მოცემული სახელმძღვანელო მითითებების მიზანია საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების პროცესისათვის საჭირო რელევანტური ინფორმაციის უზრუნველყოფა.

⁶⁶ D.J. Leaman and T.E.E. Oldfield. (2014). CITES Non-detriment Findings Guidance for Perennial Plants. BfN Skript.

წინამდებარე სახელმძღვანელო მითითებების შესახებ უფრო დაწვრილებითი ინფორმაციის მისაღებად შეგიძლიათ მიმართოთ შემდეგ პირებს:

Thomasina Oldfield
TRAFFIC International
David Attenborough Building
Pembroke Street
Cambridge
CB2 3QZ
United Kingdom
Thomasina.Oldfield@traffic.org

ან

Daniel Wolf
Federal Agency for Nature Conservation
Konstantinstr. 110
D-53179 Bonn
Germany
daniel.wolf@bfn.de

NDF-ის შესახებ წინამდებარე სახელმძღვანელო პრინციპების გამოყენების წესი

წინამდებარე სახელმძღვანელო პრინციპების მიხედვით, სამეცნიერო ორგანომ უნდა განახორციელოს ცხრასაფეხურიანი პროცესი მეცნიერულად დასაბუთებული NDF-ის დასადგენად. საერთო პროცესი ნაჩვენებია სურ. 1-ზე.

- 1-3 საფეხურები გულისხმობს მოცემული სახეობისა და ინდივიდებისათვის დეტალური, მეცნიერულად დასაბუთებული NDF-ის განსაზღვრის საჭიროების შეფასებას. ზოგიერთ შემთხვევაში შესაძლებელია გადაწყვეტილების უფრო ადრე მიღება (მე-9 საფეხურზე სწრაფი გადასვლა).
- მე-4-7 საფეხურები მოიცავს მოცემული სახეობისათვის რელევანტური საკონსერვაციო პრობლემების, დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკების, მოპოვების ზემოქმედების და ვაჭრობის ზეგავლენის შეფასებას.
- მე-8 საფეხურზე ფასდება არსებული მართვის ღონისძიებების ადექვატურობა გამოვლენილი პრობლემების, რისკებისა და ზემოქმედების ტიპების შერბილების (სიმწვავის შემცირების) თვალსაზრისით.
- მე-9 საფეხური არის საბოლოო საფეხური, რომელიც მოიცავს მართვის ორგანოსათვის NDF-ის დადგენას ან სხვა დასკვნის მომზადებას 1-8-ე საფეხურების შედეგების საფუძველზე.

სახელმძღვანელო პრინციპებით განსაზღვრული თითოეული საფეხური შედგება შემდეგი კომპონენტებისაგან:

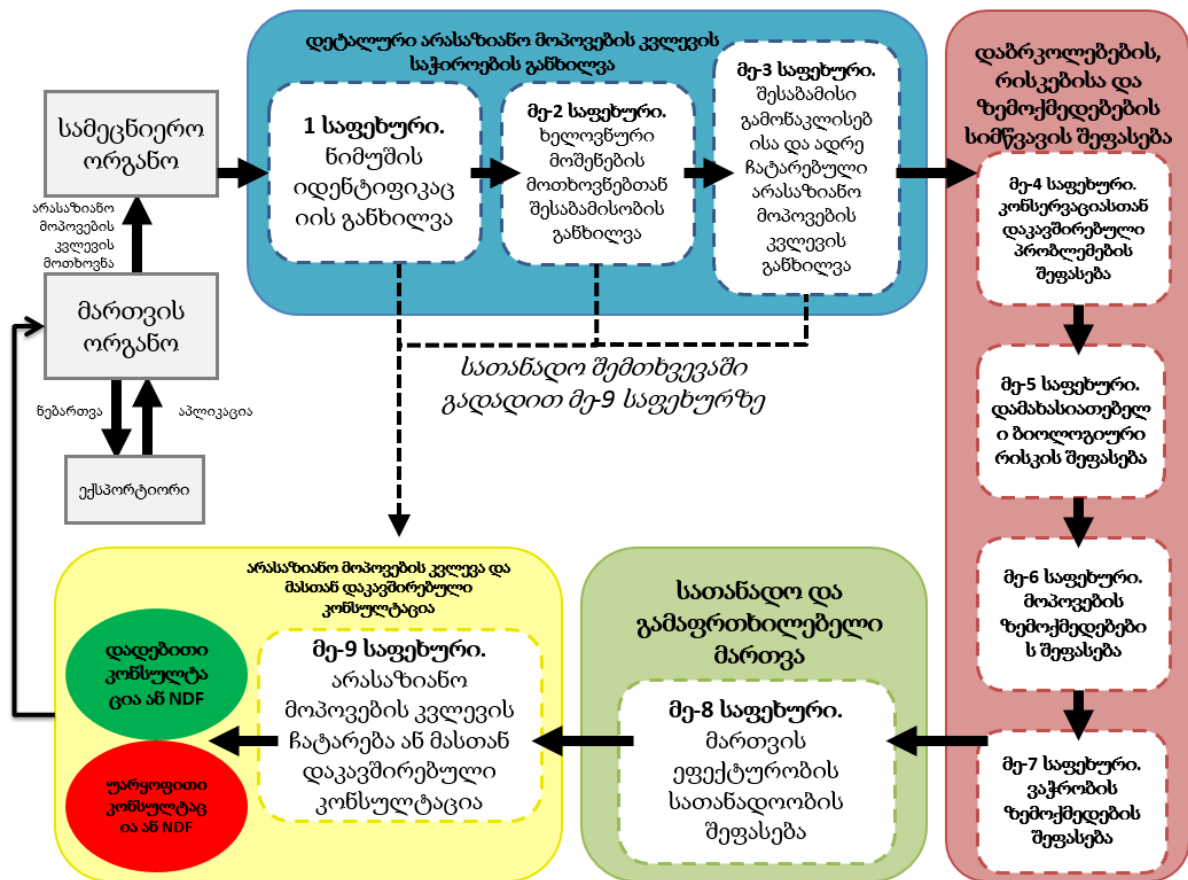
- „დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?“, რომელშიც შეჯამებულია სახელმძღვანელო საფეხურის მნიშვნელობა NDF-ის საერთო პროცესში.
- თითოეულ საფეხურზე „საკვანძო კითხვებისა და გადაწყვეტილების მიღების გზების“ გრაფიკული გამოსახულება
- სახელმძღვანელო პრინციპებში მოცემული შენიშვნები / განმარტებები თითოეულ საკვანძო კითხვაზე
- ყოველი საფეხურის საბოლოო ეტაპის აღწერა
- სასარგებლო წყაროები და ინფორმაციის რეკომენდებული ხარისხი წინა საფეხურებზე გამოვლენილი პრობლემების, რისკებისა და ზემოქმედებების სიმწვავის გათვალისწინებით
- (მხოლოდ მე-4-8 საფეხურები) ფაქტორების ერთობლიობა, რომლებიც გათვალისწინებულია საკონსერვაციო პრობლემების, დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკების, მოპოვების ზემოქმედებებისა და ვაჭრობის ზეგავლენის სიმწვავისა და არსებული მართვის ღონისძიებების ეფექტურობის დონის შეფასებაში.

კონსოლიდებული კრებისთი სამუშაო ცხრილები ასევე მოყვანილია ცალკე ექსელის ცხრილში. ისინი შეიძლება გამოვიყენოთ კონსულტაციებში ჩართული მხარეების, ყოველი ეტაპისათვის რელევანტური ინფორმაციის და პროცესის შედეგების დოკუმენტირების მიზნით. კონსოლიდებული კრებისთი სამუშაო ცხრილები აგრეთვე შეიძლება გამოყენებული იქნეს საბოლოო NDF-თვის ანგარიშის პროექტის ფორმატად.

მოცემული სახელმძღვანელო პრინციპების მიზანი არაა სამეცნიერო ორგანოს მიერ NDF-ის შესახებ გადაწყვეტილების ავტომატური განსაზღვრა, არამედ ეს არის დამხმარე ინსტრუმენტი კომპეტენტური გადაწყვეტილების მისაღებად. ნებისმიერი, ვინც

გამოიყენებს ამ ჩარჩოს, უნდა დაეყრდნოს საკუთარ აზრს; იგი/ისინი შეიძლება არ დაეთანხმონ სახელმძღვანელო პრინციპებით მითითებულ რისკის დონეს. სავარაუდოა, რომ მათ მეტი ინფორმაცია და ცოდნა გააჩნიათ, ვიდრე გადაწყვეტილების მიღების ზოგადი ჩარჩოთა განსაზღვრული. რისკების შეფასების მიზანია გადაწყვეტილების მიმღებთა წარმართვა დეტალიზაციისა და საიმედოობის იმ დონემდე, რომელიც უზრუნველყოფს არასაზიანო მოპოვებასა და ვაჭრობას. ამგვარად, მოცემული სახელმძღვანელო პრინციპები გვეხმარება რელევანტური ასპექტებისა და ინფორმაციის სტრუქტურირებაში, რაც ხელს უწყობს ზიანის შესახებ ინდივიდუალური დასკვნის გამოტანას. წინამდებარე სახელმძღვანელო პრინციპები და მათთან დაკავშირებული კონსოლიდებული კრებსითი სამუშაო ცხრილები შეიძლება გამოყენებული იქნეს სხვადასხვანაირად, მათ შორის შემდეგი მიზნით:

- CITES-ის ვირტუალური კოლეჯის NDF-ის მოდულის დანამატად, სამეცნიერო ორგანოების იმ წევრების მიერ საკუთარი კვალიფიკაციის ასამაღლებლად, რომლებსაც სჭირდებათ რჩევა / კონსულტაცია NDF-ებისა და მათ დაკავშირებული საკითხების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებაში
- როგორც დამხმარე მასალა სასწავლო სემინარებზე
- რელევანტურობის შემთხვევაში, NDF-ების შესახებ წერილობითი ანგარიშების სტრუქტურის განსასაზღვრავად.

სურ. 1. CITES-ის II დანართში შეტანილი მცენარეთა სახეობებისათვის არასაზიანო მოპოვების კვლევის ჩატარების ცხრასაფეხურიანი პროცესი

1-ლი საფეხური

ნიმუშის იდენტიფიკაციის განხილვა

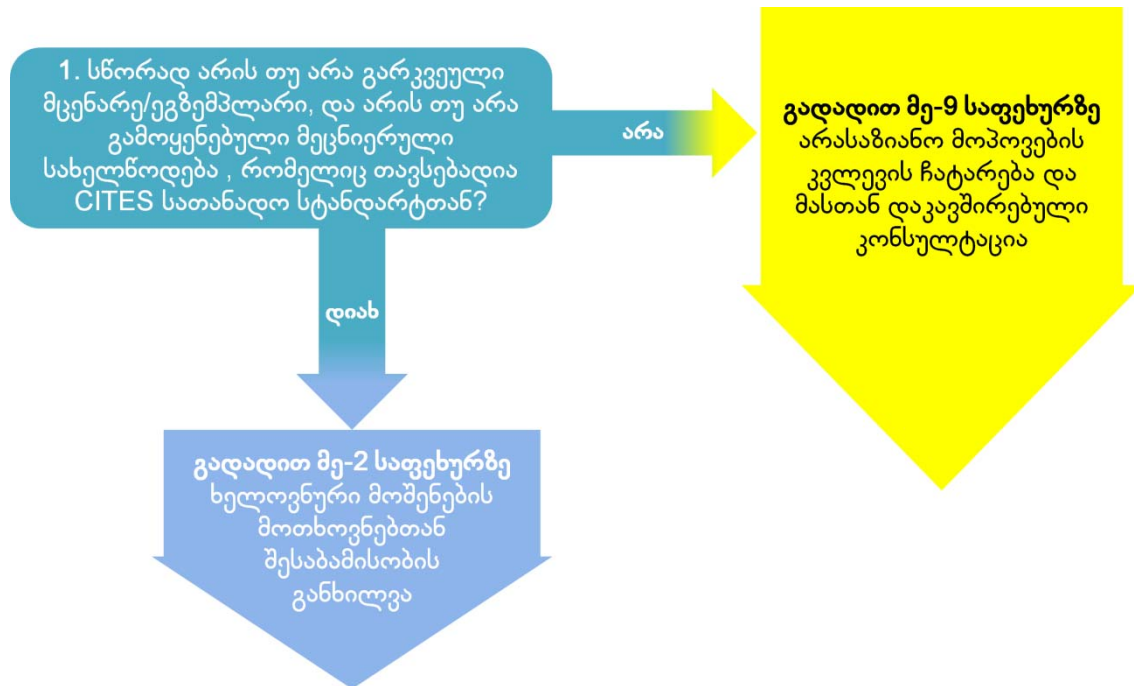
დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?

ცნობილი უნდა იყოს რა სახეობისთვის კეთდება აღნიშნული კვლევა. ნიმუშების სწორი იდენტიფიკაცია და შეთანხმება სახეობების ტაქსონომიურ სახელწოდებებზე, რომელთა ინდივიდებიც მიმდინარეობს ვაჭრობა, აგრეთვე - NDF-ების დადგენა კრიტიკული მნიშვნელობისაა CITES-ის განხორციელების თვალსაზრისით. მცენარეთა სახეობების ნიმუშების გარჩევა შეიძლება რთული იყოს მსგავსი სახეობებისაგან მიუხედავად იმისა, ნიმუში მოიცავს მთელ მცენარეს, მის ნაწილს თუ დერივატს. CITES-ში შეტანილი სახეობების ჩანაცვლება „გარეგნული მსგავსების მქონე ნიმუშებით“ წარმოადგენს პრობლემას არალეგალური ვაჭრობის აღმოჩენის თვალსაზრისით. გარდა ამისა, შესაძლებელია საბოლოო პროდუქტები მოიცავდნენ რამდენიმე სახეობას, ამიტომაც აუცილებელია რამდენიმე სხვადასხვა კვლევის განხორციელება ერთი პროდუქტის ექსპორტისათვის.

სახეობების კლასიფიკაცია და სახელდება დინამიური პროცესია, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს გაურკვევლობა და კონსენსუსის არარსებობა ნიმუშისა და სახეობის ტაქსონომიურ სტატუსთან დაკავშირებით, აგრეთვე - არათანხვედრა თანამედროვე და ძველ ინფორმაციის წყაროებს შორის. გაურკვევლობამ ნიმუშების იდენტურობისა და ტაქსონომიური სტატუსის შესახებ, რომლებიც წარმოადგენენ ვაჭრობის საგანს, შეიძლება შეზღუდოს სამეცნიერო ორგანოს შესაძლებლობა შეაგროვოს და შეაფასოს ინფორმაცია შესაბამისი სახეობის შესახებ NDF-ის განსაზღვრის პროცესში. ამრიგად, NDF-ის დადგენის პროცესში აუცილებელია ზემოთხსენებული პრობლემების მოგვარება.

საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების მიღების გზები 1-ლი საფეხურისათვის:

ნიმუშის იდენტიფიკაციის განხილვა

სახელმძღვანელო პრინციპები 1-ლი საფეხურისათვის

საკვანძო კითხვა 1.1. დარწმუნებულია თუ არა სამეცნიერო ორგანო, რომ მცენარის სახეობა / ნიმუში სწორადაა იდენტიფიცირებული და გამოყენებული სამეცნიერო სახელწოდება შეესაბამება სათანადო CITES-ის სტანდარტს?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

სამეცნიერო ორგანო, ჩვეულებრივ, არ ათვალისწინებს ნიმუშებს, რომელთა ვაჭრობაზეც ნებართვის მისაღებად განაცხადია შემოტანილი; შესაბამისად, სახეობის სწორი იდენტიფიკაციის შესახებ დასკვნა გამოტანილი უნდა იყოს ნებართვის განაცხადში მოყვანილი ინფორმაციის საფუძველზე.

ნიმუშის/ნიმუშების იდენტიფიკაცია ითვლება გარკვეულად შემდეგი პირობების შესრულების შემთხვევაში:

- სანებართვო განაცხადში საექსპორტო ნიმუში / ნიმუშები იდენტიფიცირებულია სახეობის, ქვესახეობის ან ვარიაციის შესაბამის დონემდე; და
- საექსპორტო ნებართვის მისაღებად წარდგენილ განაცხადში ტაქსონი მითითებულია CITES-ის მიერ აღიარებული ნომენკლატურის შესაბამისად (იხ.

სახელმძღვანელო პრინციპები 1-ლი საფეხურისათვის

ბმული CITES-ის რეზოლუცია 12.11 (*Res. Conf. 12.11 Rev. CoP16*
<http://www.cites.org/eng/res/12/12-11R16.php>).

სამეცნიერო ორგანოს შეუძლია ჩაასწოროს იდენტიფიკაციის მარტივი, მექანიკური შეცდომა, ძველი სახელწოდება ან სინონიმი, თუ სწორი სახელწოდება აშკარაა.

სამეცნიერო ორგანოს შეუძლია მიმართოს CITES-ის მცენარეთა კომიტეტის სპეციალისტს ბოტანიკური ნომენკლატურის საკითხებში ნიმუშის ტაქსონომიურ სტატუსთან დაკავშირებული პრობლემების შემთხვევაში. მიზანშეწონილია, გადამოწმდეს ექსპერტმა ნიმუშების იდენტიფიკაცია ჩაატარა მოცემული სანებართვო განაცხადის მომზადების პერიოდში თუ წარსულში, რათა დავრწმუნდეთ, რომ ნიმუშები ნამდვილად შეესაბამება სანებართვო განაცხადში მითითებულ სახელწოდებას. წინააღმდეგ შემთხვევაში, აუცილებელია ნიმუშების იდენტიფიკაციის შემოწმება.

განსახილველი ნიმუშების მკაფიო ტაქსონომიური იდენტიფიკაციის გარეშე, სამეცნიერო ორგანოს არ ექნება შესაძლებლობა გამოიყენოს სახეობასთან დაკავშირებული ინფორმაცია, რომელიც საჭიროა იმის დასადგენად, შემოთავაზებული ვაჭრობა იქნება თუ არა საზიანო მოცემული სახეობის გადარჩენის თვალსაზრისით.

დადებითი პასუხის შემთხვევაში (პირობები a და b შესრულებულია ან სამეცნიერო ორგანომ შეასწორა მარტივი მექანიკური შეცდომა ან ძველი სახელწოდება): **1-ლი საფეხურის სამუშაო ცხრილში** დააფიქსირეთ გადაჭრილი პრობლემები და გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები.

უარყოფითი პასუხის (პირობები a და b არაა შესრულებული) ან საეჭვო შემთხვევაში, სამეცნიერო ორგანოს შეუძლია მოითხოვოს ფოტოები იდენტიფიკაციისათვის ან მიმართოს მართვის ორგანოს, რათა მან გამოიკვლიოს სანებართვო განაცხადში მითითებული სახეობის განზრახ თუ შეცდომით ჩანაცვლების პრობლემა, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ადგილი აქვს მსგავსი სახეობებით მნიშვნელოვანი დონის არალეგალურ ვაჭრობას. თუ მართვის ორგანო ვერ გადაჭრის ზემოაღნიშნულ საკითხებს, **1-ლი საფეხურის სამუშაო ცხრილში** აღწერეთ სახეობის იდენტიფიკაციასთან დაკავშირებული პრობლემები და გადადით მე-9 საფეხურზე: მიიღეთ გადაწყვეტილება 9.1.

1-ლი საფეხურის საბოლოო ეტაპი: სამეცნიერო ორგანო გამოავლენს ყველა პრობლემას, რომელიც ეხება სავაჭროდ შემოთავაზებული ნიმუშების იდენტიფიკაციას. ნიმუშების იდენტიფიკაციის სიზუსტე უზრუნველყოფს, რომ შესაბამის სახეობასთან დაკავშირებული ინფორმაცია იქნეს გამოყენებული NDF-ის პროცესის დარჩენილ ნაწილში იმის დასადგენად, საზიანოა თუ არა შემოთავაზებული ვაჭრობა შესაბამისი სახეობის გადარჩენის თვალსაზრისით.

ინფორმაციის რეკომენდებული ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები

- მხარეთა კონფერენციის მიერ მიღებული სტანდარტული საცნობარო წყაროების ჩამონათვალი / ფლორა [დანართი 2, *კონფერენციის რეზოლუციები 12.11* (რეგ. *CoP16* სტანდარტული ნომენკლატურა: <http://www.cites.org/eng/res/12/12-11R16.php>]
- CITES-ის მონაცემთა ბაზა Species+ (<http://www.speciesplus.net/>)
- CITES-ის მცენარეთა კომიტეტის სპეციალისტი ნომენკლატურის საკითხებში (<http://www.cites.org/eng/com/pc/member.php> - ამჟამად ბატონი ნოელ მაკგო, Mr Noel McGough)

საცნობარო წყაროები ან ინსტრუმენტები, რომლებიც არაა მიღებული CITES-ის მიერ

- შერჩეული მცენარეთა ოჯახების მსოფლიო კონსპექტი (<http://apps.kew.org/wcsp/home.do>)
- გამოქვეყნებული ნაციონალური, რეგიონული და გლობალური ფლორები
- ტაქსონომისტების მიერ განხილული სარკვევები და ფლორის კონსპექტები
- ტაქსონომისტების მიერ განხილული სტატიები და მონოგრაფიები
- მოპოვების ადგილიდან / ადგილებიდან აღებული საჰერბარიუმო ნიმუშები, რომლებიც მითითებულია საექსპორტო ნებართვის განაცხადში

მე-2 საფეხური

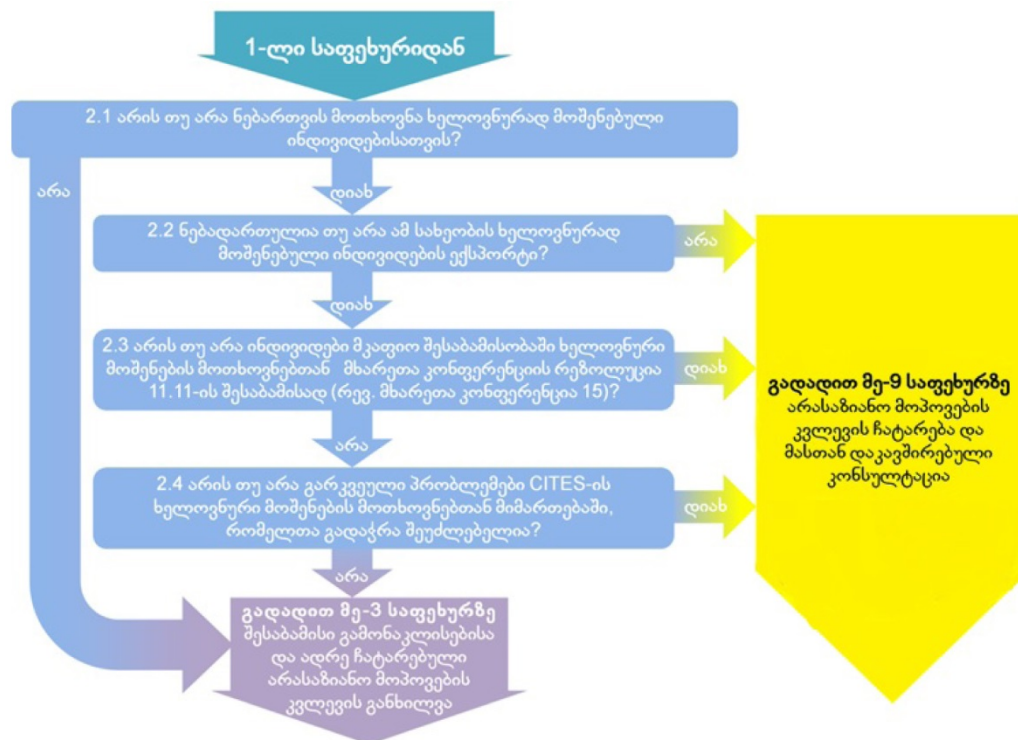
ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულების საკითხის განხილვა

დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?

თუ საექსპორტო ნებართვის მაძიებელი სამეცნიერო ორგანოს წარუდგენს საკმარის ინფორმაციას იმის დასადგენად, რომ განსახილველი ნიმუშები სრულად აკმაყოფილებს CITES-ის ყველა მოთხოვნას ხელოვნურად გამრავლებულ ნიმუშებთან მიმართებაში, როგორც ეს განსაზღვრულია კონფერენციის რეზოლუციებში 11.11 (რეგ. CoP15), მაშინ მიღებული იქნება მარტივი დადებითი გადაწყვეტილება საექსპორტო ნებართვის გაცემაზე. თუმცა ზემოაღნიშნული მოთხოვნების შესრულებასთან დაკავშირებული საკითხები (როგორიცაა ბუნებაში მოპოვებული ნიმუშებით არალეგალური ვაჭრობა, რომლებიც დეკლარირებულია, როგორც ხელოვნურად გამრავლებული, ან ველური სადედე მასალის გამოყენება სანერგეში ჩითილების / ნერგების მისაღებად, რომლებიც გატანილი იქნება საექსპორტოდ) უნდა გამოკვლეული იქნეს ვაჭრობაზე ნებართვის გაცემამდე.

საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-2 საფეხურისათვის:

ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულების განხილვა

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-2 საფეხურისათვის

საკვანძო კითხვა 2.1. ნებართვის მისაღებად შემოსული განაცხადი ეხება ხელოვნურად გამრავლებულ ნიმუშებს?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

უმეტეს შემთხვევაში, სამეცნიერო ორგანოს არ აქვს შესაძლებლობა დაათვალიეროს ნიმუშები, რომლებსაც ეხება სანებართვო განაცხადი. აქედან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია, რომ სანებართვო განაცხადი შეიცავდეს საკმარის ინფორმაციას, რომელიც საშუალებას მისცემს სამეცნიერო ორგანოს უპასუხოს ამ და მომდევნო საკვანძო კითხვებს მე-2 საფეხურზე.

დადებითი პასუხის შემთხვევაში, მე-2 საფეხურის სამუშაო ცხრილში დააფიქსირეთ გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები და გადადით საკვანძო კითხვაზე 2.2.

უარყოფითი პასუხის შემთხვევაში გადადით მე-3 საფეხურზე.

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-2 საფეხურისათვის

საკვანძო კითხვა 2.2. ნაციონალური ან ადგილობრივი კანონმდებლობით დაშვებული მოცემული სახეობის ხელოვნურად გამრავლებული ნიმუშების ექსპორტი?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

ნაციონალური ან ადგილობრივი კანონმდებლობით შეიძლება განსაზღვრული იყოს გამონაკლისები ან შეზღუდვები, რომელთა მიზანია ველურ პოპულაციებზე ხელოვნური გამრავლების პოზიტიური ზეგავლენის გაძლიერება ან საზიანო ზემოქმედების შემცირება (მაგ., თესლისა და სპორების შეგროვება). ქვეყანამ შეიძლება აკრძალოს მთლიანი მცენარეების, მათ შორის ხელოვნურად გამრავლებულის, ექსპორტი.

სამეცნიერო ორგანოს რეკომენდაცია უნდა აკმაყოფილებდეს ნაციონალური ან ადგილობრივი კანონმდებლობის მოთხოვნებს, თუმცა სამართლებრივი ასპექტების კონტროლი მართვის ორგანოს ამოცანაა (კონვენციის მუხლი IV 2b).

დადებითი პასუხის შემთხვევაში, მე-2 საფეხურის სამუშაო ცხრილში დააფიქსირეთ გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები და გადადით საკვანძო კითხვაზე 2.3.

უარყოფითი პასუხის შემთხვევაში, მე-2 საფეხურის სამუშაო ცხრილში მიუთითეთ შესაბამისი კანონი და გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები და გადადით მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილება 9.2.

საკვანძო კითხვა 2.3. საექსპორტო სანებართვო განაცხადში მითითებული ნიმუშები აკმაყოფილებენ სრულად ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებულ ყველა მოთხოვნას, როგორც ეს განსაზღვრულია *კონვენციის რეზოლუციაში 11.11 (რევ. CoP15)*?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

CITES-ის მოთხოვნები ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებით შესრულებულია შემდეგ შემთხვევებში:

- ა) სადედე მასალა ლეგალურადაა შეძენილი და გამრავლებულია ან ბუნებაშია მოპოვებული *კონვენციის რეზოლუციის 11.11 (რევ. CoP15)* შესაბამისად; და
- ბ) ნიმუშები ხელოვნური გამრავლების შედეგია *კონვენციის რეზოლუციის 11.11 (რევ. CoP15)* შესაბამისად.

თუ საექსპორტო ნებართვის მისაღებად შემოსული განაცხადი შეიცავს საკმარის ინფორმაციას სამეცნიერო ორგანოსათვის იმის დასადგენად, რომ განსახილველი ნიმუშები სრულად აკმაყოფილებს CITES-ის ყველა მოთხოვნას ხელოვნურად გამრავლებულ ნიმუშებთან მიმართებაში, როგორც ეს განსაზღვრულია *კონვენციის რეზოლუციაში 11.11 (რევ. CoP15)*, მაშინ შესაძლებელია მარტივი დადებითი გადაწყვეტილების მიღება საექსპორტო ნებართვის გაცემაზე.

სამეცნიერო ორგანოს შეუძლია მიმართოს მართვის ორგანოს დამატებითი ინფორმაციისათვის, რათა მიღებული იქნას გადაწყვეტილება ხელოვნურად მოშენებულის კრიტერიუმებთან შესაბამისობის შესახებ.

ამ საფეხურზე არ ხდება იმ ნიმუშების არდაშვება, რომლებიც განისაზღვრა, რომ ვერ აკმაყოფილებს ყველა მოთხოვნას ხელოვნურად გამრავლებულ ნიმუშებთან

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-2 საფეხურისათვის

მიმართებაში, როგორც ეს განსაზღვრულია *კონფერენციის რეზოლუციაში 11.11* (რევ. *CoP15*); NDF შეიძლება განისაზღვროს ბუნებაში შეგროვილი ნიმუშების საფუძველზე.

დადებითი პასუხის შემთხვევაში, მე-2 საფეხურის სამუშაო ცხრილში დააფიქსირეთ შესრულებული მოთხოვნები და გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები და გადადით მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილება 9.3.

უარყოფითი პასუხის შემთხვევაში, მე-2 საფეხურის სამუშაო ცხრილში მიუთითეთ გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები და გადადით საკვანძო კითხვაზე 2.4.

შენიშვნა: ზოგიერთ ქვეყანაში შემოღებულია სანერგის სარეგისტრაციო სქემები, რომელთა საშუალებითაც, ადვილად დადასტურდება განსახილველი სახეობის ხელოვნური გამრავლება რეზოლუცია 11.11-თან შესაბამისობით. იმ ქვეყნებში, სადაც ხშირად ხდება კონკრეტული სახეობის ხელოვნურად გამრავლებულ მცენარეებზე საექსპორტო ნებართვის გაცემა, მიზანშეწონილი იქნება სამეცნიერო და მართვის ორგანოებმა გასცენ სახელმძღვანელო მითითებები ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებული აუცილებელი მოთხოვნების შესახებ. სანერგეების ან ხელოვნური გამრავლების ოპერაციების რეესტრი აგრეთვე ხელს უწყობს გადაწყვეტილების მიღების პროცესს.

ზოგიერთი სახეობები შეიძლება გამრავლებული ან კულტივირებული იქნას ისე რომ არ იყვნენ შესაბამისობაში რეზოლუციასთან 11.11. ასეთი მცენარეების მოპოვება შესაძლოა არ იყოს ზიანის მომტანი ველური პოპულაციებისათვის. ასეთ შემთხვევებში საფეხურები 3-დან 9-ის ჩათვლით დახმარებას გაუწევს გადაწყვეტილების მიმღებს არასაზიანო მოპოვებასთან დაკავშირებით. მაგ: სამეცნიერო ორგანოს შეიძლება დაჭირდეს გამრავლების წყაროს ან განახლებისათვის გამოყენებული რესურსის მოპოვების შედეგად ველურ პოპულაციებზე ზეგავლენის შეფასება.

საკვანძო კითხვა 2.4. არსებობს განსახილველი ნიმუშების CITES-ის ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის პრობლემები, რომელთა გადაჭრა სამეცნიერო ორგანოს არ შეუძლია დეტალური NDF-ის საშუალებით?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

პრობლემები *კონფერენციის რეზოლუციის 11.11* (რევ. *CoP15*) მოთხოვნებთან შესაბამისობის მხრივ შეიძლება წარმოიქმნას, მაგ., შემდეგ შემთხვევაში:

- არაა ცნობილი, რომ მოცემული სახეობის ხელოვნური გამრავლება ხდება ქვეყნის ტერიტორიაზე CITES-ის ხელოვნური გამრავლების პირობების კრიტერიუმების დაცვით ან მისი გამრავლება ხდება არასაკმარისი მოცულობით საექსპორტო ნებართვაში მითითებული ნიმუშების რაოდენობის უზრუნველყოფის თვალსაზრისით.

სამეცნიერო ორგანოს არ შეუძლია დამაჯერებლად განაცხადოს, რომ ხელოვნურად გამრავლებული ნიმუშების ექსპორტი აკმაყოფილებს *კონფერენციის რეზოლუციის 11.11* (რევ. *CoP15*) მოთხოვნებს და ზიანს არ მიაყენებს ველურ პოპულაციებს.

დადებითი პასუხის შემთხვევაში, მე-2 საფეხურის სამუშაო ცხრილში აღწერეთ წამოჭრილი პრობლემები და გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები და გადადით მე-9

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-2 საფეხურისათვის

საფეხურზე: გადაწყვეტილება 9.4.

სამეცნიერო ორგანომ შეიძლება მიმართოს მართვის ორგანოს დამატებითი ინფორმაციის მისაღებად ან საკითხი გადასაჭრელად გადასცეს შესაბამისი პასუხისმგებლობის მქონე უწყებას.

უარყოფითი პასუხის შემთხვევაში, მე-2 საფეხურის სამუშაო ცხრილში მიუთითეთ გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები და გადადით მე-3 საფეხურზე.

მე-2 საფეხურის საბოლოო ეტაპი: სამეცნიერო ორგანო იღებს გადაწყვეტილებას, რომ საექსპორტო ნებართვის მისაღებად წარდგენილ განაცხადში მითითებული ნიმუშები აკმაყოფილებს კონვენციის მოთხოვნებს ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებით, რაც საშუალებას იძლევა გაიცეს საექსპორტო ნებართვა; აგრეთვე საჭიროა თუ არა დეტალური NDF არაშესაბამისობასთან და ველურ პოპულაციებზე საზიანო ზეგავლენასთან დაკავშირებული პრობლემების გამოსაკვლევად; ან არაშესაბამისობასთან დაკავშირებული პრობლემები მოითხოვს ნეგატიურ გადაწყვეტილებას ნებართვის გაცემის თაობაზე.

ინფორმაციის რეკომენდებული ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები

- საექსპორტო ნებართვის მისაღებად წარდგენილ განაცხადში მოყვანილი ინფორმაცია ნიმუშების მოპოვების წყაროს შესახებ (ველური პოპულაცია / ხელოვნური გამრავლება / უცნობი)
- ნაციონალური და ადგილობრივი კანონმდებლობა, რომელიც ეხება მოცემული სახეობის ექსპორტს
- *კონფერენციის რეზოლუცია 11.11 (რევ. CoP15):* მცენარეებით ვაჭრობის რეგულირება (<http://www.cites.org/eng/res/11/11-11R15.php>)
- სანერგეების დათვალიერება და ინვენტარიზაცია
- სანერგეების რეგისტრაცია (http://www.cites.org/common/reg/e_nu.html)

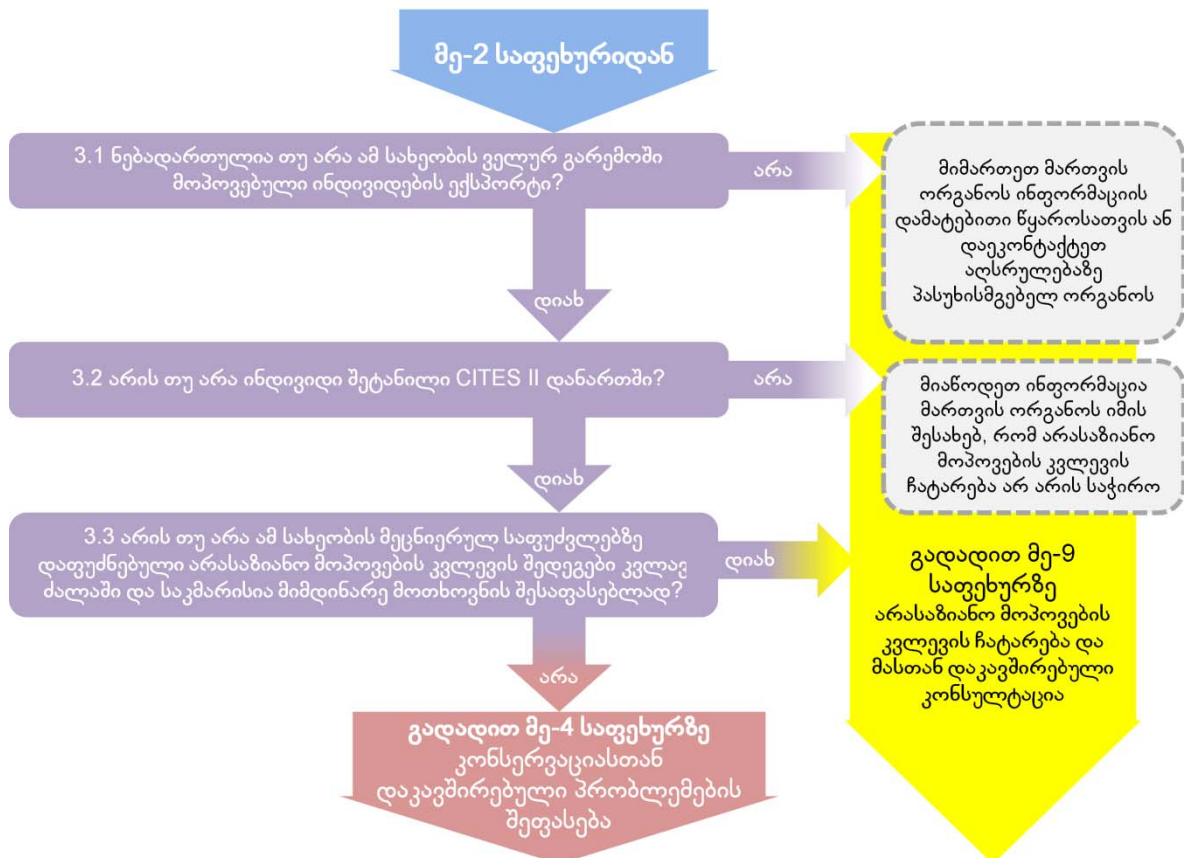
მე-3 საფეხური

რელევანტური გამოწვევისა და წარსულში დადგენილი NDF-ების განხილვა

დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?

ნიმუშების იდენტიფიკაციისთვის და ხელოვნური გამრავლებისათვის (თუ შესაფერისია) განსაზღვრული კრიტერიუმების დაკმაყოფილებასთან დაკავშირებული ფაქტორების გარდა, სამეცნიერო ორგანოსათვის შეიძლება საჭირო არ გახდეს დეტალური NDF-ის ჩატარება რამდენიმე სხვა გარემოების შემთხვევაში, რაც წინამდებარე სახელმძღვანელო პრინციპების მიხედვით გულისხმობს პირდაპირ გადასვლას მე-9 საფეხურზე. ზემოაღნიშნული გარემოებებია: ნაციონალური კანონმდებლობით მოპოვება ან ექსპორტის აკრძალვა; შესაბამისი ნიმუშების გამორიცხვა რეგულირების სფეროდან CITES-ის დანართებში სახეობის ანოტირებით; საექსპორტო ნებართვის მისაღებად წარდგენილი განაცხადის შესაბამისობა წარსულში მიღებულ მეცნიერულად დასაბუთებულ შედეგებთან.

საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-3 საფეხურისათვის: რელევანტური გამოწვევის და წარსულში დადგენილი NDF-ების განხილვა

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-3 საფეხურისათვის

საკვანძო კითხვა 3.1. ნაციონალური ან შესაბამისი ადგილობრივი კანონმდებლობით დაშვებულია მოცემული სახეობის ნიმუშების მოპოვება ან ექსპორტი?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

- სამეცნიერო ორგანოს რეკომენდაცია / დასკვნა უნდა შეესაბამებოდეს ნაციონალურ და ადგილობრივი კანონმდებლობას, თუმცა სამართლებრივი სისწორის შემოწმება მართვის ორგანოს ამოცანაა (კონვენციის მუხლი IV 2b).

დადებითი პასუხის შემთხვევაში, მე-3 საფეხურის სამუშაო ცხრილში აღწერეთ შესაბამისი კანონი ან დებულება, მისი რელევანტურობა და გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები და გადადით საკვანძო კითხვაზე 3.2.

უარყოფითი პასუხის შემთხვევაში, მე-3 საფეხურის სამუშაო ცხრილში აღწერეთ

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-3 საფეხურისათვის

შესაბამისი კანონი ან დებულება, მისი რელევანტურობა და მიუთითეთ გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები; გადადით მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილება 9.5.

საკვანძო კითხვა 3.2 ნიმუში შეტანილია CITES-ის II დანართში?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

- ზოგიერთი ნიმუში გამოყვანილია CITES-ის კონტროლის სფეროდან II დანართში შესაბამისი დანომრილი ანოტირებით ან დანართების ინტერპრეტაციით.

დადებითი პასუხის შემთხვევაში, მე-3 საფეხურის სამუშაო ცხრილში მიუთითეთ გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები (მაგ: მეორე დანართი კონვენციის ვებ-გვერდზე ან CITES-ის მონაცემთა ბაზა species+) და გადადით საკვანძო კითხვაზე 3.3.

უარყოფითი პასუხის შემთხვევაში, მე-3 საფეხურის სამუშაო ცხრილში აღწერეთ გამორიცხვის მიზეზი, მიუთითეთ გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები (მაგ: ანოტაცია) და გადადით მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილება 9.6.

აცნობეთ მართვის ორგანოს, რომ NDF და CITES-ის საექსპორტო ნებართვა საჭირო არაა.

საკვანძო კითხვა 3.3. სამეცნიერო ორგანომ წარსულში დაადგინა მეცნიერულად დასაბუთებული NDF მოცემული სახეობისათვის, რომელიც დღეისთვისაც მართებულია და საკმარისია განსახილველი საექსპორტო ნებართვის განაცხადში მითითებული ნიმუშების შესაფასებლად?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

ზოგიერთ შემთხვევაში, სამეცნიერო ორგანოს შეუძლია NDF-ის დადგენა წინა NDF-ის საფუძველზე. NDF შეიძლება დაეფუძნოს საექსპორტო კვოტას, მოპოვების ზღვრულ მოცულობას ან სხვა მოქმედ მართვის სისტემას.

მაგალითად, საექსპორტო რაოდენობა წინასწარ განსაზღვრული კვოტის ფარგლებშია, რომელიც მიჩნეული იქნა არასაზიანოდ სახეობის გადარჩენისათვის, ან მცირე რაოდენობით ნიმუშების ექსპორტის ზეგავლენა მარტივად იქნას შეფასებული წინა შემთხვევების საფუძველზე.

წინა NDF-ის მიღება შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ:

- წინა NDF-ში გათვალისწინებულია კონსერვაციის პრობლემები, დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკი, მოპოვების ზემოქმედება, ვაჭრობის ზეგავლენა და მოქმედი მართვის ზომები (იხ. წინამდებარე სახელმძღვანელო დოკუმენტის მე-4-8 საფეხურები).
- ამჟამინდელი საექსპორტო განაცხადი თანხმობაშია წინა განაცხადებთან;
- შემოთავაზებული ექსპორტი, წინა კვლევების თანახმად არასაზიანოა.

ნაციონალური კვოტა, რომელიც განსაზღვრავს სახეობის ინდივიდთა მაქსიმალურ რაოდენობას, რომლის ექსპორტი დაშვებულია წლის განმავლობაში სახეობის გადარჩენაზე საზიანო ზემოქმედების გარეშე, შეიძლება შეადგენდეს NDF-ს.

თუმცა სამეცნიერო ორგანომ შეიძლება დაადგინოს, რომ ნაციონალური საექსპორტო კვოტა საზიანოა სახეობის გადარჩენის თვალსაზრისით.

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-3 საფეხურისათვის

დადებითი პასუხის შემთხვევაში, მე-3 საფეხურის სამუშაო ცხრილში აღწერეთ წინა NDF , მიუთითეთ გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები და გადადით მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილება 9.7.

უარყოფითი პასუხის შემთხვევაში, მე-3 საფეხურის სამუშაო ცხრილში მიუთითეთ წინა NDF-ის არარსებობა ან ნაკლოვანებები, გამოყენებული ინფორმაციის წყაროები და გადადით მე-4 საფეხურზე.

მე-3 საფეხურის საბოლოო ეტაპი: სამეცნიერო ორგანოს შეიძლება არ დასჭირდეს დეტალური NDF-ის ჩტარება, თუ განსახილველი ნიმუშების ექსპორტი აკრძალულია ნაციონალური ან ადგილობრივი კანონმდებლობით, ნიმუშები შეტანილია არაა CITES-ის II დანართში ან საექსპორტო ნებართვის მისაღებად წარდგენილი განაცხადი შეესაბამება წინა მეცნიერულად დასაბუთებულ შედეგებს.

ინფორმაციის რეკომენდებული ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები

CITES-ის სახეობების მონაცემთა ბაზა (<http://www.speciesplus.net/>)

- <http://www.speciesplus.net/Species> დანართებში შეტანილი სახეობების ჩამონათვალი
- შესაბამისი ანოტაციები

საექსპორტო ნებართვის მისაღებად წარდგენილი განაცხადი

- მასალის, ნაწილის ან პროდუქტის ტიპი (მთლიანი მცენარე, მცენარის ნაწილები, დერივატები)
- რაოდენობა (საექსპორტო ნიმუშების რაოდენობა / მასალის მოცულობა)
- ექსპორტის მიზანი

მონაცემები ვაჭრობის შესახებ:

დანართებში I, II და III შეტანილი ნიმუშებითა და სახეობებით ვაჭრობის მონაცემები (მუხლი VIII.6-ის შესაბამისად) (<http://trade.cites.org>)

დადგენილი ნაციონალური საექსპორტო კვოტების კონტროლი

- *კონფერენციის რეზოლუცია (რევ. CoP15)* დადგენილი ნაციონალური საექსპორტო კვოტების კონტროლის შესახებ (<http://www.cites.org/eng/res/14/14-07R15.php>)
- ექსპორტის კვოტები (www.cites.org/eng/resources/quotas/index.php)

მე-4 საფეხური საკონსერვაციო სტატუსის შეფასება

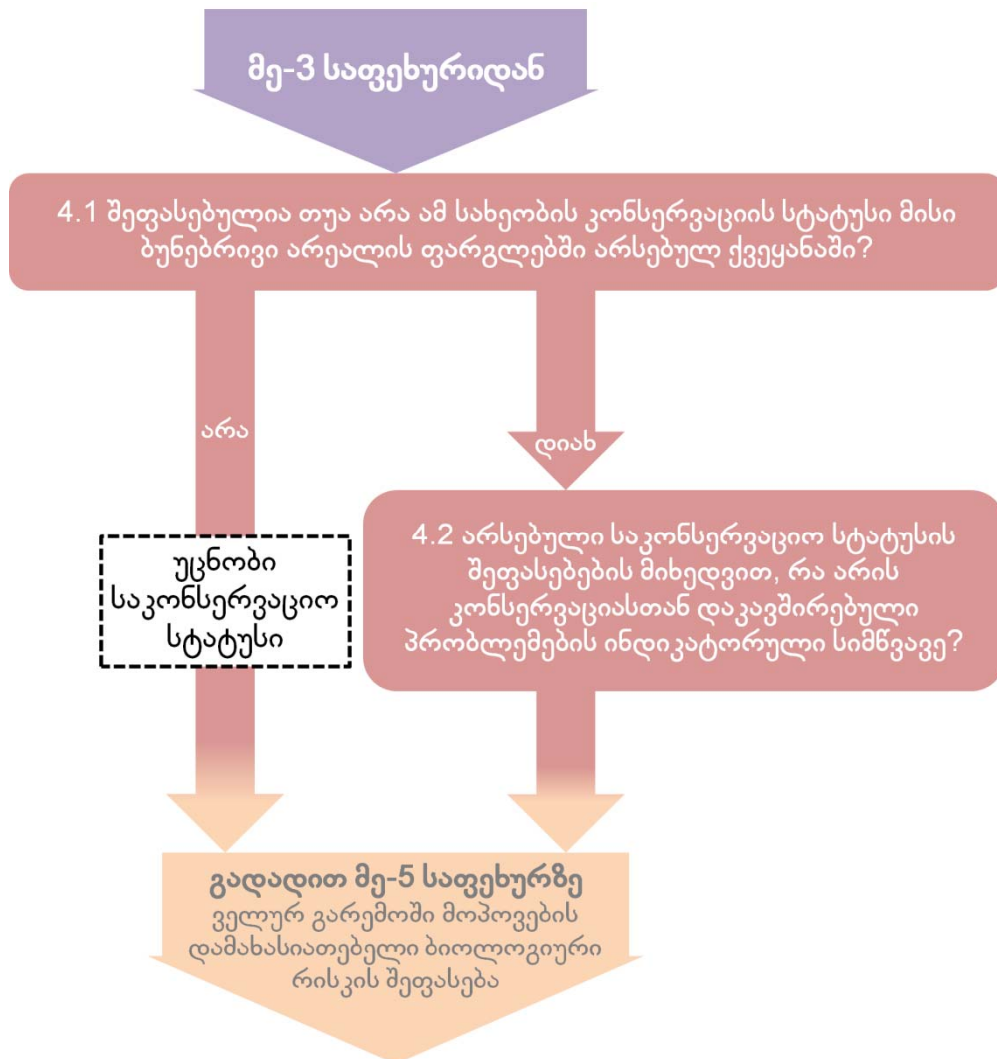
დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?

ამ საფეხურზე ხდება არსებული საკონსერვაციო სტატუსის შეფასებების გათვალისწინება, რელევანტური საფრთხეების დოკუმენტირებისა და მოცემული სახეობის ნაციონალურ პოპულაციასთან ან ქვე-პოპულაციასთან / ქვეპოპულაციებთან დაკავშირებული საკონსერვაციო პრობლემების სიმწვავის შეფასების ხელშეწყობის მიზნით. არ იგულისხმება, რომ NDF-ის პროცესის ფარგლებში სამეცნიერო ორგანო ჩაატარებს საკონსერვაციო სტატუსის შეფასებებს, თუ ისინი არ არსებობს, მოძველებულია ან არასრულია.

საკონსერვაციო სტატუსი წარმოადგენს უახლოეს მომავალში სახეობის (ან ამ სახეობის ქვე-სახეობის) გადაშენების ალბათობის შეფასებას. საკონსერვაციო სტატუსის შეფასების სისტემებს სხვადასხვა ფორმა (მაგ., წითელი ნუსხები, წითელი წიგნები, საფრთხის წინაშე მდგომი სახეობების ჩამონათვლები) და გეოგრაფიული მასშტაბი (ქვე-ნაციონალური, ნაციონალური, რეგიონული ან გლობალური) გააჩნია. გარდა ამისა, სხვადასხვა შეფასების სისტემის გადაშენების რისკის შეფასების კრიტერიუმები და აღწერის კატეგორიები განსხვავებულია. დეტალური, კარგად დოკუმენტირებული და უახლოეს წარსულში ჩატარებული საკონსერვაციო სტატუსის შეფასება იძლევა რელევანტურ ინფორმაციას წინამდებარე სახელმძღვანელო პრინციპებით განსაზღვრული რამდენიმე დარჩენილი საფეხურისათვის.

საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-4 საფეხურისათვის: საკონსერვაციო სტატუსის შეფასება

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-4 საფეხურისათვის

საკვანძო კითხვა 4.1. მოცემული სახეობის საკონსერვაციო სტატუსი შეფასებულია გეოგრაფიული მასშტაბით? როდესაც შეფასება არ არსებობს, სხვა შესაბამისი ინფორმაცია უნდა იქნას განხილული.

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

საკონსერვაციო	სტატუსის	ნებისმიერმა	შეფასებამ	შეიძლება	მოგვაწოდოს
სასარგებლო	ინფორმაცია	წინამდებარე	სახელმძღვანელო	პრინციპებით	

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-4 საფეხურისათვის

განსაზღვრული მე-4 და სხვა საფეხურებისათვის.

დადებითი პასუხის შემთხვევაში, მონიშნეთ საკონსერვაციო სტატუსი, შეფასების არეალი, ინფორმაციის წყარო, საფრთხეები და ინფორმაციის სარწმუნოების დონე სამუშაო ცხრილში 4.1 და გადადით საკვანძო კითხვაზე 4.2..

უარყოფითი პასუხის შემთხვევაში, სამუშაო ცხრილში 2, მონიშნეთ „უცნობია“ და გადადით მე-5 საფეხურზე.

საკვანძო კითხვა 4.2. როგორია საკონსერვაციო სტატუსის ან საფრთხეების სიმწვავე („დაბალი“, „საშუალო“, „მაღალი“ ან „უცნობი“)?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

იხ. ცხრილი - გასათვალისწინებელი ფაქტორები: საკონსერვაციო სტატუსები - არსებული მოპოვების ტერიტორიისათვის შესაბამისი საკონსერვაციო სტატუსით განსაზღვრული სიმწვავის შესაფასებლად.

ნაციონალური საკონსერვაციო სტატუსის შეფასება ყველაზე მეტად შეესაბამება NDF-ების ნაციონალურ მასშტაბს, თუმცა CITES-ის II დანართში შეტანილი ბევრი სახეობისათვის ნაციონალური შეფასებები არ ჩატარებულა. ზოგიერთი ქვეყნის იურისდიქციაში საკონსერვაციო სტატუსის შეფასება ხორციელდება მხოლოდ სუბ-ნაციონალურ დონეებზე (მაგ., შტატი ან პროვინცია), ხოლო ზოგიერთი სახეობა შეიძლება შეფასებული იყოს მხოლოდ რეგიონული ან გლობალური მასშტაბით. იმ შემთხვევაში, როდესაც არ არსებობს ნაციონალური შეფასება ან იგი მოძველებულია, გლობალური ან რეგიონული შეფასება შეიძლება გვაწვდიდეს სასარგებლო ინფორმაციას საფრთხეების შესახებ და მიგვითითებდეს საკონსერვაციო პრობლემის სიმწვავეზე. თუმცა აუცილებელია სიფრთხილის გამოჩენა გლობალური საკონსერვაციო სტატუსიდან გამომდინარე ნაციონალური მნიშვნელობის განსაზღვრისას, განსაკუთრებით ფართოდ გავრცელებული ან გლობალური გავრცელების მქონე სახეობის შემთხვევაში. ნაციონალური ან სუბ-ნაციონალური პოპულაცია შეიძლება ჩაითვალოს საფრთხის წინაშე მდგომად (მაგ., ლოკალიზებული ზემოქმედება მცირე ლოკალურ პოპულაციაზე), მაშინ როდესაც გლობალური პოპულაცია შეიძლება არ იყოს საფრთხის ქვეშ. საპირისპიროდ, სახეობის გლობალური პოპულაცია შეიძლება იყოს საფრთხის ქვეშ, თუმცა კონკრეტული ნაციონალური ან სუბ-ნაციონალური პოპულაცია შეიძლება იყოს უფრო კარგად დაცული (მაგ., საფრთხის არარსებობის ან მოქმედი მართვის ღონისძიების საფუძველზე).

საკონსერვაციო სტატუსის შეფასებებში შეიძლება გათვალისწინებული იყოს ბევრი ფაქტორი გადაშენების რისკის განსაზღვრის მიზნით. ეს ფაქტორები შეიძლება რელევანტური იყოს წინამდებარე სახელმძღვანელო პრინციპებით განსაზღვრულ სხვა საფეხურებზეც. მაგალითად:

- შეფასების სამიზნე პოპულაციაში ან ქვეპოპულაციაში დარჩენილი ინდივიდების რაოდენობა და ბოლო ტენდენციები პოპულაციის ზომაში (მე-5 და მე-6 საფეხურები)

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-4 საფეხურისათვის

- რეპროდუქციისა და გავრცელების შეზღუდვები, როგორცაა პოპულაციის ფრაგმენტაცია (მე-5 საფეხური)
- ცნობილი საფრთხეები, როგორცაა მოპოვებითა და ვაჭრობით გამოწვეული ზემოქმედება, ჰაბიტატის დანაკარგი და დეგრადაცია (მე-6 და მე-7 საფეხურები)
- მოქმედი მართვის სისტემების არსებობა და ეფექტურობა (მე-8 საფეხური).

თუ ეროვნული პოპულაცია ან ქვეპოპულაცია შეფასებულია სხვადასხვა სისტემებით, უმჯობესია განხილული იქნას მოპოვების ტერიტორიისათვის რელევანტური და უახლესი შეფასების მონაცემები.

გამოიყენეთ მე-4.2 საფეხურის სამუშაო ცხრილი შემდეგი საკითხების დასაფიქსირებლად:

საკონსერვაციო პრობლემის სიმწვავე („დაბალი“, „საშუალო“, „მაღალი“ ან „უცნობი“), რომლებიც მითითებულია ცხრილში - **გასათვალისწინებელი ფაქტორები: საკონსერვაციო პრობლემები**

არსებული მართვის ღონისძიებების / ზომების სათანადო ეფექტურობის შეფასების ხელშესაწყობად (მე-8 საფეხური), საკონსერვაციო პრობლემის სიმწვავე, რომლებიც შეფასებულია როგორც „დაბალი“, „საშუალო“, „მაღალი“ ან „უცნობი“, უნდა გადავიტანოთ მე-8 საფეხურის სამუშაო ცხრილში.

→ გადადით მე-5 საფეხურზე

მე-4 საფეხურის საბოლოო ეტაპი:

საფრთხეები, რომლებიც ზრდის ნაციონალური პოპულაციის ან ქვე-პოპულაციის გადაშენების რისკს, დოკუმენტირებულია და შეფასებულია სამეცნიერო ორგანოს მიერ, მოპოვებს ტერიტორიისათვის შესაბამისი საკონსერვაციო სტატუსის შეფასებების საფუძველზე.

ინფორმაციის რეკომენდებული ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები

ადგილობრივი (სუბ-ნაციონალური) და ნაციონალური საკონსერვაციო სტატუსის შეფასების სისტემები:

- შტატის, პროვინციის და ქვეყნის წითელი წიგნები;
- ონ-ლაინ ნაციონალური წითელი ნუსხები: (<http://www.regionalredlist.com>)
- საკონსერვაციო სტატუსის ეროვნული შეფასებები
- საკონსერვაციო მონაცემთა ცენტრები (მაგ., იხ. www.natureserve-canada.ca/en/cdcs.htm).

მრავალქვეყნიანი / რეგიონული საკონსერვაციო სტატუსის შეფასების სისტემები:

- NatureServe Explorer (აშშ და კანადა) (<http://www.natureserve.org/explorer/>)

ინფორმაციის რეკომენდებული ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები

- რუსეთის ფედერაციის წითელი ნუსხა (http://2mn.org/engl/rdbrf_en.htm)
- ჩრდილოეთ აფრიკის მტკნარი წყლების ბიომრავალფეროვნება (IUCN-ის წითელი ნუსხის კატეგორიებისა და კრიტერიუმების რეგიონული აპლიკაცია) (http://www.iucn.org/about/union/secretariat/offices/iucnmed/iucn_med_programme/species/species_assessments/freshwater_habitats/freshwater_northafrica/)

გლობალური საკონსერვაციო სტატუსის შეფასების სისტემები:

- IUCN-ის საფრთხის წინაშე მდგომი სახეობების წითელი ნუსხა (<http://www.iucnredlist.org>)

გასათვალისწინებელი ფაქტორები: საკონსერვაციო პრობლემები

წინამდებარე ცხრილში განსაზღვრულ ფაქტორებსა და ინდიკატორებში გამოყენებულია ინფორმაცია არსებული საკონსერვაციო სტატუსის შეფასებებიდან, რომელიც მარტივადაა რანჟირებული საკონსერვაციო პრობლემის სიმწვავესა მიხედვით. ზემოაღნიშნული რანჟირება იყენებს IUCN-ის წითელი ნუსხის კატეგორიებსა და კრიტერიუმებს, როგორც სტანდარტს, რომელსაც სამეცნიერო ორგანო ადარებს ნაციონალურ, სუბ-ნაციონალურ და სხვა რელევანტურ საკონსერვაციო სტატუსის შეფასების სისტემებში გამოყენებულ შეფასებას.

გამოიყენეთ მე-4 საფეხურის სამუშაო ცხრილი მოპოვების ტერიტორიისათვის შესაბამისი საკონსერვაციო პრობლემის სიმწვავე.

ფაქტორი	საკონსერვაციო პრობლემის სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
მოპოვების ტერიტორიისათვის რელევანტური საკონსერვაციო პრობლემის სიმწვავე	დაბალი	სახეობა, პოპულაცია ან ქვე-პოპულაცია შეფასებულია და არ ჩაითვალება საფრთხის წინაშე მყოფად. შეფასება ან ნუსხაში შეტანა ეფუძნება განსაზღვრულ კრიტერიუმებს (მაგ., IUCN-ის წითელი ნუსხის კატეგორია - „საჭიროებს ზრუნვას“ (LC) ან სხვა შეფასების სისტემებში გამოყენებული ექვივალენტური კატეგორია). აღსანიშნავია, რომ საკონსერვაციო სტატუსის შეფასების არარსებობა არ ნიშნავს, რომ სახეობა, პოპულაცია ან ქვე-პოპულაცია არ არის საფრთხის წინაშე.
	საშუალო	სახეობა, პოპულაცია ან ქვე-პოპულაცია შეფასებულია და ჩაითვალება საფრთხისთან ახლოს მყოფად. შეფასება ან ნუსხაში შეტანა ეფუძნება განსაზღვრულ კრიტერიუმებს (მაგ., IUCN-ის წითელი ნუსხის კატეგორიები - „საფრთხისთან ახლოს მყოფი“ (NT), „მოწყვლადი“ (VU) ან სხვა შეფასების სისტემებში

ფაქტორი	საკონსერვაციო პრობლემის სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
		გამოყენებული ექვივალენტური კატეგორიები).
	მაღალი	სახეობა, პოპულაცია ან ქვე-პოპულაცია შეფასებულია და ჩაითვალოს საფრთხის წინაშე მყოფად. შეფასება ან ნუსხაში შეტანა ეფუძნება განსაზღვრულ კრიტერიუმებს (მაგ., IUCN-ის წითელი ნუსხის კატეგორიები - „კრიტიკულ საფრთხეში მყოფი“ (CR), „საფრთხეში მყოფი“ (EN) ან სხვა შეფასების სისტემებში გამოყენებული ექვივალენტური კატეგორიები).
	უცნობი	სახეობის, პოპულაციის საკონსერვაციო სტატუსი უცნობია (არ არსებობს მონაცემები ან არ არის შეფასებული)
მოცემული ფაქტორის განმარტება: მოცემული ფაქტორი ითვალისწინებს ნებისმიერ არსებულ სუბ-ნაციონალური, ნაციონალური, რეგიონული ან გლობალური საკონსერვაციო სტატუსის შეფასებას, რომელიც მოიცავს სამიზნე სახეობის პოპულაციას ან ქვე-პოპულაციას იმ ქვეყნის საზღვრებში, რომელიც ახორციელებს NDF-ს. ზოგიერთი შეფასება შეიძლება უფრო რელევანტური იყოს მოპოვების ტერიტორიისათვის. იმ შემთხვევებში როდესაც შეფასება არ არსებობს, საფრთხეების შესახებ სხვა ინფორმაცია უნდა იქნას გათვალისწინებული, რათა შეფასდეს საკონსერვაციო პრობლემის სიმწვავე.		

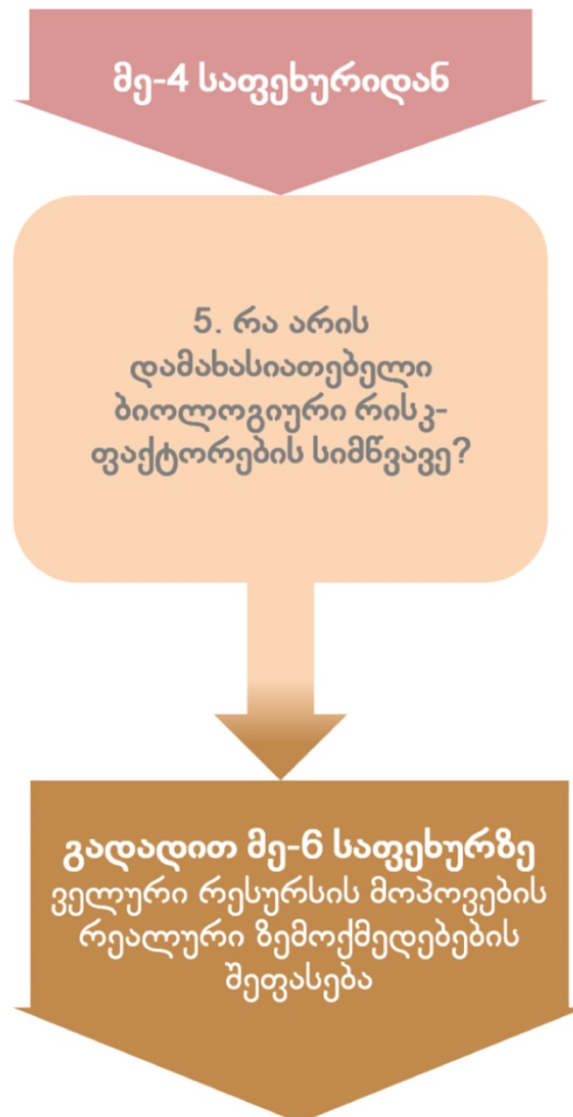
მე-5 საფეხური ველური რესურსის მოპოვების პოტენციური დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკის შეფასება

დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური
მნიშვნელოვანი?

ზოგიერთი მცენარე, შიდა ბიოლოგიური მახასიათებლებიდან გამომდინარე, ბუნებრივად უფრო მგრძნობიარეა ბუნებაში მოპოვებითა და კომერციული ვაჭრობით გამოწვეული უარყოფითი ზემოქმედებების მიმართ, ვიდრე სხვა სახეობები. წინამდებარე სახელმძღვანელო პრინციპებში „დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკი“ ნიშნავს, რომ ზოგიერთი ბიოლოგიური მახასიათებლები ზრდის რისკს, რომ ბუნებაში მოპოვება საზიანო იქნება სახეობის გადარჩენის თვალსაზრისით. შიდა ბიოლოგიური მახასიათებლების გამოყენებით, სამეცნიერო ორგანოს შეუძლია დაადგინოს კონკრეტული ბიოლოგიური ფაქტორები, რომლებიც ზრდის ან ამცირებს რისკის დონეს, რომ ბუნებაში მოპოვება საზიანო იქნება სახეობის გადარჩენის თვალსაზრისით. რაც უფრო მაღალია რისკის დონე, მით უფრო მაღალია მოთხოვნა ინფორმაციის ხარისხის, მართვის ეფექტურობისა და სიფრთხილის მიმართ NDF-ის მე-6-9 საფეხურებზე.

საკვანძო კითხვა და გადაწყვეტილების მიღების გზები
მე-5 საფეხურისათვის:

ველური რესურსის მოპოვების პოტენციური
დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკის შეფასება

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-5 საფეხურისათვის

საკვანძო კითხვა 5. გაითვალისწინეთ შიდა ბიოლოგიური მახასიათებლები, რომლებიც ზეგავლენას ახდენენ ბუნებაში მოპოვების პოტენციურ რისკზე სახეობის გადარჩენის თვალსაზრისით. არის დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკის სიმწვავე / დონე მითითებული თითოეული ფაქტორისათვის, როგორც „დაბალი“, „საშუალო“, „მაღალი“ ან „უცნობი“?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

ბევრი შიდა ბიოლოგიური მახასიათებლიდან, რომელიც შეიძლება ჩაითვალოს სახეობის გადარჩენაზე ბუნებაში მოპოვებით გამოწვეული ზემოქმედების რელევანტურად, ქვემოთმოყვანილი ფაქტორები ყოველთვის გამოიყოფა CITES-ის დისკუსიებსა და მეცნიერულად დასაბუთებული NDF-ების განსაზღვრასთან დაკავშირებულ დოკუმენტებში

- 1) ბუნებაში მოპოვებული მცენარის ნაწილი და მცენარის სასიცოცხლო ფორმა
- 2) გეოგრაფიული გავრცელება
- 3) ნაციონალური პოპულაციის ზომა და რიცხოვნობა
- 4) ჰაბიტატის სპეციფიკურობა და მოწყვლადობა
- 5) რეგენერაცია
- 6) რეპროდუქცია / გამრავლება
- 7) სახეობის როლი ეკოსისტემაში

თითოეულ ზემოაღნიშნულ შიდა ბიოლოგიურ მახასიათებელთან დაკავშირებული რისკის სიმწვავის ინდიკატორები, რომლებიც ზემოქმედებს ველური რესურსის მოპოვების რისკზე სახეობის გადარჩენის თვალსაზრისით, დეტალურადაა განხილული ცხრილში - **გასათვალისწინებელი ფაქტორები: ველური რესურსის მოპოვების დამახასიათებელი რისკი სახეობის გადარჩენის თვალსაზრისით.**

რეკომენდებული ინფორმაციის ხარისხი:

იმ სახეობებისათვის, რომლებისათვისაც რელევანტური საკონსერვაციო სტატუსის შეფასებები არ იყო ხელმისაწვდომი მე-4 საფეხურზე, სამეცნიერო ორგანომ უნდა შეაგროვოს ნებისმიერი ხელმისაწვდომი ინფორმაცია შიდა ბიოლოგიური მახასიათებლების შესახებ მე-5 საფეხურზე. იმ სახეობებისათვის, რომელთა საკონსერვაციო სტატუსი მე-4 საფეხურზე განისაზღვრა როგორც „დაბალი“, საკმარისი იქნება, თუ სამეცნიერო ორგანო გამოიყენებს რუტინული გადამოწმების წყაროებს (იხ. პირველი სვეტი ცხრილში „რეკომენდებული ინფორმაციის ხარისხის მქონე სასარგებლო წყაროები და მაგალითები“) მოცემული სახეობების შიდა ბიოლოგიური მახასიათებლების შესახებ დამატებითი ინფორმაციის შესაგროვებლად მე-5 საფეხურის შესრულების მიზნით. იმ სახეობებისათვის, რომელთა საკონსერვაციო სტატუსი განისაზღვრა, როგორც „საშუალო“, „მაღალი“ ან „უცნობი“ მე-4 საფეხურზე, რეკომენდებულია უფრო მაღალი ხარისხის ხელმისაწვდომი ინფორმაციის მოპოვება მე-5 საფეხურზე ინფორმაციული ხარვეზების გამოსასწორებლად.

გამოიყენეთ მე-5 საფეხურის **სამუშაო ცხრილი** ხელმისაწვდომი ინფორმაციის დასაფიქსირებლად, რომელიც შეესაბამება თითოეულ ზემოაღნიშნულ ფაქტორს, მითითებული რისკის დონეს, გამოყენებულ წყაროებს და ამ წყაროების სარწმუნოებას.

„დაბალი“, „საშუალო“, „მაღალი“ და „უცნობი“ დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკ-

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-5 საფეხურისათვის

ფაქტორების შემაჯამებელი ჩამონათვალი უნდა გადატანილი იქნას მე-8 საფეხურის სამუშაო ცხრილში, არსებული მართვის ღონისძიებების ეფექტურობის შეფასების ხელშეწყობად.

→გადადით მე-6 საფეხურზე.

მე-5 საფეხურის საბოლოო ეტაპი: დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკების რანჟირება გამოიყენება რათა სამეცნიერო ორგანომ შეძლოს მაღალი ხარისხის ინფორმაციის მოძიება მოპოვებისა და ვაჭრობის ზეგავლენასთან დაკავშირებით (მე-6 და მე-7 საფეხურები), მოითხოვონ უფრო მკაცრი მართვა მაღალი სიმწვავის რისკის შემთხვევებისათვის (მე-8 საფეხური), და უფრო სიფრთხილით მოეკიდონ NDF-ს როდესაც საკითხი ეხება სახეობებს მაღალი დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკებით (მე-9 საფეხური).

ყველა სახეობა/ეგზემპლარი, რომელიც მოითხოვს დეტალურ არასაზიანო მოპოვების კვლევას	მე- 4 საფეხურში განსაზღვრული საშუალო, მაღალი და უცნობი მნიშვნელობის კონსერვაციაზე დამოკიდებული სახეობები
რუტინული შემოწმებები: • განაცხადი ნებართვის მოპოვებაზე • დეტალური საკონსერვაციო შეფასებების შედეგები (მე-4 საფეხურის განხორციელების შედეგები, რომლებიც მოცემულია მე-4 საფეხურის სამუშაო ფურცელში) • სამეცნიერო პუბლიკაციები და მონაცემთა ბაზები, რომლებშიც მოცემულია სახეობების ტაქსონომიური აღწერა, ფლორები, მცენარეულობის ტიპები / ზონალური რუკები	არსებული ხარისხობრივი ინფორმაცია: • საჭერბარიუმო მასალა • მცენარეულობის შესწავლა და ინვენტარიზაცია • ეკოლოგიური რისკის შეფასება • შესაბამისი ცოდნა და ექსპერტიზა, რომლებსაც ფლობენ მეცნიერები, მომპოვებლები, ადგილობრივი მოსახლეობა, სხვა რესურსების მენეჯერები • მართვის გეგმები • რესურსის შეფასება

გასათვალისწინებელი ფაქტორები: ველური რესურსის მოპოვების დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკი

ამ ცხრილში განსაზღვრული ფაქტორებისა და ინდიკატორებისათვის გამოყენებულია ინფორმაცია სახეობის დამახასიათებელი ბიოლოგიური მახასიათებლების შესახებ და რისკის სიმწვავე შეფასებულია როგორც დაბალი, საშუალო, მაღალი და უცნობი. სამეცნიერო ორგანოებს შეუძლიათ მოახდინონ სპეციფიკური ფაქტორების იდენტიფიკაცია და შეაფასონ ველური რესურსის მოპოვების რისკის ზოგადი სიმწვავე სახეობის გადარჩენისათვის ამ ცხრილისა და მე-5 საფეხურის სამუშაო ფურცლის კომბინირებული გამოყენებით.

სახეობათა უმრავლესობისათვის, ინფორმაცია ხელმისაწვდომია 1-ლი და მე-2 და არა ყველა ფაქტორისათვის, რომლებიც მოცემულია ცხრილში. ხელმისაწვდომი ინფორმაცია და უცნობი ფაქტორები შეტანილი უნდა იყოს მე-5 საფეხურის სამუშაო ფურცელში;

რისკთან დაკავშირებული დამახასიათებელი ბიოლოგიური ფაქტორები	რისკის სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
1. მოპოვებული მცენარის ნაწილის შედარება სახეობის სასიცოცხლო ფორმასთან	დაბალი	ფოთლების, ყვავილებისა ან ნაყოფების დიდი რაოდენობით მოპოვება.
	საშუალო	გამოყოფის პროდუქტები (მცენარის წვენი, ფისი); მშობლიური ინდივიდიდან მიღებული ამონაყრის მოპოვება (მაგ., ციკადებში).
	მაღალი	მთლიანი მცენარის მოპოვება; ბოლქვების, ქერქის ან ფესვების მოპოვება; მონოკარპული სახეობების (მცენარეები, რომლებიც ყვავილობენ და თესლმსხმოიარობენ მხოლოდ ერთხელ სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში) აპიკალური მერისტემის მოპოვება.
	უცნობი	ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი.
	ამ ფაქტორის განმარტება: კონკრეტული სახეობის მედეგობა დამოკიდებულია მცენარის მოპოვებული ნაწილის მიმართებზე ინდივიდისა და პოპულაციის აღდგენის პოტენციალთან. მაგალითად, ხის სახეობის ფოთლების მოპოვება განიხილება როგორც დაბალი რისკის ფაქტორი ხის სიკვდილიანობასა და პოპულაციის დროში შემცირებათან მიმართებაში, ხოლო ბალახოვან მცენარეთა სახეობების ფესვების მოპოვება განეკუთვნება მაღალ რისკებს, რამდენადაც მოპოვებამ შესაძლოა გამოიწვიოს მთლიანი მცენარის გახმობა. ამ ფაქტორის შეფასებისას, მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული სახეობის სასიცოცხლო ფორმა (ერთწლიანი, ორწლიანი, მრავალწლიანი, გეოფიტი, ბუჩქი, და ხე). მოპოვების პრაქტიკის ზემოქმედება, რომელიც აჭარბებს ვაჭრობისათვის განკუთვნილ ნაწილზე მეტი მასალის ამოღებას (მაგ., იჭრება ხის მთლიანი ტოტები ფოთლების მოსაპოვებლად) განხილულია მე-6 საფეხურზე, ფაქტორი 1: „მოპოვების ზემოქმედება ინდივიდუალურ მცენარეებზე“.	
2. გეოგრაფიული გავრცელება	დაბალი	ხასიათდება ფართო გავრცელებით, გავრცელებულია მთელს ქვეყანაში (სავარაუდოდ, რამდენიმე ქვეყანაში).
	საშუალო	გავრცელება შეზღუდულია ქვეყნის შედარებით

რისკთან დაკავშირებული დამახასიათებელი ბიოლოგიური ფაქტორები	რისკის სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
		მცირე ნაწილით (და სავარაუდოდ გვხვდება რამდენიმე ქვეყანაში).
	მაღალი	გავრცელება ლოკალურია, მაგ., ენდემური სახეობები, რომლებიც ნაპოვნია მხოლოდ ერთ ან რამდენიმე ადგილას.
	უცნობი	ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი.
	ამ ფაქტორის განმარტება: ეს ფაქტორი აფასებს სახეობის ცნობილ (პირველად) ნაციონალურ / (მეორად) გლობალურ გავრცელების არეალს. მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული ის, თუ რამდენად არის სახეობის გავრცელება ფართო და უწყვეტი, ან რა ხარისხით არის გავრცელება შეზღუდული და ფრაგმენტირებული.	
3. ნაციონალური პოპულაციის ზომა და რიცხოვნობა	დაბალი	ნაციონალური პოპულაციის სუბ-პოპულაციები დიდია და ისინი ჰომოგენურადაა განაწილებული ლანდშაფტის გასწვრივ.
	საშუალო	ნაციონალური პოპულაციის სუბ-პოპულაციები ძირითადად საშუალო ზომისაა (ზოგჯერ დიდია) და არათანაბრადაა განაწილებული.
	მაღალი	ნაციონალური პოპულაციის სუბ-პოპულაციები ყოველთვის პატარაა; ისინი მცირე სიმჭიდროვითაა განაწილებული ლანდშაფტის გასწვრივ.
	უცნობი	ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი.
	ამ ფაქტორის განმარტება: ეს ფაქტორი აფასებს სახეობის სივრცულ გავრცელებას არეალის ფარგლებში. ამ ფაქტორით შეფასებულია, თუ რამდენად დიდი, მრავალრიცხოვანი და ჰომოგენურია პოპულაციები, თუ ისინი მცირე, შეჯგუფული და გაფანტულია. არეალის ფარგლებში არსებულ სხვადასხვა ქვეყანაში ამ ფაქტორის შეფასება შესაძლოა განსხვავებული იყოს, რადგან სახეობა, რომელიც გავრცელებულია ნაციონალური პოლიტიკური საზღვრების გასწვრივ შესაძლოა უფრო მრავალრიცხოვანი იყოს მისი ბუნებრივი არეალის ცენტრალურ ნაწილში და ნაკლები რიცხოვნობით ხასიათდებოდეს პერიფერიაზე. მხედველობაშია მისაღები სხვა ფაქტორებიც, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენს სახეობაზე.	

რისკთან დაკავშირებული დამახასიათებელი ბიოლოგიური ფაქტორები	რისკის სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
4. ჰაბიტატის სპეციფიკურობა და მოწყვლადობა	დაბალი	სახეობა ხასიათდება მაღალი ადაპტაციით სხვადასხვა ჰაბიტატის ტიპებთან; ჰაბიტატი სტაბილურია (მისი ფართობი არ მცირდება ან ხარისხი არ უარესდება).
	საშუალო	სახეობა ადაპტირებულია რამდენიმე სტაბილურ ჰაბიტატთან ან სხვადასხვა ჰაბიტატის ტიპებთან, რომლებიც ხასიათდება ფართობის ან ხარისხის კლებით.
	მაღალი	სახეობა სპეცდიფიკურად ადაპტირებულია ერთი ჰაბიტატის ტიპთან ან რამდენიმე ჰაბიტატის ტიპთან, რომლებიც ხასიათდება ფართობის ან ხარისხის კლებით.
	უცნობი	ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი.
	ამ ფაქტორის განმარტება: ეს ფაქტორი აფასებს მოცემული სახეობის ჰაბიტატის პრეფერენციას. იგი განიხილავს დაკავებული ჰაბიტატების ხელმისაწვდომობასა და სიმრავლეს და ასევე ამ ჰაბიტატების საფრთხეებს.	
5. რეგენერაცია	დაბალი	სახეობა სწრაფმოზარდია, მრავლდება ადრეულ სტადიებზე და/ან ადვილად განახლდება მოპოვების შემდგომ
	საშუალო	ზრდის ტემპი საშუალოა, ნაწილობრივ განახლდება მოპოვების შემდგომ
	მაღალი	სახეობა ნელად მოზარდია, გვიან მრავლდება და/არ განახლდება
	უცნობი	ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი
	ამ ფაქტორის განმარტება: ეს ფაქტორი აფასებს ინდივიდუალური მცენარის აღდგენის უნარს: მაგ., მოპოვებული მასალის (ნაწილის) აღდგენის შესაძლებლობას. ამ ფაქტორის ასპექტებია ზოგადი ზრდის სიჩქარე და განსაკუთრებით მრავალწლიანი მცენარეების ვეგეტატიური გამრავლების უნარი (ფესურები, მხოხავი ყლორტები, კლონალური ზრდა).	
6. გამრავლება	დაბალი	სახეობა უსქესოდ მრავლდება ან იმტვერება ქარით; წარმოიქმნება მრავალი სიცოცხლისუნარიანი

რისკთან დაკავშირებული დამახასიათებელი ბიოლოგიური ფაქტორები	რისკის სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
		თესლი, რომელიც აბიოტურად ვრცელდება; ხანგრძლივი სიცოცხლისუნარიანობის თესლის ბანკი
	საშუალო	სახეობა ძირითადად სქესობრივად მრავლდება და ხასიათდება ჩვეულებრივი დამტვერავებით; თესლები ვრცელდება ბიოტური გზით, ჩვეულებრივი გამავრცელებლებით
	მაღალი	სახეობა ორსახლიანია (მამრობითი და მდედრობითი ყვავილები სხვადასხვა მცენარეზე ვითარდება) ან მონოკარპულია (ყვავილობს და თესლმსხმოიარობს მხოლოდ ერთხელ); ადაპტირებულია სპეციალიზირებულ დამტვერავებთან და /ან თესლის გადამტანებთან; ივითარებს მცირე რაოდენობის სიცოცხლისუნარიან თესლებს; ხანმოკლე სიცოცხლისუნარიანობის თესლის ბანკი.
	უცნობი	ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი.
	ამ ფაქტორის განმარტება: ეს ფაქტორი აფასებს მოცემული სახეობის შედარებით რეპროდუქციულ სპეციალიზაციას; უსქესო გამრავლება, აბიოტური დამტვერვა და თესლების გავრცელება (მაგ., ქარით ან წყლით) და მრავალრიცხოვანი დამტვერავები და თესლების გადამტანები ნაკლებად სპეციალიზირებულია სქესობრივ გამრავლებასთან, ბიოტურ დამტვერვასა და თესლების გადატანასთან შედარებით. ამასთანავე, შეფასებულია თესლის ბანკის ხანგრძლივი ან ხანმოკლე სიცოცხლისუნარიანობა, რაც მნიშვნელოვანია რეგენერაციის განსასაზღვრავად. ინდივიდუალური მცენარეებისა ან რეპროდუქციული ნაწილების (ყვავილები, თესლები) ხელმისაწვდომობის შემცირებას უფრო დიდი ზემოქმედება აქვს მცენარეთა სახეობებზე, რომლებიც ხასიათდებიან უფრო სპეციალიზირებული ადაპტაციებით. ეს ფაქტორი ზოგადად განიხილავს მოპოვების სამიზნე პოპულაციის აღდგენის უნარს: მაგ., მოპოვების შემდგომ დარჩენილი მცენარის უნარს აღადგინოს პოპულაცია ან მოახდინოს იმ ტერიტორიებზე განსახლება, საიდანაც ამოღებული იქნა ინდივიდები ან სუბ-პოპულაციები.	

რისკთან დაკავშირებული დამახასიათებელი ბიოლოგიური ფაქტორები	რისკის სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
7. სახეობის როლი ეკოსისტემაში	დაბალი	ამ სახეობის შესწავლის მიუხედავად, დამოკიდებული სახეობა ან უმნიშვნელოვანესი ფუნქციები ცნობილი არაა.
	საშუალო	არ არის შესაბამისი; იხ. განმარტება ქვემოთ.
	მაღალი	საკვანძო სახეობა, სხვა მცენარეების დამცავი მცენარე, ძირითადი საკვების წყარო სხვა მცენარეებისათვის.
	უცნობი	ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი.
	ამ ფაქტორის განმარტება: ეს ფაქტორი განიხილავს სახეობის როლს ეკოსისტემაში და განსაზღვრავს, რამდენად შეწყვეტილია ან შეცვლილია ეკოსისტემის პროცესები სახეობის მოპოვებით, ასევე განეკუთვნება თუ არა სახეობა საკვანძო ან გილდიის სახეობებს, დამოკიდებული არის თუ არა სხვა სახეობები მის გადარჩენაზე (მაგ., კვების წყარო). შენიშვნა: ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ ჩვეულებრივ არ არის ხელმისაწვდომი, თუმცა იგი შესაძლოა შეტანილი იყოს ზოგიერთ კონსერვაციის სტატუსის დეტალურ შეფასებაში. „საშუალო“ ინდიკატორი არ არის ამ ფაქტორის შესაბამისი, რამდენადაც სახეობას განმარტების მიხედვით ან აქვს, ან არ აქვს ეკოსისტემური ფუნქცია.	

მე-6 საფეხური

ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედებების შეფასება

**დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური
მნიშვნელოვანი?**

ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედება შესაძლოა დამანგრეველი იყოს ინდივიდუალური მცენარეებისათვის, მოპოვების სამიზნე პოპულაციებისა და მოცემული სახეობის ნაციონალური პოპულაციისათვის, ასევე სახეობის ეკოსისტემისა და სხვა სახეობებისათვის, რომლებზეც ის არის დამოკიდებული. სამეცნიერო ორგანოებს შეუძლიათ ამ ზემოქმედებების იდენტიფიკაცია და შეფასება საუკეთესო ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით მოპოვების პრაქტიკისა და ინტენსივობის შესახებ (მაგ., პროპორციული ზემოქმედება ინდივიდუალურ მცენარეზე, პოპულაციასა და მთლიანობაში, ნაციონალურ პოპულაციაზე). მიუხედავად იმისა, რომ პოპულაციის დაკნინება შესაძლოა გამოწვეული იყოს ფაქტორებით, რომლებიც არ არის დაკავშირებული მოპოვებასთან (რომლებიც შესაძლოა იდენტიფიცირებული იყოს არსებული საკონსერვაციო სტატუსის შეფასებებში მე-4 საფეხურზე), პოპულაციის ტენდენციები შესაძლოა ასევე წარმოადგენდეს ველური რესურსის მოპოვების საზიანო ზემოქმედების სასარგებლო ინდიკატორს.

ზოგიერთ შემთხვევებში, არსებული მართვის ღონისძიებებმა შესაძლოა შეარბილოს (შეამციროს სიმწვავე) მოპოვების ზემოქმედებები. მართვის ღონისძიებები განხილულია მე-8 საფეხურზე. აქედან გამომდინარე, ეს საფეხური განიხილავს მოპოვების რეალურ ზემოქმედებას ექსპორტზე და არა პოტენციურ ზეგავლენას. ამასთანავე, მნიშვნელოვანია ამის გათვალისწინება ამ სახეობის სხვა მოპოვებასთან მიმართებაში (იგულისხმება კანონიერი და უკანონო მოპოვება და ქვეყნის შიგნით გამოყენება და ვაჭრობა), რათა შეფასდეს ამ სახეობის დაზიანება, რომელსაც მოპოვება იწვევს.

მოცემულ სახეობაზე ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედების სიმწვავის ზრდასთან ერთად იზრდება მოთხოვნა ინფორმაციის ხარისხზე, ეფექტურ მართვასა და გამაფრთხილებელ მიდგომებზე, რომლებიც სამეცნიერო ორგანოს მიერ გამოყენებული უნდა იქნას არასაზიანო მოპოვების კვლევაში.

საკვანძო კითხვა და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-6 საფეხურისათვის: ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედების შეფასება

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-6 საფეხურისათვის

საკვანძო კითხვა 6. რესურსის მოპოვების ექსპორტზე ზემოქმედების გათვალისწინებით სახეობის გადარჩენაზე, არის თუ არა მოპოვების ზემოქმედების სიმწვავე ინდივიდუალურ მცენარეზე, სამიზნე პოპულაციაზე, ნაციონალურ პოპულაციასა და სხვა სახეობებზე „დაბალი“, „საშუალო“, „მაღალი“ ან „უცნობი“?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენს სახეობის გადარჩენაზე ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედებაზე ქვემოთაა შემუშავებული ცხრილში გასათვალისწინებელი ფაქტორები: ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედებები.

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-6 საფეხურისათვის

მოპოვების შედეგად გამოწვეული ზეგავლენის განხილვისას, სრული ფაქტიური ზეგავლენა უნდა იქნას განხილული, მათ შორის დიდი მოცულობებით ამოღებული არასაექსპორტო რესურსი შიდა მოხმარებისათვის, არალეგალური მოპოვება ან რეალიზაციისათვის გამოუსადეგარი ნარჩენი რესურსი.

რეკომენდირებული ინფორმაციის ხარისხი: სახეობებისათვის, რომლებსაც მინიჭებული აქვთ „საშუალო“, „მაღალი“ და „უცნობი“ შეფასებები მე-4 და მე-5 საფეხურებზე, მაღალი ხარისხის ინფორმაციის მოპოვების ძალისხმევა უნდა კონცენტრირდეს ნებისმიერი დარჩენილ ინფორმაციის დანაკლისზე მე-6 საფეხურისათვის. სახეობებისათვის, რომელთათვისაც მე-4 საფეხურზე არ განხორციელებულა შესაბამისი საკონსერვაციო სტატუსის შეფასებები, სამეცნიერო ორგანოებმა უნდა შეაგროვონ ნებისმიერი ინფორმაცია მოპოვების პრაქტიკასთან დაკავშირებით მე-6 საფეხურისათვის. სახეობებისათვის, რომელთა საკონსერვაციო სტატუსი იდენტიფიცირებულია მე-4 საფეხურზე როგორც „საჭიროებს ზრუნვას“ და „ნიშანდობლივი ბიოლოგიური რისკი“, რომლისთვისაც გამოვლენილია მე-5 საფეხურზე „დაბალი მაჩვენებელი“, სავარაუდოა რომ სამეცნიერო ორგანოს მიერ საკმარისია გამოყენებული იქნას რუტინული გადამოწმების წყაროები მოპოვების რეალური ზემოქმედების შესახებ ნებისმიერი დამატებითი ინფორმაციის შესაგროვებლად მე-6 საფეხურის დასასრულებლად.

მოპოვების თითოეული ზემოქმედების ფაქტორისა და ზემოქმედების სიმწვავის (იხ. ცხრილი ქვემოთ - **გასათვალისწინებელი ფაქტორები: ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედებები**) დასაფიქსირებლად გამოყენებული უნდა იქნას **სამუშაო ფურცელი მე-6 საფეხურისათვის**.

არსებული მართვის ღონისძიებების სათანადო ეფექტურობის შეფასების (საფეხური 8) მხარდასაჭერად, „დაბალი“, „საშუალო“ და „უცნობი“ მოპოვების ზემოქმედების ფაქტორების შემაჯამებელი სიები გადაიტანება **სამუშაო ფურცელში მე-8 საფეხურისათვის**.

→ გადადით მე-7 საფეხურზე.

მე-6 საფეხურის საბოლოო ეტაპი: რეკომენდირებული ხარისხის საუკეთესო ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, სამეცნიერო ორგანოები განსაზღვრავენ ველური მოპოვების ზემოქმედების სიმწვავეს ინდივიდუალურ მცენარეებზე, მოპოვების სამიზნე პოპულაციებზე, და სხვა სახეობებზე. მოპოვების ზემოქმედება გამოყენებულია სამეცნიერო ორგანოებისათვის, რათა წარმოიშვას მართვის მომატებული ეფექტურობის მოლოდინი მოპოვების ზემოქმედების სიმწვავის უფრო მაღალი ხარისხისათვის (მე-8 საფეხური), და მომატებული გამაფრთხილებელი მიდგომებისათვის არასაზიანო მოპოვების კვლევებში იმ სახეობებისათვის, რომელთათვისაც გამოვლენილია მოპოვების ზოგადად უფრო მაღალი ან უცნობი ზემოქმედებები (მე-9 საფეხური).

რეკომენდირებული ინფორმაციის ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები

ყველა სახეობა/ეგზემპლარი, რომელიც მოითხოვს დეტალურ არასაზიანო მოპოვების კვლევას	მე- 4-5 საფეხურში განსაზღვრული საშუალო, მაღალი და უცნობი მნიშვნელობის კონსერვაციაზე დამოკიდებული სახეობები
რუტინული გადამოწმებები: • ნებართვის აპლიკაცია (მოთხოვნა) (დოკუმენტში შეტანილი ეგზემპლარების რაოდენობა და მოცულობა მიმდინარე წელს ამავე სახეობის სხვა ნებართვებთან მიმართებაში) • საკონსერვაციო სტატუსის შეფასებები (საფეხური 4) - პოპულაციის ტენდენციები და მოპოვების ზემოქმედებები • სამეცნიერო პუბლიკაციები / ანგარიშები, რომლებშიც აღწერილია მოპოვების პრაქტიკა და პოპულაციის ტენდენციები	არსებული ხარისხობრივი ინფორმაცია: • მოპოვების მეთოდი (მაგ., წერილობითი ან ზეპირი ინსტრუქციები მომპოვებლებისათვის, კარგი პრაქტიკის სახელმძღვანელო პრინციპები, სტანდარტული ოპერაციული პროცედურები) • მართვის გეგმები • მცენარეულობის კვლევები და აღწერები (მაგ., კვლევები, რომლებიც ჩატარდა მოპოვების ადგილებში და მოპოვებისგან დაცულ უბნებში) • მოპოვების რეალურად გამოყენებული პრაქტიკის ანგარიშები, რომლებიც მომზადებულია ექსპერტის, მომპოვებლის, ადგილობრივი თემის, რესურსის მენეჯერის მიერ • ხარისხობრივი ინდექსები (მაგ., მომპოვებლის აღქმა რესურსის ხელმისაწვდომობისა და ხარისხის არსებული რაოდენობრივი ინფორმაცია: • მოპოვების მოცულობის და სიხშირის ანგარიშები (მაგ., მოცულობა/ფართობი/წელი) • კომერციული აღნუსხვა • რაოდენობრივი ინდექსები (მაგ., ფესვები თითოეულ მოპოვებულ გირვანქაში (453, 6 გრამი), როგორც პოპულაციის ზომისა და ასაკობრივი კლასების ინდიკატორი) • მონიტორინგის მონაცემები, დანიშნულებული და მოდელირებული პოპულაციის პარამეტრები (მაგ., ცვლილებები სიმრავლეში, გავრცელებაში, ასაკობრივი ან ზომის კლასის სტრუქტურაში, რეგენერაციაში)

რეკომენდირებული ინფორმაციის ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები

	ცვლილებასთან დაკავშირებით)	

გასათვალისწინებელი ფაქტორები: ველურ გარემოში მოპოვების ზემოქმედებები

ამ ცხრილში განსაზღვრული ფაქტორები და ინდიკატორები იყენებს ინფორმაციას მოპოვების პრაქტიკის და პოპულაციის ტენდენციების შესახებ ზემოქმედების სიმწვავის მარტივი დონეების მიხედვით, როგორებიცაა დაბალი, საშუალო, მაღალი და უცნობი. სამეცნიერო ორგანოებს შეუძლიათ განსაზღვრონ და შეაფასონ ველურ გარემოში მოპოვების საზიანო ზემოქმედება ინდივიდებზე, სამიზნე პოპულაციებსა და სახეობებზე ამ ფაქტორების ცხრილის გამოყენებით მე-6 საფეხურის სამუშაო ფურცელთან ერთად.

სახეობათა უმრავლესობისათვის, ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იქნება 1-ლი ფაქტორისათვის, თუმცა შედარებით ძნელი იქნება ინფორმაციის მოპოვება ფაქტორებისათვის 2-4. ხელმისაწვდომი ინფორმაცია და უცნობი ფაქტორები უნდა დაფიქსირდეს მე-6 საფეხურის სამუშაო ფურცელში.

ფაქტორი	მოპოვების ზემოქმედების სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
1. ექსპორტისათვის მოთხოვნილი მოპოვების ზემოქმედება ინდივიდუალურ მცენარეებზე	დაბალი	- არალეტალური მოპოვება (მოპოვებული მცენარის ნაწილი და გამოყენებული პრაქტიკა*) - თითოეული მცენარის მხოლოდ მცირე ნაწილია (მაგ., ფოთლები, თესლები, ნაყოფი) მოპოვებული და არ არის სავარაუდო რეპროდუქციული პროცესის შემცირება - მოპოვების სიხშირე საშუალო მოპოვებული ნაწილის რეგენერაციის სიჩქარესთან მიმართებაში (მაგ., რამდენჯერმე სეზონის განმავლობაში)
	საშუალო	- მოპოვება (მოპოვებული მცენარის ნაწილი და გამოყენებული პრაქტიკა*) ზოგჯერ ლეტალურია - თითოეული მცენარიდან მოპოვებული მცენარის წვენი, ფისი, ქერქი და ფესვები შეადგენს მოსავლის მცირე ნაწილს ან მოპოვებული მოსავლის დიდ ნაწილს წარმოადგენს თითოეული მცენარიდან ამოღებული ფოთლები, თესლები, ნაყოფი და სავარაუდოდ რეპროდუქციის პროცესი

ფაქტორი	მოპოვების ზემოქმედების სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
		შემცირებულია • მოპოვების სიხშირე დაბალია მოპოვებული მცენარის ნაწილის რეგენერაციის სიჩქარესთან მიმართებაში (მაგ., სეზონში ერთხელ)
	მაღალი	• (მოპოვებული მცენარის ნაწილი და გამოყენებული პრაქტიკა*) ლეტალურია • მოპოვებულია თითოეული მცენარის მნიშვნელოვანი ნაწილი (მთლიანი მცენარე, ბოლქვები, ქერქი, ფესვები, მონოკარპული მცენარეების აპიკალური მერისტემა) • მოპოვების სიხშირე მაღალია მოპოვებული მცენარის ნაწილის რეგენერაციის სიჩქარესთან მიმართებაში (მაგ., სეზონში მრავალჯერ)
	უცნობი	• ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი
	განმარტება: ეს ფაქტორი ითვალისწინებს ველურ გარემოში მოპოვების მახასიათებლებს, რომლებიც გავლენას ახდენს ინდივიდუალური მცენარის გადარჩენასა და რეპროდუქციულ შესაძლებლობაზე. * აღსანიშნავია, რომ მცენარის მოპოვებული ნაწილი ყოველთვის არ არის ის ნაწილი, რომელიც გამოყენებულია: მაგ., შესაძლებელია, რომ ჩვეულებრივი მოპოვების პრაქტიკა ლეტალური იყოს ინდივიდუალური მცენარისათვის, მაშინ როცა სამიზნე მცენარის ნაწილები შესაძლებელია მოპოვებული იყოს არალეტალური გზით (მაგ., ხის მოჭრა ნაყოფების ან ფოთლების მოსაპოვებლად).	
2. მოპოვების ზემოქმედება სამიზნე პოპულაციებზე მოთხოვნილი ექსპორტისათვის	დაბალი	• მოპოვება ვრცელდება ასაკის/ზომის კლასების დიდ ნაწილზე • მოპოვება ზემოქმედებას ახდენს პოპულაციაში ინდივიდუალური მცენარეების მცირე ნაწილზე (მოპოვების რაოდენობა მცირეა მოპოვებისათვის ხელმისაწვდომ რაოდენობასთან შედარებით)
	საშუალო	• ასაკის/ზომის კლასების ზომიერად შერჩევითი მოპოვება • მოპოვება ზემოქმედებას ახდენს პოპულაციაში ინდივიდუალური მცენარეების ზომიერ ნაწილზე (მოპოვების რაოდენობა ზომიერია მოპოვებისათვის ხელმისაწვდომ რაოდენობასთან შედარებით)

ფაქტორი	მოპოვების ზემოქმედების სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
	მაღალი	- ასაკის/ზომის კლასების უაღრესად შერჩევითი მოპოვება (გამონაკლისის წარმოადგენს შემთხვევები, როცა შერჩეული ასაკის კლასი უკვე აღარ მრავლდება) - პოპულაციაში მოპოვებულია ინდივიდუალური მცენარეების დიდი რაოდენობა (მოპოვების რაოდენობა დიდია მოპოვებისათვის ხელმისაწვდომ რაოდენობასთან შედარებით)
	უცნობი	ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი
	განმარტება: ეს ფაქტორი ითვალისწინებს ველურ გარემოში მოპოვების მახასიათებლებს, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენს პოპულაციების გრძელვადიან სიცოცხლისუნარიანობაზე; მაგალითისათვის, ფაქტორი ითვალისწინებს პოპულაციებისათვის ინდივიდების დამატებას ან გამრავლების ან სხვა პოპულაციებიდან გავრცელების გზით. თუ სამიზნე პოპულაცია ძალიან მცირეა, თესლების უმრავლესობის შეგროვებას შესაძლოა ძლიერი ზეგავლენა ქონდეს პოპულაციის სიცოცხლისუნარიანობაზე და სახეობის გადარჩენაზე. მხედველობაშია მისაღები სრული რეალური მოპოვების მაჩვენებლები, რომლებმაც შესაძლოა მოიცვას ნარჩენების დიდი რაოდენობა, მოპოვება შიდა მოხმარებისათვის, არალეგალური ან არარეპორტირებული მოპოვება სავაჭრო დოკუმენტაციაში ასახვის გარეშე.	
3. ამ ექსპორტისათვის მოპოვების ზემოქმედება სამიზნე სახეობების ნაციონალურ პოპულაციებზე	დაბალი	- ველურ გარემოში მოპოვება ზემოქმედებას ახდენს ნაციონალური პოპულაციის მცირე ნაწილზე - მოპოვება არ არის ხშირი მოპოვებული ინდივიდების ჩანაცვლების სიჩქარესთან მიმართებაში - პოპულაციების რაოდენობა და გავრცელება სტაბილური ან მზარდია
	საშუალო	- მოპოვება ხდება ხშირად, ზემოქმედების ქვეშ არის ნაციონალური პოპულაციის მცირე ან ზომიერი ნაწილი - პოპულაციების რაოდენობა და გავრცელება სტაბილურია
	მაღალი	- ზეგავლენის ქვეშ არის ნაციონალური პოპულაციის დიდი ნაწილი - გრძელვადიანი, უწყვეტი მოპოვება - პოპულაციების რაოდენობა და გავრცელება კლებულობს მოპოვების გამო

ფაქტორი	მოპოვების ზემოქმედების სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
4. მოპოვების ზემოქმედება (ამ ექსპორტისათვის) სხვა სახეობებზე	უცნობი	ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი
	განმარტება: ეს ფაქტორი ითვალისწინებს ველურ გარემოში მოპოვების მახასიათებლებს, მოპოვების მასშტაბის კუთხით (მაგ: მცენარე, სამიზნე პოპულაცია, ეროვნული პოპულაცია) და მოცემული სახეობის ნაციონალური პოპულაციის გრძელვადიან სიცოცხლისუნარიანობაზე. შეინიშნა: ინფორმაცია პოპულაციის ტენდენციების (ზრდადი, სტაბილური, ან კლებადი) შესახებ შესაძლოა ხელმისაწვდომი იყოს საკონსერვაციო სტატუსის არსებულ შეფასებებში (მე-4 საფეხური).	
	დაბალი	- სამიზნე სახეობის გარკვევა ადვილია, არ არის სავარაუდო რომ იგი მცდარად სხვა სახეობებად იყოს იდენტიფიცირებული - მოპოვების პრაქტიკას აქვს მინიმალური (ან დადებითი კი) ზემოქმედება არასამიზნე სახეობებზე და გარემოზე (მაგ., ცხოველები, რომლებიც ნაყოფით იკვებებიან; არაადგილობრივი/ინვაზიური სახეობების მოცილება)
	საშუალო	- სამიზნე სახეობები ზოგჯერ არასწორადაა გარკვეული - მოპოვების პრაქტიკა ზოგჯერ საზიანოა არასამიზნე სახეობებისა და გარემოსათვის - მოპოვებას ზომიერი ზემოქმედება აქვს სხვა სახეობებისათვის ხელმისაწვდომ რესურსებზე
	მაღალი	- სამიზნე სახეობა ადვილად შეიძლება იყოს მცდარად გარკვეული სხვა სახეობებად; სამიზნე სახეობის განურჩეველი მოპოვება სხვა მსგავსი სახეობის ადგილას, ან სხვა მსგავსი სახეობის მოპოვება სამიზნე სახეობის ადგილას - მოპოვების პრაქტიკას აქვს მდგრადი უარყოფითი ზემოქმედება არასამიზნე სახეობებსა ან გარემოზე
	უცნობი	ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი
განმარტება: კონვენციის ტექსტის მე-4 მუხლის მე-3 აბზაცში ნახსენებია, რომ „ნებისმიერი ამგვარი სახეობის ნიმუშების ექსპორტი შეზღუდული უნდა იყოს, რათა შენარჩუნდეს ამ სახეობის მდგრადობა მისი მთლიანი არეალის ფარგლებში და იმ დონეზე, რომელიც თავსებადია ამ სახეობის როლთან იმ ეკოსისტემაში, რომელთანაც იგი ასოცირებულია.“ ეს ფაქტორი ითვალისწინებს ველურ გარემოში მოპოვების		

ფაქტორი	მოპოვების ზემოქმედების სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
		მახასიათებლებს, რომელთაც შესაძლოა შემთხვევითი ზემოქმედება ქონდეს სხვა სახეობებზე (როგორც მსგავსი, მაგრამ სხვა სახეობის მოპოვების შემთხვევაში) ან სახეობებზე, რომლებიც სამიზნე სახეობაზეა დამოკიდებული (მაგ., საკვების ან მიკრო-ჰაბიტატისათვის, როგორც ეს ზოგიერთი ეპიფიტის შემთხვევაშია). მოპოვებით გამოწვეული სამიზნე სახეობის ეკოსისტემისა ან სხვა სახეობების, რომლებზეც იგია დამოკიდებული, დაზიანებამ შეიძლება გამოიწვიოს სამიზნე პოპულაციის სიცოცხლისუნარიანობის დაქვეითება.

მე-7 საფეხური

ვაჭრობის ზემოქმედებების შეფასება

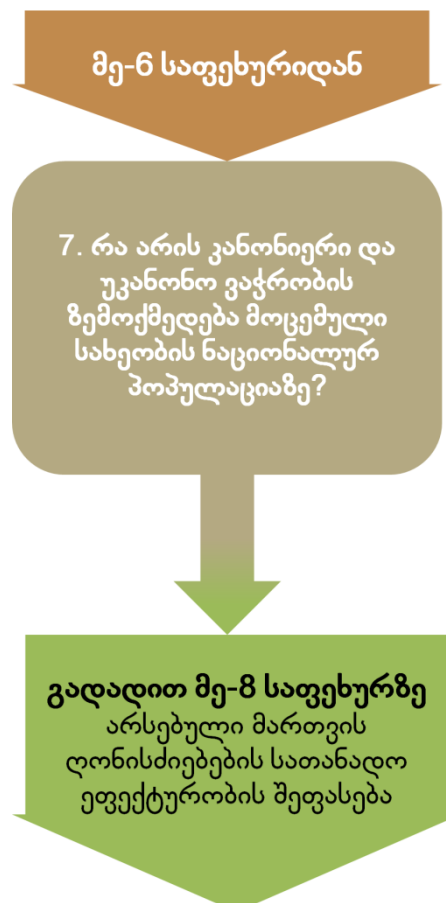
დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?

ვაჭრობის ზემოქმედებები შეიძლება ძლიერ საზიანო იყოს მოცემული სახეობის გადარჩენისათვის. ვაჭრობა წარმოადგენს პოტენციურ საფრთხეს, რომელიც შესაბამისია CITES-ისთვის. სამეცნიერო ორგანოებს შეუძლიათ მოახდინონ ვაჭრობიდან გამოწვეული ზემოქმედებების იდენტიფიკაცია და შეფასება კანონიერი და უკანონო ვაჭრობის მასშტაბისა და ტენდენციების შესახებ ხელმისაწვდომი ინფორმაციის გათვალისწინებით. იმის მიუხედავად, რომ მხედველობაში მიიღება ყველა სახის მოპოვება (მე-6 საფეხურზე) განურჩევლად ქვეყნის შიგა გამოყენებისა თუ საერთაშორისო ვაჭრობისათვის, სასარგებლოა გათვალისწინებული იყოს საერთაშორისო ვაჭრობის ზემოქმედება ნებისმიერ ქვეყნის შიგა ვაჭრობასთან (უკანონო ვაჭრობის ჩათვლით) მიმართებაში. რაც უფრო მეტია ვაჭრობის ზემოქმედების სიმწვავე მოცემულ სახეობაზე, მით უფრო მაღალია ინფორმაციის ხარისხის, მართვის ეფექტურობის მოთხოვნები და სამეცნიერო ორგანომ მეტი სიფრთხილე და დაცულობის ხარისხი უნდა მიუყენოს არასაზიანო მოპოვების კვლევას.

ზოგ შემთხვევებში, მართვის არსებულ ღონისძიებებს შეუძლია შეარბილოს (შეამციროს სიმწვავე) ვაჭრობის ზემოქმედებები. აქედან გამომდინარე, ეს საფეხური ითვალისწინებს არა იმდენად პოტენციურ, რამდენადაც რეალურ ზემოქმედებას. მართვის ღონისძიებები განხილულია მე-8 საფეხურზე.

საკვანძო კითხვა და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-7 საფეხურისათვის: ვაჭრობის ზემოქმედებების შეფასება

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-7 საფეხურისათვის

საკვანძო კითხვა 7. ამ ექსპორტის, ისევე როგორც მთლიანი ვაჭრობის ზემოქმედებების გათვალისწინებით სახეობის გადარჩენაზე, არის თუ არა კანონიერი და უკანონო ვაჭრობის ზემოქმედება „დაბალი“, „საშუალო“, „მაღალი“ თუ „უცნობი“?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

ფაქტორები, რომლებიც ზეგავლენას ახდენს ვაჭრობის ზემოქმედებაზე სახეობის გადარჩენასთან მიმართებაში მოცემულია ქვემოთ, ცხრილში **გასათვალისწინებელი ფაქტორები: ვაჭრობის ზემოქმედებები.**

რეკომენდირებული ინფორმაციის ხარისხი: სახეობებისათვის, რომლებიც იდენტიფიცირებულია მე-4 საფეხურზე როგორც „საშუალო“, „მაღალი“ ან „უცნობი“ საკონსერვაციო პრობლემების მქონე, და/ან მე-5 საფეხურზე - როგორც „საშუალო“, „მაღალი“ ან „უცნობი“ რისკის წინაშე მდგომი, და/ან მე-6 საფეხურზე - როგორც

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-7 საფეხურისათვის

მოპოვების „საშუალო“, „მაღალი“ ან „უცნობი“ ზემოქმედების ქვეშ მყოფი, რეკომენდირებულია ძალისხმევა უფრო მაღალი ხარისხის ინფორმაციის მოსაპოვებლად ნებისმიერი ინფორმაციის დანაკლისის შესავსებად მე-7 საფეხურისათვის. სახეობებისათვის, რომლებათვისაც არ არის შესაბამისი საკონსერვაციო სტატუსის შეფასებები მე-4 საფეხურზე, სამეცნიერო ორგანოებმა უნდა შეაგროვონ ნებისმიერი ხელმისაწვდომი ინფორმაცია ვაჭრობის ზემოქმედებების შესახებ მე-7 საფეხურისათვის. სახეობებისათვის, რომელთა საკონსერვაციო სტატუსი მე-4 საფეხურზე განისაზღვრა როგორც „დაბალი საკონსერვაციო პრობლემის მქონე“, მე-5 საფეხურზე „დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკი“ შეფასდა „დაბალ“ მაჩვენებლად, და მე-6 საფეხურზე მოპოვების ზემოქმედება შეფასდა „დაბალ“ მაჩვენებლად, სახეობებისათვის, რომელთა საკონსერვაციო სტატუსი მე-4 საფეხურზე განისაზღვრა როგორც „დაბალი საკონსერვაციო პრობლემის მქონე“, „დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკი“ მე-5 საფეხურზე დადგინდა, როგორც „დაბალი“, და მოპოვების ზემოქმედება მე-6 საფეხურზე იდენტიფიცირებული იყო, როგორც „დაბალი“, სავარაუდოა რომ სამეცნიერო ორგანოებისათვის საკმარისია რუტინული გადამოწმების წყაროების გამოყენება არსებული ვაჭრობის ზემოქმედებებისათვის ნებისმიერი დამატებითი ინფორმაციის შესაგროვებლად მე-7 საფეხურის დასასრულებლად.

გამოიყენეთ სამუშაო ფურცელი მე-7 საფეხურისათვის ხელმისაწვდომი ინფორმაციის დაფიქსირებისათვის, რომელიც შეესაბამება თითოეულ ამ ფაქტორს და ნახსენები ზემოქმედების სიმწვავეს.

არსებული მართვის ღონისძიებების (მე-8 საფეხური) სათანადო ეფექტურობის შეფასების მხარდასაჭერად, „დაბალი“, „საშუალო“, „მაღალი“ და „უცნობი“ ვაჭრობის ზემოქმედების ფაქტორების შემაჯამებელი სიები გადატანილი იქნება მე-8 საფეხურის სამუშაო ფურცელში.

→გადადი მე-8 საფეხურზე.

მე-7 საფეხურის საბოლოო ეტაპი: საუკეთესო ხელმისაწვდომი ინფორმაციის ხარისხზე დაყრდნობით, სამეცნიერო ორგანოები განსაზღვრავენ უკანონო და კანონიერი ვაჭრობის ზემოქმედების სიმწვავეს მოცემულ სახეობაზე. სამეცნიერო ორგანოებს აქვთ მართვის მეტი ეფექტურობის მოლოდინი ვაჭრობის ზემოქმედების მაღალი სიმწვავეს შემთხვევაში (მე-8 საფეხური), და მეტი სიფრთხილით და დაცვით ეკიდებიან არასაზიანო მოპოვების კვლევის შესრულებას იმ სახეობებისათვის, რომლებიც ხასიათდებიან ვაჭრობის ზემოქმედების მაღალი ან უცნობი სიმწვავეთ (მე-9 საფეხური).

რეკომენდირებული ინფორმაციის ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები

ყველა სახეობა/ეგზემპლარი, რომელიც მოითხოვს დეტალურ არასაზიანო მოპოვების კვლევას	მე- 4-6 საფეხურში განსაზღვრული საშუალო, მაღალი და უცნობი მნიშვნელობის კონსერვაციაზე დამოკიდებული სახეობები	
რუტინული გადამოწმებები: - ექსპორტის ნებართვის აპლიკაცია (შემოთავაზებული მოცულობა ან ნიმუშების რაოდენობა) - საექსპორტო ვაჭრობის ისტორია - ნაციონალური ვაჭრობის მონაცემები: მიმდინარე და წარსული წლების ვაჭრობის დონეები CITES-ის ეროვნული ბაზებიდან ან CITES-ის ვაჭრობის მონაცემთა ბაზიდან (http://www.cites.org/eng) - მოცემულ ენაზე და სამეცნიერო დასახელებების ძეგნამ ინტერნეტში შესაძლოა ხელი შეუწყოს მოთხოვნის ინდიკაციას	არსებული ხარისხობრივი ინფორმაცია: - დამატებითი ინფორმაცია CITES-ის ვაჭრობის მონაცემთა ბაზიდან (http://www.cites.org/eng/resources/trade.shtml, იხილეთ ასევე სახელმძღვანელო ვაჭრობის მონაცემთა ბაზის გამოყენების შესახებ http://www.unep-wcmc-apps.org/citetrade/docs/CITESTradeDatabaseGuide_v7.pdf) - ბაზრის ანგარიშები - აღსრულების ანგარიშები (კონფისკაციის მონაცემთა ჩათვლით) - სხვა მხარეთა მიერ მომზადებული ექსპორტისა და იმპორტის ანგარიშები - საველე და საბაზრო კვლევები - ინფორმაცია მოვაჭრეებისაგან, მომპოვებლებისგან, გარემოს დაცვის მენეჯერებისაგან	არსებული რაოდენობრივი ინფორმაცია: - რაოდენობრივი მონაცემები ექსპორტირებული ნიმუშების რაოდენობის შესახებ (CITES-ის ვაჭრობის მონაცემთა ბაზიდან) - ნაციონალური ექსპორტის მოცულობის ტენდენციები - შიგა ვაჭრობის მოცულობის ტენდენციები (თუ ხელმისაწვდომია) - USFWS LEMIS და EU-Twix მონაცემთა ბაზები (უკანონო ვაჭრობისათვის)

გასათვალისწინებელი ფაქტორები: ვაჭრობის ზემოქმედებები

ამ ცხრილში განსაზღვრული ფაქტორები და ინდიკატორები იყენებს ინფორმაციას მოცემული სახეობის ვაჭრობის მახასიათებლების შესახებ, და უკანონო და კანონიერი

ვაჭრობის ტენდენციებს ზემოქმედების სიმწვავის რანჟირებისათვის (დაბალი, საშუალო, მაღალი და უცნობი). სამეცნიერო ორგანოებს შეუძლიათ მოახდინონ მოცემულ სახეობაზე საზიანო ზემოქმედებების იდენტიფიკაცია და შეფასება ამ ცხრილის მონაცემებისა და **სამუშაო ფურცლის (მე-7 საფეხურისათვის)** კომბინირებული გამოყენებით.

სახეობათა უმეტესობისათვის, ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იქნება ფაქტორ 1-თვის, თუმცა ინფორმაციის მოპოვება უფრო რთული იქნება მე-2 ფაქტორისათვის. ხელმისაწვდომი ინფორმაცია და უცნობი ფაქტორები დაფიქსირებული უნდა იყოს სამუშაო ფურცელში მე-7 ფაქტორისათვის.

ფაქტორი	ვაჭრობის ზემოქმედების სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
1. კანონიერი ვაჭრობის მასშტაბი და ტენდენცია	დაბალი	- სავაჭრო ინდივიდების/ნიმუშების რაოდენობა მცირეა სახეობის რიცხოვნობასთან მიმართებაში (მე-4 და მე-5 საფეხურები) - ვაჭრობის მოცულობა/ბაზრის მოთხოვნა მცირდება დროის გასვლასთან ერთად - ვაჭრობაში არ არის შემჩნეული მასალის ნაკლებობა
	საშუალო	- სავაჭრო ინდივიდების/ნიმუშების რაოდენობა არც მცირეა და არც დიდია სახეობის რიცხოვნობასთან მიმართებაში (მე-4 და მე-5 საფეხურები) - ვაჭრობის მოცულობა/ბაზრის სტაბილურია ან ნელა იზრდება დროის გასვლასთან ერთად
	მაღალი	- მრავალჯერადი გამოყენება კომერციულ ვაჭრობაში (მაგ., სახეობა წარმოადგენს რამდენიმე პროდუქტის მიწოდების წყაროს ბაზრის სხვადასხვა ტიპებისათვის) - ვაჭრობის მოცულობა/ბაზრის მოთხოვნა მაღალია სახეობის სიმრავლისა და გამოყენებული ნაწილის შესახებ ინფორმაციასთან მიმართებაში (მე-4 და მე-5 საფეხურები) - ვაჭრობის მოცულობა/ბაზრის მოთხოვნა სწრაფად იზრდება, ან მცირდება შეზღუდული რესურსის ხელმისაწვდომობის საპასუხოდ - ვაჭრობაში მასალის ნაკლებობა
	უცნობი	ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი
	განმარტება: ეს ფაქტორი ითვალისწინებს ვაჭრობის მასშტაბის მახასიათებლების მიმართებას მოპოვებასა და ვაჭრობის მოცულობის ტენდენციასთან (კლებადი, სტაბილური, ან ზრდადი). ვაჭრობა შეიძლება იყოს ზრდადი ან კლებადი, რამაც შესაძლოა მიუთითოს ცვლილებებზე მიწოდებასა ან მოთხოვნაში. ფასის ცვლილებები შესაძლოა მიუთითებდეს ვაჭრობის მოცულობის კლებაზე კლებადი რესურსის გამო, რაც ფასს ზემოთ წევს.	

ფაქტორი	ვაჭრობის ზემოქმედების სიმწვავე	ინდიკატორების მაგალითები
2. უკანონო ვაჭრობის მასშტაბი	დაბალი	• შიგა ან საერთაშორისო ვაჭრობის კარგი დოკუმენტაცია • გამჭვირვალე ვაჭრობის ჯაჭვი • მსგავსი სახეობის ჩანაცვლების უმნიშვნელო რისკი • შეფასებითი მოპოვება და შეფასებითი მოცულობა კანონიერ შიგა და გავრცელებული ინფორმაციით საექსპორტო ვაჭრობაში დაახლოებით მსგავსია
	საშუალო	• (შიგა და საერთაშორისო) ვაჭრობის სუსტი დოკუმენტაცია • ვაჭრობის ჯაჭვი ძნელად საკონტროლოა • მსგავსი სახეობის ჩანაცვლების გარკვეული რისკი • არსებობს გარკვეული კითხვები იმასთან დაკავშირებით, რომ შეფასებითი მოპოვება და შეფასებითი მოცულობა კანონიერ შიგა ვაჭრობასა და გავრცელებული ინფორმაციით საექსპორტო ვაჭრობაში დაახლოებით მსგავსია
	მაღალი	• დოკუმენტირებული უკანონო ვაჭრობა • კანონიერი შიგა და საერთაშორისო ვაჭრობის არასათანადო დოკუმენტაცია • ვაჭრობის ჯაჭვი არ არის გამჭვირვალე • მსგავსი სახეობის ჩანაცვლების მაღალი რისკი • ლეგალურად ექსპორტირებული რაოდენობები მნიშვნელოვნად მცირეა იმპორტიორი ქვეყნის ანგარიშის საპირისპიროდ
	უცნობი	• ინფორმაცია ამ ფაქტორის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი
	განმარტება: ეს ფაქტორი ითვალისწინებს, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია კანონიერი ვაჭრობის მასშტაბი და ტენდენციები სახეობის რიცხოვნობასთან მიმართებაში, რამდენად არსებობს უკანონო ვაჭრობა, რამდენად მნიშვნელოვანია უკანონო ვაჭრობის წილი ვაჭრობის საერთო მოცულობაში, და რამდენად მნიშვნელოვან ზემოქმედებას ახდენს მოცემული სახეობის გადარჩენაზე მსგავსი სახეობის ჩანაცვლება ვაჭრობაში.	

მე-8 საფეხური: მართვის ღონისძიებების ეფექტურობის შეფასება

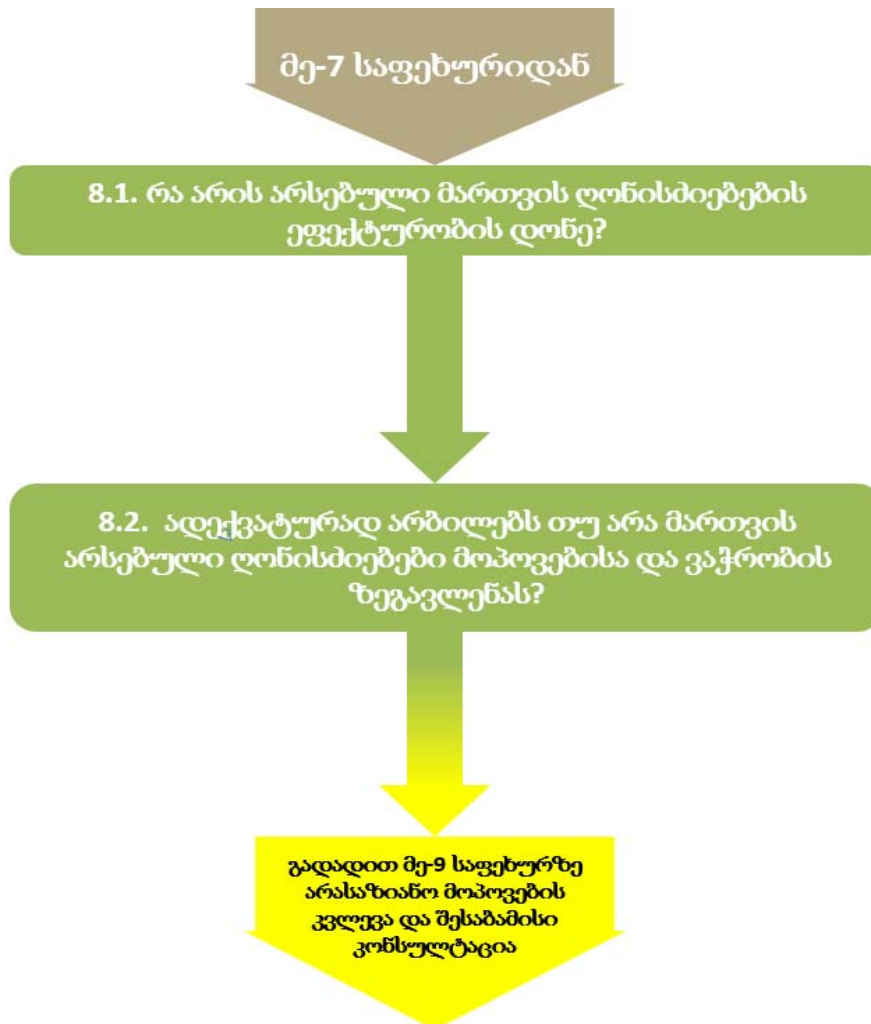
დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?

CITES -ის მე-2 დანართში შეტანილი ველურად მოპოვებულ მცენარეთა სახეობების (და ასევე ცხოველთა) უმრავლესობისათვის, არასაზიანო ვაჭრობა მოითხოვს შესაბამისი და პროპორციული მართვის ღონისძიებების ეფექტურ გატარებას. მართვის ეფექტურობის დონე სათანადო უნდა იყოს, რათა შერბილდეს (შემცირდეს სიმწვავე) მოპოვების სპეციფიკური ზემოქმედებები, და მოცემული სახეობისა და მათი პოპულაციებისათვის იდენტიფიცირებული ვაჭრობის ზემოქმედებები. ბევრ შემთხვევაში, მოთხოვნილი მართვა მარტივი და არაფორმალურია, თუ რესურსი კარგადაა ნაცნობი ნაციონალური ექსპერტებისათვის და სახეობის გადარჩენაზე ზემოქმედების რისკი მცირეა.

ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტის მე-4-7 საფეხურები მხარს უჭერს სამეცნიერო ორგანოებს განახორციელონ კონსერვაციასთან დაკავშირებული პრობლემების შეფასება, გამოავლინონ დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკი, მოპოვების ზემოქმედება და ვაჭრობის ზემოქმედება, და მოახდინონ იმ კონკრეტული ფაქტორების იდენტიფიკაცია, რომლებიც განაპირობებს პრობლემის, რისკისა და ზემოქმედების სიმწვავეს. მე-8 საფეხური მხარს უჭერს ხელმისაწვდომი ინფორმაციის გამოყენებას იმის შესაფასებლად, თუ რამდენად სათანადოდ ეფექტურია მართვის ღონისძიებები და რამდენად ეფექტურად ხორციელდება გამოვლენილი მოპოვების ზემოქმედებისა და ვაჭრობის ზემოქმედებების შესარბილებლად.

ზოგ შემთხვევაში, არსებულმა მართვის ღონისძიებებმა შესაძლოა შეარბილოს მოპოვება; აქედან გამომდინარე, არ არის შესაძლებელი განხილული იქნას მოპოვების ზემოქმედება და ვაჭრობის ზემოქმედება როგორც დამოუკიდებელი ფაქტორები არასაზიანო მოპოვების კვლევის პროცესში (მაგალითად, თუ არსებული მართვის ღონისძიებები სათანადოა, მოპოვების ზემოქმედება და ვაჭრობის ზემოქმედება არ იქნება „მაღალი“).

საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების მიღების გზები მე-8 საფეხურისათვის: მართვის ღონისძიებების ეფექტურობის შეფასება

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-8 საფეხურისათვის

საკვანძო კითხვა 8.1. მართვის რა ღონისძიებები ხორციელდება სამიზნე სახეობებისათვის?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

მართვის ეფექტურობის დონე: მახასიათებლები, რომლებიც მიუთითებს მართვის ღონისძიებების ეფექტურობაზე მოპოვების ზემოქმედებებისა და ვაჭრობის ზემოქმედებებთან მიმართებაში, შემუშავებულია ცხრილში **გასათვალისწინებელი ფაქტორები: მართვის ღონისძიებები.**

რეკომენდირებული ინფორმაციის ხარისხი: სახეობებისათვის, რომლებიც მე-6-7 საფეხურებზე იდენტიფიცირებულია როგორც დაბალი მოპოვების ზემოქმედებებისა

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-8 საფეხურისათვის

და ვაჭრობის ზემოქმედებების ქვეშ მყოფები, ეს სახელმძღვანელო დოკუმენტი საკმარისად მიიჩნევა, რომ სამეცნიერო ორგანოებმა გამოიყენონ რუტინული გადამოწმების წყაროები ნებისმიერი საჭირო დამატებითი ინფორმაციის შესაგროვებლად მართვის ღონისძიებების შესახებ მე-8 საფეხურის დასასრულებლად. სახეობებისათვის, რომლებიც მე-6-7 საფეხურებზე იდენტიფიცირებულია როგორც „საშუალო“, „მაღალი“ ან „უცნობი“ მოპოვების ზემოქმედებებისა და ვაჭრობის ზემოქმედებების ქვეშ მყოფები, ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტში გათვალისწინებულია ძალისხმევა უფრო მაღალი ხარისხის ხელმისაწვდომი ინფორმაციის გამოყენებისათვის მე-8 საფეხურის დასასრულებლად.

→გადადი საკვანძო კითხვაზე 8.2.

საკვანძო კითხვა 8.2. ახდენს თუ არა არსებული მართვის ღონისძიებები მოპოვების ზემოქმედებებისა და ვაჭრობის ზემოქმედებების ადექვატურ შერბილებას (სიმწვავის კლებას)?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

სამუშაო ფურცელი საფეხურზე 8.2 შესაძლებლობას გვაძლევს შეფასდეს, თუ რამდენად სათანადოდ ეფექტურია ადგილზე მართვის ღონისძიებები პრობლემის, რისკისა და ზემოქმედების სიმწვავის შესამცირებლად, ასევე გვთავაზობს წინა საფეხურების მიმოხილვას სახელმძღვანელოს საბოლოო ეტაპის დადგომამდე. ამ ეტაპზე გადაიტანეთ შედეგები მე-4 და მე-5 საფეხურებიდან მე-2 სამუშაო ცხრილის ზედა ნაწილში.

შემდეგ გადაიტანეთ შედეგები მოპოვების ზეგავლენის შესახებ (მე-6 საფეხური) და ვაჭრობის ზეგავლენის თაობაზე (მე-7 საფეხური) 8.2 საფეხურის სამუშაო ცხრილის ქვედა ნაწილში.

გადაიტანეთ მართვის არსებული პროცედურები სამიზნე სახეობისათვის 8.1 საფეხურის სამუშაო ცხრილიდან 8.2 საფეხურის სამუშაო ცხრილში. განათავსეთ მართვის არსებული ღონისძიებები ვაჭრობის და მოპოვების იმ ზეგავლენების გასწვრივ რომლებსაც ისინი შეესაბამებიან მე-6 და მე-7 საფეხურების შესაბამისად.

და ბოლოს გამოიყენეთ მე-8 საფეხურის სამუშაო ცხრილი რათა შეფასდეს არის თუ არა მართვის ღონისძიებები მოპოვების და ვაჭრობის ზეგავლენის ადექვატურად შემარბილებელი შემდეგი პირობების გათვალისწინებით:

- მართვის ღონისძიებები არ არსებობს ან უცნობია არსებობს თუ არა.
- მართვის არსებული ღონისძიებები მოპოვების და ვაჭრობის ზეგავლენის სათანადოა.
- მართვის ღონისძიებებს აქვთ მოპოვებისა და ვაჭრობის ზეგავლენის შერბილებისათვის საჭირო დონე
- ხადია, რომ არსებული მართვის ღონისძიებების განხორციელება ხდება ეფექტურად, მოპოვებისა და ვაჭრობის ზეგავლენის შერბილებისათვის

ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტში „უცნობი“ დონის პრობლემა, რისკი და ზემოქმედება უთანაბრდება სიმწვავის „მაღალ“ დონეს, რომელსაც ესაჭიროება ინტენსიური მართვა.

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-8 საფეხურისათვის

გამოავლინე და დააფიქსირე სხვაობა მოთხოვნილ და ადგილზე განხორციელებულ მართვის ღონისძიებებს შორის.

ამ სახელმძღვანელო პრინციპების გათვალისწინებით, უნდა განხორციელდეს საერთო განსჯა, თუ რამდენად ეფექტურია ადგილზე მართვის ღონისძიებები მოპოვების ზემოქმედებებსა და ვაჭრობის ზემოქმედებებთან მიმართებაში.

→ გადადი მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილება 9.8

მაგალითი: სახეობა შეიძლება ნელმოზარდი იყოს და მცირე რაოდენობით თესლებს ივითარებდეს (ამიტომ, იდენტიფიცირებულია როგორც „დამახასიათებელი რისკის მაღალი სიმწვავის“ მქონე ამ ფაქტორების მიხედვით მე-5 საფეხურზე). თუ ველურ გარემოში მოპოვების მიზანია მწიფეხნოვანი მცენარეების ნაყოფების შეგროვება, ეს იქნება არალეტალური, თუმცა პოტენიურად ექნება დიდი ზემოქმედება სამიზნე პოპულაციებზე პოპულაცია ადგენისათვის მნიშვნელოვანი ლიმიტირებული რესურსების შერჩევითი შეგროვების გამო. მართვის ღონისძიებებში ადგილზე გათვალისწინებული უნდა იყოს ნაყოფების მინიმალური რაოდენობა ან ისეთი თანაფარდობა, რომლის მოპოვება არ შეამცირებს პოპულაციის სიცოცხლისუნარიანობას; ასევე, ადგილზე უნდა ჩამოყალიბდეს მონიტორინგის სისტემა, რომელიც დააკვირდება მოპოვების ინტენსიურობასა და გრძელვადიან ზემოქმედებებს.

მე-8 საფეხურის საბოლოო ეტაპი: ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, სამეცნიერო ორგანოებმა უნდა გამოავლინონ ადგილზე მართვის ღონისძიებების ეფექტურობა სამიზნე სახეობისა და პოპულაციებისათვის, და შეაფასონ, რამდენად სათანადო და ქმედითია ეს ღონისძიებები მე-4-7 საფეხურებზე იდენტიფიცირებული მოპოვების ზემოქმედებებისა და ვაჭრობის ზემოქმედებების შესარბილებლად (სიმწვავის შესამცირებლად).

რეკომენდირებული ინფორმაციის ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები

ყველა სახეობა/ეგზემპლარი, რომელიც მოითხოვს დეტალურ არასაზიანო მოპოვების კვლევას	მე- 4-7 საფეხურებზე განსაზღვრული საშუალო, მაღალი და უცნობი მნიშვნელობის კონსერვაციაზე დამოკიდებული სახეობები	
რუტინული გადამოწმებები: - ექსპორტის ნებართვის აპლიკაცია - საკონსერვაციო სტატუსის აპლიკაცია არსებული მართვის - ინფორმაცია არსებული	არსებული ხარისხობრივი ინფორმაცია: - დამტკიცებული ადგილობრივი/ნაციონალური/ შტატის/რეგიონალური მართვის გეგმები - ინტერვიუები მომპოვებლებთან,	არსებული რაოდენობრივი ინფორმაცია: - ადგილებითა და მიწის მფლობელობით - რაოდენობრივი მონიტორინგი დაცულ და მოპოვების

რეკომენდირებული ინფორმაციის ხარისხის სასარგებლო წყაროები და მაგალითები

კვოტის (და მისი განსაზღვრის საფუძველი), მოპოვებისა და ვაჭრობის დონეებისა და ზემოქმედებების მონიტორინგის, და აღსრულების შესახებ • ნაციონალური კანონმდებლობა (კონსერვაცია, მოპოვება, მოცემული სახეობით ვაჭრობა)	მოვაჭრეებთან, რესურსის მენეჯერებთან, აღსრულების ოფიცრებთან, და სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან მიწოდების ჯაჭვში • მომპოვებლების ინსტრუქციები, რომლებიც მოიცავს მოპოვების პრაქტიკას, ზემოქმედების შერბილების ზომებს, მოცულობისა და ხარისხის კონტროლს	ადგილებში • შიგა და საექსპორტო ვაჭრობის რაოდენობრივი მონიტორინგი • ამორების რაოდენობრივი ზღვრები (მაგ., მაქსიმალური მდგრადი მოპოვების მიახლოებითი გაანგარიშება, უმცირესი სიცოცხლისუნარიანი პოპულაცია)

გასათვალისწინებელი ფაქტორები: არსებული მართვის ღონისძიებები

ეს ცხრილი ახარისხებს მართვის პროცედურებს რომლებიც შეესაბამება მოპოვებას და ვაჭრობას მართვის სიმწვავის მიხედვით. ეს განხილული უნდა იყოს, როგორც მართვის ღონისძიებების ტიპების მაგალითები, არ არის მოსალოდნელი და აუცილებელი, რომ ადგილზე მართვის ღონისძიებები დააკმაყოფილებს ყველა იმ მახასიათებელს, რომლებიც ამ ცხრილშია მოცემული.

ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედებების მართვა (მე-6 საფეხური)
საბაზისო   • მოპოვების არაფორმალური სახელმძღვანელო და კონტროლი (ჩვეულებრივ ზეპირი), რომლებიც აღწერს მიღებულ პრაქტიკას   • კარგი პრაქტიკა, განსაზღვრული როგორც ზოგადი სახელმძღვანელო პრინციპები („პრაქტიკული წესი“)   • მრავალჯერადი კონფლიქტური გამოყენებები კუმულაციური მოპოვებით (მაგ., მომპოვებელთა რამდენიმე ჯგუფი ერთმანეთთან კონკურენციაში მოდის ერთი და იმავე პოპულაციიდან მცენარის ერთი და იმავე ნაწილის მოსაპოვებლად)   • მოპოვების ადგილზე შეღწევისა და გამოყენების ადგილობრივი კონტროლი გაურკვეველი ან სუსტია (დაუბრკოლებელი შეღწევა)
საშუალო   • ადგილობრივი მართვა მკაფიოდ გაწერილი მოპოვების კონტროლით, მაგალითად   ○ ასაკის მაქსიმალური/მინიმალური კლასების შეზღუდვა

ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედების მართვა (მე-6 საფეხური)	
○ მოპოვების სეზონები ○ მოპოვების მაქსიმალური რაოდენობა (ხშირად გამოსახულია როგორც ხელმისაწვდომი მცენარეთა ნაწილების/ინდივიდების თანაფარდობა) ○ მოპოვების სიხშირე ○ მომპოვებელთა რაოდენობა (სეზონზე) ○ მოპოვების აღჭურვილობის ტიპი და გამოყენების მეთოდები ○ მოპოვების კონტროლის მონიტორინგი	
მრავალმხრივი • მოპოვების სახელმძღვანელო მითითებები და კონტროლი შემუშავებულია რეგულირებადი (მართვადი) მოპოვების შეფასებულ რაოდენობებზე დაყრდნობით არარეგულირებადი (უმართავი, მათ შორის უკანონო) მოპოვების საპირისპიროდ • დამტკიცებული და კოორდინირებული ნაციონალური და ადგილობრივი (უბან-სპეციფიკური) მართვის გეგმები მონიტორინგის მკაფიო მოთხოვნებით, მაგალითად: ○ მოპოვების მონაცემთა შენახვა ○ მოპოვების პრაქტიკის დოკუმენტირება ○ რესურსის ინვენტარიზაცია და მოპოვებული მასალის მონაცემები ○ რეგენერაციის მონაცემები • მართვის მიდგომა ადაპტაციურია, მაგ.: ○ მოპოვების მონაცემთა რეგულარული განხილვა ○ მოპოვების ზემოქმედების რეგულარული მონიტორინგი ○ მოპოვების ინსტრუქციების რეგულარული კორექტირება • კვლევისა და მონიტორინგის შედეგებზე დაფუძნებული მოპოვების შეზღუდვები (კვოტის ჩათვლით) მაგ.: ○ შეფასებითი მინიმალური სიცოცხლისუნარიანი პოპულაცია ○ მაქსიმალური მდგრადი მოპოვების რაოდენობა ○ მწიფეხნოვანი, გამრავლებადი ინდივიდების თანაფარდობის შენარჩუნება • ნებადართული მოპოვების პერიოდები განსაზღვრულია სანდო და პრაქტიკული ინდიკატორების გამოყენებით (მაგ., სეზონურობა, ნალექების ციკლები, ყვავილობისა და ნაყოფობის პერიოდები) და სამიზნე სახეობების რეპროდუქციულ ციკლების შესახებ ინფორმაციაზე დაყრდნობით • დემოგრაფიული შეფასებები იყენებს (მაგ., ზომის ან ასაკის კლასის გავრცელება) სანდო და პრაქტიკულ მონაცემებს (მაგ., მცენარის დიამეტრი/დიამეტრი მკერდის დონეზე, სიმაღლე, ნაყოფმსხმოიარობა და ყვავილობა, ადგილობრივი მომპოვებლების ცოდნა) • მოპოვების ადგილის შესასვლელი განსაზღვრულია, ექვემდებარება მონიტორინგს და აღსრულებას აღიარებული უფლებამოსილი უწყების/პირის მიერ (მაგ.: ადგილობრივი თემი, კერძო მიწის მფლობელი, სამთავრობო უწყება, რომელიც პასუხისმგებელია მოპოვების მართვასა და რეგულაციაზე)	
ვაჭრობით გამოწვეული ზეგავლენის მართვის მაგალითები (მე-7 საფეხური)	
საბაზისო • რეგულირებული და არარეგულირებული ვაჭრობის რაოდენობრივი მონიტორინგი (იზრდება, სტაბილურია, მცირდება)	
საშუალო • მიმდინარეობს ვაჭრობის ჯაჭვის მონიტორინგი	

ველური რესურსის მოპოვების ზემოქმედების მართვა (მე-6 საფეხური)
• რაოდენობრივი ინდიკატორები მოთხოვნა მიწოდებაში ცვლილებების შესახებ (შიდა და საერთაშორისო)   • რაოდენობრივი ინდიკატორები ვაჭრობის მასშტაბისა და ტრენდების შესახებ (შიდა და საერთაშორისო)   • რაოდენობრივი ინდიკატორები რეგულირებული და არარეგულირებული ვაჭრობის შესახებ   • სიფრთხილით დადგენილი ექსპორტის კვოტები
მრავალმხრივი   • ექსპორტის კვოტების სისტემას საფუძვლად უდევსადგილობრივი და ეროვნული მონაცემები, ხდება ყოველწლიური განახლება, შესაძლებელია პროდუქტის ტიპების დაკონკრეტება   • ვაჭრობის ჯაჭვი კარგად დოკუმენტირებულია   • რაოდენობრივი ინდიკატორები მოთხოვნა მიწოდებაში ცვლილებების შესახებ (შიდა და საერთაშორისო)   • რაოდენობრივი ინდიკატორები ვაჭრობის მასშტაბისა და ტრენდების შესახებ (შიდა და საერთაშორისო)   • რაოდენობრივი ინდიკატორები / რეგულირებული/არარეგულირებული ვაჭრობის დაახლოებითი რაოდენობა

მე-9 საფეხური არასაზიანო მოპოვების კვლევა და მასთან დაკავშირებული კონსულტაცია

დასაბუთება: რატომ არის ეს საფეხური მნიშვნელოვანი?

ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტის 1-8 საფეხურები იმგვარადაა სტრუქტურირებული, რომ დაეხმაროს სამეცნიერო ორგანოებს საკვანძო კითხვების სერიებისა და გადაწყვეტილების გზების მეშვეობით განახორციელონ „მეცნიერულად დასაბუთებული შეფასებები იმასთან დაკავშირებით, თუ რამდენად საზიანოა შემოთავაზებული ექსპორტი მოცემული სახეობის გადარჩენისათვის“⁷.

ამ საფეხურებს და მათთან დაკავშირებულ სახელმძღვანელო პრინციპებს მივყავართ სხვადასხვა შედეგებამდე, რომლებიც დამოკიდებულია შემდეგზე:

- (1-ლი საფეხური) არის თუ არა პრობლემები ინდივიდის/ნიმუშის იდენტიფიკაციასთან დაკავშირებით
- (მე-2 საფეხური) რამდენად მკაფიოდ შეესაბამება ნიმუშ(ებ)ი *კონფერენციის რეზოლუციის 11.11 (რეგ. CoP15)* ყველა მოთხოვნას ხელოვნურ მოშენებასთან დაკავშირებით
- (მე-3 საფეხური) რამდენად შესაძლებელია ნიმუშების დეტალური არასაზიანო მოპოვების კვლევიდან ამოღება ექსპორტის აკრძალვის კანონმდებლობის, CITES-ის სიების ანოტაციების მიხედვით ან უკვე ჩატარებულ, მეცნიერულ შესწავლაზე დაფუძნებულ არასაზიანო კვლევის შედეგებთან შესაბამისობის გამო
- (მე-8 საფეხური) რამდენად ადეკვატურად არბილებს (ამცირებს სიმწვავეს) არსებული მართვის ღონისძიებები მოპოვების და ვაჭრობის ზემოქმედებებს, რომლებიც მოცემულია მე-6-7 საფეხურებზე.

ეს სახელმძღვანელო დოკუმენტი დამატებით მხარს უჭერს სამეცნიერო ორგანოების მიერ შესაბამისი ინფორმაციის შეგროვებას, შეფასებას და დოკუმენტირებას, რომლისთვისაც მონაცემთა ხარისხი „მოცემული სახეობის მოწყვლადობის პროპორციულია“.⁸

⁷ Resolution Conf. 16.7, Non-detriment findings [<http://www.cites.org/eng/res/16/16-07.php>]

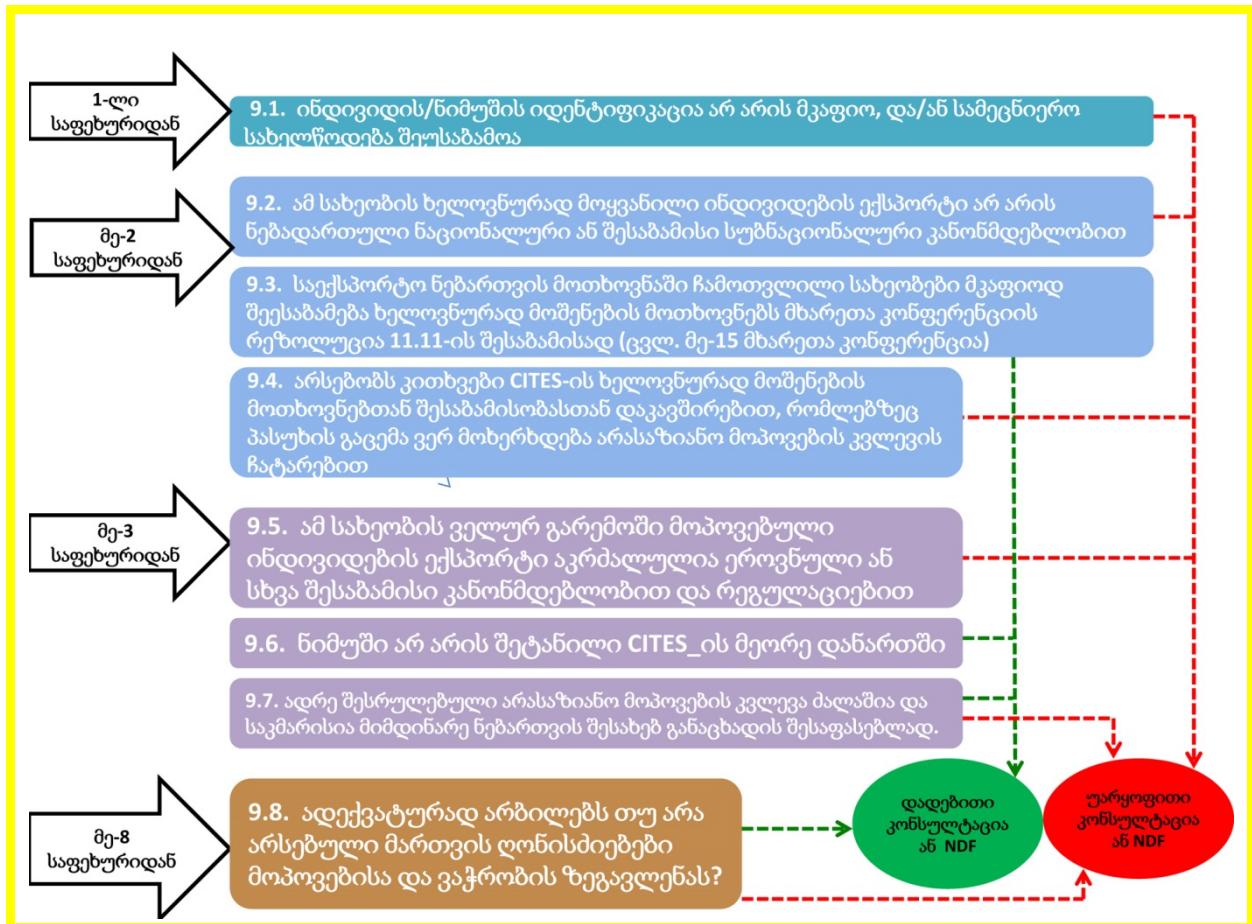
⁸ იქვე

სამეცნიერო ორგანოს რჩევა ამოცანა განახორციელოს პოზიტიური ან ნეგატიური არასაზიანო მოპოვების კვლევა ან მიიღოს მასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილება, და ურჩიოს მართვის ორგანოს გასცეს ნიმუშების შემოთავაზებული ექსპორტის უფლება ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტის წინა საფეხურების შედეგების მიხედვით.

გადაწყვეტილებები მე-9 საფეხურზე

არასაზიანო მოპოვების კვლევა და შესაბამისი გადაწყვეტილებები

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-9 საფეხურისათვის

გადაწყვეტილება 9.1

1-ლი საფეხურის (საკვანძო კითხვა 1.1) შედეგი: სამეცნიერო ორგანო არ არის დარწმუნებული იმაში, რომ მცენარე/ნიმუში სწორადაა გარკვეული, და გამოყენებული სამეცნიერო სახელწოდება შეესაბამება CITES-ის სათანადო სტანდარტს.

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

ეგზემპლარების/ნიმუშების მკაფიო ტაქსონომიური იდენტიფიკაციის (მაგ., სახეობის სახელწოდება CITES-ის მიღებული წყაროების მიხედვით) გარეშე, სამეცნიერო ორგანომ შესაძლოა ვერ შეძლოს სახეობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის დადასტურებლად მიყენება იმის გასარკვევად, თუ რამდენადაა შემოთავაზებული ვაჭრობა საზიანო სახეობის გადარჩენისათვის.

სახეობის გარკვევასთან დაკავშირებული პრობლემები გამოკვეთილი იყო

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-9 საფეხურისათვის

სამეცნიერო ორგანოს მიერ და ისინი მარტივად ვერ გასწორდა ან გაირკვა მცენარეთა კომიტეტის ან მართვის ორგანოს ნომენკლატურის სპეციალისტთან კონსულტაციით. ამ შედეგის დასაბუთება შეტანილი უნდა იქნას **სამუშაო ფურცელში მე-9 საფეხურისათვის, შედეგი 9.1.**

ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტით მხარდაჭერილი სამეცნიერო ორგანოს რჩევა არის → **არასაზიანო მოპოვების კვლევის ნეგატიური შედეგი**

თუ სამეცნიერო ორგანო გადაწყვეტს მიიღოს არასაზიანო მოპოვების კვლევის პოზიტიური შედეგი, ამ გადაწყვეტილების საფუძველი დოკუმენტირებული უნდა იყოს.

გადაწყვეტილება 9.2

მე-2 საფეხურის, საკვანძო კითხვის 2.2 შედეგია: ამ სახეობის ხელოვნურად მოშენებული ნიმუშების ექსპორტი არ არის ნებადართული ნაციონალური ან შესაბამისი სუბ-ნაციონალური კანონმდებლობით.

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

სამეცნიერო ორგანოს რჩევა შესაბამისობაში უნდა იყოს ნაციონალურ ან სუბ-ნაციონალურ კანონმდებლობასთან.

ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტით მხარდაჭერილი სამეცნიერო ორგანოს რჩევა მართვის ორგანოსადმი არის → **ნეგატიური გადაწყვეტილება: მართვის ორგანოს რჩევა ეძლევა არ იქნას გაცემული ექსპორტის ნებართვა**

გადაწყვეტილების საფუძველი უნდა დაფიქსირდეს სამუშაო ფურცელში მე-9 საფეხურისათვის, შედეგი 9.2 ან მიემართოს პასუხებს **სამუშაო ფურცელში მე-2 საფეხურისათვის, საკვანძო კითხვა 2.2.**

თუ სამეცნიერო ორგანო რჩევას მისცემს დადებითი გადაწყვეტილების შესახებ (ექსპორტის ნებართვის დამტკიცება), ამ გადაწყვეტილების საფუძველი დოკუმენტირებული უნდა იყოს.

გადაწყვეტილება 9.3

მე-2 საფეხურის, საკვანძო კითხვის 2.3 შედეგია: ექსპორტის ნებართვის აპლიკაციით მოცული ნიმუშები მკაფიოდ შეესაბამება ხელოვნური მოშენების ყველა მოთხოვნას *კონფერენციის რეზოლუციის 11.11 (რეგ. CoP15)* თანახმად.

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტით მხარდაჭერილი სამეცნიერო ორგანოს რჩევა მართვის ორგანოსადმი არის → **ექსპორტის დადასტურება**

დააფიქსირეთ გადაწყვეტილება **სამუშაო ფურცელში 9, შედეგი 9.3.**

გადაწყვეტილება 9.4

მე-2 საფეხურის (საკვანძო კითხვა 2.4) შედეგია: არის ეჭვები, რომ ნიმუშები არ შეესაბამება CITES-ის ხელოვნური მოშენების მოთხოვნებს და ამ პრობლემების გადაჭრა სამეცნიერო ორგანოს მიერ ვერ მოხერხდება დეტალური არასაზიანო კვლევის ჩატარებით.

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-9 საფეხურისათვის

სახელმძღვანელო პრინციპები:

სამეცნიერო ორგანომ შესაძლოა ვერ შეძლოს დარწმუნებით დაადასტუროს, რომ ხელოვნურად მოშენებული მცენარის ნიმუშების ექსპორტი შეესაბამება *კონფერენციის რეზოლუციას 11.11 (რევ. CoP15)* და მას არ ექნება საზიანო ზემოქმედება ველურ პოპულაციებზე.

ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტით მხარდაჭერილი სამეცნიერო ორგანოს გადაწყვეტილება არის **→ უარყოფითი გადაწყვეტილება**

დააფიქსირეთ გადაწყვეტილება სამუშაო ფურცელში მე-9 საფეხურისათვის, შედეგი 9.4.

თუ სამეცნიერო ორგანო დადებითად შეაფასებს არასაზიანო კვლევის შედეგებს, ამ გადაწყვეტილების საფუძველი დოკუმენტირებული უნდა იყოს.

გადაწყვეტილება 9.5

მე-3 საფეხურის (საკვანძო კითხვა 3.1) შედეგია: ველურ გარემოში მოპოვებული ნიმუშების ექსპორტი არ არის ნებადართული ნაციონალური ან სუბ-ნაციონალური კანონმდებლობით ან შესაბამისი რეგულაციებით

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

სამეცნიერო ორგანოს რჩევა შესაბამისობაში უნდა იყოს ნაციონალურ ან სუბ-ნაციონალურ კანონმდებლობასთან.

ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტით მხარდაჭერილი სამეცნიერო ორგანოს რჩევა მართვის ორგანოს არის **→ უარი ეთქვას ექსპორტის ნებართვას**

სამეცნიერო ორგანოს შეუძლია მიმართოს მართვის ორგანოს მოკვლევისათვის ან პასუხისმგებელ ორგანოს აღსრულებისათვის.

დააფიქსირეთ გადაწყვეტილება სამუშაო ფურცელში მე-9 საფეხურისათვის, შედეგი 9.5.

გადაწყვეტილება 9.6

მე-3 საფეხურის (საკვანძო კითხვა 3.2) შედეგია: ნიმუში არ არის მოცული CITES-ის მე-2 დანართით.

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

არასაზიანო მოპოვების კვლევა არ არის მოთხოვნილი.

ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტით მხარდაჭერილი სამეცნიერო ორგანოს რჩევა მართვის ორგანოს არის **→ არ საჭიროებს CITES-ის ექსპორტის ნებართვას.**

დააფიქსირეთ გადაწყვეტილება სამუშაო ფურცელში მე-9 საფეხურისათვის, შედეგი 9.6.

გადაწყვეტილება 9.7

მე-3 საფეხურის (საკვანძო კითხვა 3.3.) შედეგია: წინა არასაზიანო მოპოვების კვლევისას გამოყენებული სამეცნიერო მონაცემები კვლავ ძალაშია და საკმარისია მიმდინარე

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-9 საფეხურისათვის

ექსპორტის ნებართვის აპლიკაციისათვის

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

თუ არსებობს მოქმედი არასაზიანო მოპოვების კვლევის შედეგები ან არასაზიანო კვლევაზე დაფუძნებული ეროვნული კვოტა, შესაძლოა ხელახალი არასაზიანო კვლევის ჩატარება არ იყოს საჭირო.

ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტით მხარდაჭერილი სამეცნიერო ორგანოს რჩევა მართვის ორგანოს არის → არასაზიანო მოპოვების კვლევის პოზიტიური შედეგი თუ შემოთავაზებული ექსპორტი წინა არასაზიანო მოპოვების კვლევით განსაზღვრული ლიმიტების ფარგლებშია

→ არასაზიანო მოპოვების კვლევის ნეგატიური შედეგი თუ შემოთავაზებული ექსპორტი წინა არასაზიანო მოპოვების კვლევით განსაზღვრული ლიმიტების ფარგლებს ცილდება

დააფიქსირეთ გადაწყვეტილება სამუშაო ფურცელში მე-9 საფეხურისათვის, შედეგი 9.7.

გადაწყვეტილება 9.8

მე-8 საფეხური, საკვანძო კითხვა 8.2 შემდეგია: ადექვატურად არბილებს (ამცირებს სიმწვავეს) თუ არა არსებული მართვის ღონისძიებები შემოთავაზებული ვაჭრობის ზეგავლენის ქვეშ არსებული სამიზნე სახეობების პოპულაციების და სუბ-პოპულაციების კონსერვაციასთან დაკავშირებულ პრობლემებს, დამახასიათებელ ბიოლოგიურ რისკებს, მოპოვების ზემოქმედებებს და ვაჭრობის ზემოქმედებებს?

სახელმძღვანელო შენიშვნები:

სახეობებისათვის, რომლებიც საჭიროებენ დეტალურ არასაზიანო მოპოვების კვლევას, მე-4-7 საფეხურების საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების გზები მხარს უჭერს საკონსერვაციო პრობლემების, დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკების, მოპოვების ზემოქმედებებისა და ვაჭრობის ზემოქმედებებისა და მათი სიმწვავის შეფასებას, იმ ინფორმაციის გამოყენებით, რომლის მონაცემების ხარისხი რეკომენდირებულია პრობლემების, რისკების და ზემოქმედებების სიმწვავისათვის. საკვანძო კითხვები და გადაწყვეტილების გზები მე-8 საფეხურისათვის მხარს უჭერს ადგილზე მართვის ღონისძიებების იდენტიფიკაციას, რომლებიც გამოვლენილი პრობლემების და რისკების შესაბამისია, და იმის შეფასებას, არის თუ არა საკმარისად მასშტაბური და ეფექტური არსებული მართვის ღონისძიებები გამოვლენილი პრობლემების, რისკებისა და ზემოქმედებების შესარბილებლად (სიმწვავის შესამცირებლად).

ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტით მხარდაჭერილი სამეცნიერო ორგანოს რჩევა მართვის ორგანოს არის

→ არასაზიანო მოპოვების კვლევის დადებითი შეფასება, თუ ხელმისაწვდომი ინფორმაციის შეფასება მიუთითებს პასუხზე „დიახ“, მართვის ღონისძიებები ადგილზე საკმარისად მასშტაბური და ეფექტურია, ან პასუხი „დიახ“ სამუშაო ფურცელში მე-8 საფეხურისათვის რჩევით დანაკლისი მართვის იდენტიფიკაციის შესახებ, რომელიც უნდა განისაზღვროს არასაზიანო მოპოვების კვლევაში.

→ არასაზიანო მოპოვების კვლევის ნეგატიური შეფასება, თუ ხელმისაწვდომი

სახელმძღვანელო პრინციპები მე-9 საფეხურისათვის

ინფორმაციის შეფასება მიუთითებს პასუხზე „არა ან გაურკვეველია“, და მართვის ღონისძიებები ადგილზე არასაკმარისად მასშტაბური და ეფექტურია.

დააფიქსირეთ გადაწყვეტილება სამუშაო ფურცელში მე-9 საფეხურისათვის, შედეგი 9.8.

მე-9 საფეხურის საბოლოო ეტაპი: სამეცნიერო ორგანო ახორციელებს მეცნიერულ მონაცემებზე დაყრდნობით შესრულებული არასაზიანო მოპოვების კვლევების ნეგატიურ ან პოზიტიურ შეფასებას, ან იღებს სხვა შესაბამის გადაწყვეტილებებს, რომლებიც შეეხება ნიმუშების შემოთავაზებულ ექსპორტს ამ სახელმძღვანელო დოკუმენტის 1-8 საფეხურების შედეგების შესაბამისად. არასაზიანო მოპოვების კვლევები დასაბუთებულია იმის შეფასებით, თუ რამდენად სათანადო და ეფექტურია არსებული მართვის პროცედურები იდენტიფიცირებული საკონსერვაციო პრობლემების, დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკების, ველური მოპოვების ზემოქმედებების და ვაჭრობის ზემოქმედებების შესარბილებლად (სიმწვავის შესამცირებლად). თუ არასაკმარისი ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იმისათვის, რომ სამეცნიერო ორგანოს დარწმუნებით შეეძლოს შემოთავაზებული ვაჭრობის არასაზიანოობის განსაზღვრა პოპულაციის ან სახეობის გადარჩენაზე, გამაფრთხილებელი, დამცავი მიდგომა მხარს უჭერს არასაზიანო მოპოვების კვლევის უარყოფით შეფასებას.

შეგროვებული და შეფასებული (და ამასთან დაკავშირებული სამეცნიერო ორგანოს ძალისხმევა და დახარჯული დრო) ინფორმაციის ხარისხი არასაზიანო მოპოვების კვლევის მხარდასაჭერად და მასთან დაკავშირებული რჩევა შეესაბამება იდენტიფიცირებულ საკონსერვაციო პრობლემებს, დამახასიათებელ ბიოლოგიურ რისკებს, მოპოვების ზემოქმედებებს და ვაჭრობის ზემოქმედებებს.

კონფერენციის რეზოლუციის მუხლის 10.3 პარაგრაფ j.-ს თანახმად, სამეცნიერო ორგანომ შესაძლოა განსაზღვროს ნებართვის ნებისმიერი კორექტირება, შეზღუდვები, გაფრთხილებები (დაცვები), ან ინფორმაციის დანაკლისი, რომელიც უნდა ეცნობოს მართვის ორგანოს.

დანართი

ცხრილები და ანგარიშის ფორმატის ნიმუში

გადმოსატვირთი დანართები ექსელის ცხრილის სახით განთავსებულია
http://www.bfn.de/0302_ndf+M52087573ab0.html

როგორ გამოვიყენოთ წინამდებარე ცხრილები

წინამდებარე ცხრილები განკუთვნილია სამეცნიერო ორგანოს დასახმარებლად არასაზიანო მოპოვების შესახებ კვლევის განხორციელების თაობაზე. ეს არის 9 საფეხურიანი პროცესის სამუშაო ცხრილები, რომლებიც საშუალებას აძლევს სამეცნიერო ორგანოს მოახდინონ კვლევის შედეგებისა და ინფორმაციის წყაროების დოკუმენტირება. თითოეული ცხრილი მომზადებულია ისე, რომ უპასუხოს სახელმძღვანელოს ცხრა საფეხურის საკვანძო შეკითხვებს. ანგარიშის სასურველი ფორმატის არარსებობის შემთხვევაში სამეცნიერო ორგანომ შეიძლება გამოიყენოს ცხრილები, როგორც ანგარიშის ფორმა ადმინისტრაციული ორგანოსადმი.

ინფორმაცია განცხადების თაობაზე

სახეობის დასახელება:	(გვარი და სახეობა, საჭიროების შემთხვევაში ქვესახეობა)
<i>სახეობის სახელი</i>	
სახეობის სავაჭრო დასახელება და/ან სინონიმები:	
სანებართვო განაცხადის ნომერი:	
NDF-ის დასრულების თარიღი:	
NDF-ის განმახორციელებელი ან საკონტაქტო პირი:	

სახეობის დასახელების მითითების შემდეგ იგი ავტომატურად განმეორდება ცხრილების სათაურში.

ინფორმაციის წყაროები

ეს ცხრილი შეიძლება გამოყენებული იქნას რათა მოხდეს გამოყენებული წყაროების დეტალური აღწერა. ეს ჩანაწერი ასევე გამოსადეგია NDF-ის კომპილაციისა და დასაბუთებისათვის.

ინფორმაციის წყაროს სარწმუნოების დონე

- მაღალი: განახლებული, საკვლევი სახეობასთან პირდაპირ დაკავშირებული, CITES-ის მიერ აღიარებული წყარო
- საშუალო: მეტწილად ახალი, საკვლევი სახეობასთან ირიბად დაკავშირებული, გამოუქვეყნებელი, შეუფასებელი
- დაბალი: მოძველებული, საკვლევი სახეობასთან ნაკლებად შესაბამისი

სამუშაო ცხრილებში გამოყენებული ციტატები	ინფორმაციის წყარო (სრული რეფერენსი)	შესაბამისი საფეხურები	წყაროს სარწმუნოების დონე
[ნომერი, ავტორი და თარიღი, ან სხვა მოსახერხებელი ფორმატი]		[საფეხური, რომლის დროსაც მოხდა ინფორმაციის გამოყენება]	[მაღალი, საშუალო, დაბალი]

არასაზიანო მოპოვების კვლევა (NDF)

სახეობის სახელი

1 საფეხური: სახეობის იდენტიფიცირება

საკვანძო კითხვა 1 საფეხურისათვის	პასუხები და შედეგები (პირველი საფეხურის სახელმძღვანელოს შესაბამისად)	გამოყენებული ინფორმაციის წყარო															
1.1 დარწმუნებულია თუ არა სამეცნიერო ორგანო, რომ მცენარის სახეობა / ნიმუში სწორადაა იდენტიფიცირებული და გამოყენებული სამეცნიერო სახელწოდება შესაბამეა სათანადო CITES-ის სტანდარტს?	<table><tr><td>პირობები ა და ბ შესრულებულია, ან სამეცნიერო ორგანომ გაასწორა მარტივი შეცდომები, მიმდევრული დასახელება და ტაქსონომიური საკითხები გადაწყვეტილია</td><td>დიახ</td><td>✗</td><td>ქვემოთ აღწერეთ პრობლემის გამოშვები საკითხები ან შეცდომები, რომლებიც გადაწყვეტილია</td><td>გადადით მე-2 საფეხურზე</td></tr><tr><td>• ა და ბ პირობები არ არის შესრულებული</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>• პრობლემების გასწორება ვერ ხერხდება სამეცნიერო ორგანოს მიერ და ვერც ადმინისტრაციული ორგანოსადმი ან ნომენკლატურის სპეციალისტისადმი მიმართვით</td><td>არა</td><td>✗</td><td>ქვემოთ აღწერეთ შეშფოთების მიზეზები ან შეცდომები, რომლებიც არ არის გადაწყვეტილი</td><td>გადადით მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილ ება 9.1</td></tr></table>	პირობები ა და ბ შესრულებულია, ან სამეცნიერო ორგანომ გაასწორა მარტივი შეცდომები, მიმდევრული დასახელება და ტაქსონომიური საკითხები გადაწყვეტილია	დიახ	✗	ქვემოთ აღწერეთ პრობლემის გამოშვები საკითხები ან შეცდომები, რომლებიც გადაწყვეტილია	გადადით მე-2 საფეხურზე	• ა და ბ პირობები არ არის შესრულებული					• პრობლემების გასწორება ვერ ხერხდება სამეცნიერო ორგანოს მიერ და ვერც ადმინისტრაციული ორგანოსადმი ან ნომენკლატურის სპეციალისტისადმი მიმართვით	არა	✗	ქვემოთ აღწერეთ შეშფოთების მიზეზები ან შეცდომები, რომლებიც არ არის გადაწყვეტილი	გადადით მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილ ება 9.1	
	პირობები ა და ბ შესრულებულია, ან სამეცნიერო ორგანომ გაასწორა მარტივი შეცდომები, მიმდევრული დასახელება და ტაქსონომიური საკითხები გადაწყვეტილია	დიახ	✗	ქვემოთ აღწერეთ პრობლემის გამოშვები საკითხები ან შეცდომები, რომლებიც გადაწყვეტილია	გადადით მე-2 საფეხურზე												
	• ა და ბ პირობები არ არის შესრულებული																
• პრობლემების გასწორება ვერ ხერხდება სამეცნიერო ორგანოს მიერ და ვერც ადმინისტრაციული ორგანოსადმი ან ნომენკლატურის სპეციალისტისადმი მიმართვით	არა	✗	ქვემოთ აღწერეთ შეშფოთების მიზეზები ან შეცდომები, რომლებიც არ არის გადაწყვეტილი	გადადით მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილ ება 9.1													
პრობლემის გამოშვები საკითხების იდენტიფიცირება: <i>სტეპები</i>																	

არასაზიანო მოპოვების კვლევა (NDF)

სახეობის სახელი

მე-2 საფეხური: ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულების საკითხის განხილვა

საკვანძო კითხვა 2 საფეხურისათვის	პასუხები და შედეგები (მეორე საფეხურის სახელმძღვანელოს შესაბამისად)			გამოყენებული ინფორმაციის წყარო
საკვანძო კითხვა 2.1. წებარების მისაღებად შემოსული განაცხადი ეხება ხელოვნურად გამრავლებულ ნიმუშებს?		დიახ	X	გადადითი საკვანძო კითხვაზე 2.2
		არა	X	გადადითი მე-3 საფეხურზე

საკვანძო კითხვა 2.2. ნაციონალური ან ადგილობრივი კანონმდებლობით დამუშავებული მოცემული სახეობის ხელოვნურად გამრავლებული ნიმუშების ექსპორტი?		დიახ	X	ქვემოთ აღწერილ შესაბამისი კანონმდებლობა
		არა	X	ქვემოთ აღწერილ შესაბამისი კანონმდებლობა გადაწყვეტილება 9.2
აღწერეთ სხვა შესაბამისი კანონმდებლობა: [ტექსტი]				
საკვანძო კითხვა 2.3. საექსპორტო სახეობითვის განაცხადში მითითებული ნიმუშები აკმაყოფილებენ სრულად ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებულ ყველა მოთხოვნას, როგორც ეს განსაზღვრულია კონვენციის რეზოლუციამ 11.11 (რეგ. CoP15)?	მოთხოვნები ა და ბ დაკმაყოფილებულია	დიახ	X	ქვემოთ აღწერილ მოთხოვნები რომლებიც დაკმაყოფილებულია
	მოთხოვნები ა და ბ არ არის დაკმაყოფილებული	არა	X	ქვემოთ აღწერილ მოთხოვნები რომლებიც არ არის დაკმაყოფილებული
ხელმოწერა მომხმარებლის არ არის დაკმაყოფილებული [ტექსტი]				
საკვანძო კითხვა 2.4. არსებობს განსაზღვრული ნიმუშების CITES-ის ხელოვნურ გამრავლებასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის პრობლემები, რომელთა გადაჭრა სამეცნიერო ორგანოს არ შეუძლია დეტალური NDF-ის საშუალებით?		დიახ	X	ქვემოთ აღწერილ პრობლემები
		არა	X	გადადითი მე-9 საფეხურზე გადაწყვეტილება 9.4
პრობლემები CITES-ის ხელოვნურად მომხმარებლის კრიტერიუმებთან შესაბამისობასთან დაკავშირებით (თუ უკვე არ არის შეტანილი 2.3 საკვანძო კითხვაში) [ტექსტი]				

არასაზიანო მოპოვების კვლევა (NDF)

სახეობის სახელი

მე-3 საფეხური
რელევანტური გამონაკლისებისა და წარსულში დადგენილი NDF-ების განხილვა

საკვანძო კითხვა 3 საფეხურისათვის	პასუხები და შედეგები (მესამე საფეხურის სახელმძღვანელოს შესაბამისად)				გამოყენებული ინფორმაციის წყარო
საკვანძო კითხვა 3.1. ნაციონალური ან შესაბამისი ადგილობრივი კანონმდებლობით დაშვებულია მოცემული სახეობის ნიმუშების მოპოვება ან ექსპორტი?		დიახ	ქ	ქვემოთ აღწერილ კანონმდებლობა და რეგულაციები და მათი შესაბამისობა	გადადით საკვანძო კითხვაზე 3.2
		არა	×	ქვემოთ აღწერილ კანონმდებლობა და რეგულაციები და მათი შესაბამისობა	გადადით მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილება 9.5
	შესაბამისი ეროვნული კანონმდებლობა ან რეგულაცია (ადმინისტრაციული ორგანოსადმი ან აღსრულებასზე პასუხისმგებელი ორგანოსადმი გადასამართლებელი პრობლემები): [ტექსტი]				
საკვანძო კითხვა 3.2 ნიმუში შეტანილია CITES-ის II დანართში?		დიახ	ქ		გადადით საკვანძო კითხვაზე 3.3
		არა	×	აღწერილ მე-2 დანართიდან გამორიცხვის მიზეზი (მაგ. შესაბამისი ანოტაცია)	გადადით მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილება 9.6
	კონვენციის მე-2 დანართიდან გამორიცხვის მიზეზი (და ინფორმაცია ადმინისტრაციული ორგანოსათვის, რომ NDF არ არის საჭირო) [ტექსტი]				
საკვანძო კითხვა 3.3. სამეცნიერო ორგანომ წარსულში დაადგინა მეცნიერულად დასაბუთებული NDF მოცემული სახეობისთვის, რომელიც დღეისთვისაც მართებულია და საკმარისია განსახილველი საექსპორტო ნებართვის განაცხადში მითითებული ნიმუშების შესაფასებლად?		დიახ	ქ	ქვემოთ აღწერილ წარსულში გაკეთებული NDF-ები	გადადით მე-9 საფეხურზე: გადაწყვეტილება 9.7
		არა	×	მიზეზები დადასტურებით, რომ წინა NDF არ არის ძალაში და საკმარისი რომ შეფასდეს ამჟამინდელი განაცხადი	გადადით მე-4 საფეხურზე
	წარსულში გაკეთებული NDF: [ტექსტი]				

არასაზიანო მოპოვების კვლევა (NDF)

მე-4 საფეხური
საკონსერვაციო სტატუსის შეფასება

4.1 საკონსერვაციო სტატუსის შეფასება

საკონსერვაციო სტატუსი	საერთაშორისო	რეგიონული	ეროვნული	გამოყენებული ინფორმაციის წყარო	შეფასებული საფრთხეები	სარჩეუქონობის დონე

4.2 საკვანძო კითხვა 4.2. როგორია საკონსერვაციო სტატუსის ან საფრთხეების სიმწვავე მოპოვების ტერიტორიასთან მიმართებით

მომართეთ ფაქტორების ცხრილის მე-4 საფეხურისათვის სახელმძღვანელო დოკუმენტიდან

მაღალი	საშუალო	დაბალი	უცნობი	გამოყენებული ინფორმაციის წყარო

ცხრილის ნაგრისფერი ნაწილი გადააკობირეთ
საფეხურზე 8.2 შევამება

არასაზიანო მოპოვების კვლევა (NDF)

სახეობის სახელი

საფურთხი 5: დამახასიათებელი ბიოლოგიური რისკები

მიმართეთ ფაქტორების ცხრილს მე-5 საფეხურისათვის სახეობის სახელი და დაუბრუნეთ

ფაქტორები	რისკები	მალა	საშუალო	დაბალი	უცნობი	გამოყენებული ინფორმაციის წყარო	სარწმუნოების ხარისხი
ბუნებაში მოპოვებული მცენარის ნაწილი და მცენარის საიცოცხლო ფორმა							
	[საჭიროების შემთხვევაში ჩაამატეთ დამატებითი ხაზები]						
გეოგრაფიული გავრცელება							
პოპულაციის ზომა							
ჰაბიტატის							
სპეციფიურობა							
რეგენერაცია							
რეპროდუქცია							
როლი ეკოსისტემაში							

დამახასიათებელი რისკების შეჯამება:

ბუნებაში მოპოვებული მცენარის ნაწილი და მცენარის საიცოცხლო ფორმა
გეოგრაფიული გავრცელება
პოპულაციის ზომა
ჰაბიტატის სპეციფიურობა
რეგენერაცია
რეპროდუქცია
როლი ეკოსისტემაში

ცხრილის ნაწილსა და საფეხურის ცხრილში შეჯამება

არასაზიანო მოპოვების კვლევა (NDF)
საფეხური 6: მოპოვებით გამოწვეული ზეგავლენა

სახეობის სახელი

მიმართეთ ფაქტორების ცხრილს მე-6 საფეხურისათვის სახელმძღვანელო დოკუმენტთან

ფაქტორი	ზეგავლენა	მაღალი	საშუალო	დაბალი	უცნობი	გამოყენებული ინფორმაციის წყარო	სარწმუნოების ხარისხი
ინდივიდუალურ მცენარეზე							
	[საჭიროების შემთხვევაში ჩაამატეთ დამატებითი ხაზები]						
სამიზნე პოპულაციაზე							
ერივნულ პოპულაციაზე							
სხვა სახეობებზე							

ცხრილის ნაცრისფერი
ნაწილი გადააკვირეთ 8.2
საფეხურის ცხრილში
შეჯამება

არასაზიანო მოპოვების კვლევა (NDF)
 საფეხური 7: ვაჭრობით გამოწვეული ზეგავლენა

სახეობის სახელი

მომართეთ ფაქტორების ცხრილს მე-7 საფეხურისათვის სახელმძღვანელო დოკუმენტიდან

ფაქტორი	ზეგავლენა	მაღალი	საშუალო	დაბალი	უცნობი	გამოყენებული ინფორმაციის წყარო	სარწმუნოების ხარისხი
ლუგალური გაჭრობა							
	[საჭიროების შემთხვევაში ჩაამატეთ დამატებითი ხაზები]						
არალუგალური გაჭრობა							

ცხრილის ნაცრისფერ ნაწილში მოცემული ინფორმაცია გადააკობრეთ ცხრილში

არასაზიანო მოპოვების კვლევა (NDF)

საფურსი 8.1: მართვის ღონისძიებები

სახეობის სახელი

მიმართეთ ფაქტორების ცხრილს მე-8 საფურსისათვის სახელმძღვანელო დოკუმენტიდან

მოპოვების მართვის ღონისძიებები	გამოყენებული ინფორმაციის წყარო	სარწმუნოების ხარისხი

ვაჭრობის მართვის ღონისძიებები	გამოყენებული ინფორმაციის წყარო	სარწმუნოების ხარისხი

ცხრილის ნაცრისფერ ნაწილში მოცემული ინფორმაცია გადააკოპირეთ ცხრილში საფურსისათვის 8.2 შეჯამება

საფურთხი 8.2: მართვის ღონისძიებების ეფექტურობის შეფასება

რა პრობლემები, რისკები და ზეგავლენა არის იდენტიფიცირებული სახეობისათვის მდინარეებში							
საფურთხი	Key	ფაქტორი	მცდელობები და დამახასიათებელი რისკები	მალე	საშუალო	დაბალი	უცნობი
საფურთხი 4 დამსახურების საფურთხი		სამწევრი					
საფურთხი 5 დამსახურების საფურთხი	რისკები	მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
		მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
		მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
		მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
		მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
საფურთხი 6 საფურთხი	Key	ფაქტორი	მართვის და გავრცელების ზეგავლენა	მალე	საშუალო	დაბალი	უცნობი
საფურთხი 9 საფურთხი	რისკები	მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
		მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
		მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
		მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
საფურთხი 7 საფურთხი	რისკები	მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
		მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
		მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				
		მედიკამენტების გამოყენება	მედიკამენტების გამოყენება				

მართვის რა ღონისძიებების გატარება ხდება აღნიშნული სახეობისათვის							
მართვის ღონისძიებები	იანვარი-მარტი	აპრილი-ივნისი	სექტემბერი-ნოემბერი	დეკემბერი-იანვარი	ფებრუარი-აპრილი	მაისი-ივლისი	აგვისტო-ოქტომბერი

*) დამატებითი წიგნი წიგნი 8.2-ში „საფურთხი“ მართვის ღონისძიებების ეფექტურობის შეფასებაზე

არასაზიანო მოპოვების კვლევა (NDF)

მე-9 საფეხური

არასაზიანო მოპოვების კვლევა და მასთან დაკავშირებული კონსულტაცია

ამ ცხრილში მოცემულია NDF-ის პროცესის შესაძლო შედეგები. ექსპორტის თითოეული განაცხადის განხილვას შესაძლია ქონდეს მხოლოდ ერთი შედეგი ქვემოთაღმოთვლილთაგან. სამუშაო ცხრილი, წინა ცხრილებში მოცემული უფრო დეტალურ ინფორმაციასთან ერთად, გამოსადეგი იქნება NDF-ის შედეგების შესახებ შემავალი ანგარიშის მოამზადებლად და ადმინისტრაციული ორგანიზაციის წარდგენილი ორგანოს დასაბუთებისათვის

NDF პროცესის შედეგი	NDF შედეგები და მასთან დაკავშირებული ორგანოები
გადაწყვეტილება 9.1 1-ლი საფეხურის (საკვანძო კითხვა 1.1) შედეგი: სამეცნიერო ორგანო არ არის დარწმუნებული იმაში, რომ მეცნიერ/ნიმუში სწორადია გარკვეული, და გამოყენებული სამეცნიერო სახელწოდება შესაბამეა CITES-ის სათანადო სტანდარტს.	☒ უარყოფითი NDF (ამ სახელმძღვანელოთი მხარდაჭერილი) დადებითი NDF
	☒ სხვა: მე: უარყოფითი NDF გადამისამართებულია ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გადასაწყვეტად
	შესაბამისი დასაბუთება [შეკამათება, ან გადადით სამუშაო ცხრილზე 1, საკვანძო კითხვა 1.1]
გადაწყვეტილება 9.2 მე-2 საფეხურის, საკვანძო კითხვის 2.2 შედეგია: ამ სახეობის ხელოვნურად მომზადებული ნიმუშების ექსპორტი არ არის ნებადარი ნაციონალური ან შესაბამისი სუბ-ნაციონალური კანონმდებლობით.	☒ უარყოფითი გადაწყვეტილება (ექსპორტის ნებართვის უარყოფა) (ამ სახელმძღვანელოთი მხარდაჭერილი)
	შესაბამისი დასაბუთება [შეკამათება, ან გადადით სამუშაო ცხრილზე 2, საკვანძო კითხვა 2.2]
გადაწყვეტილება 9.3 მე-2 საფეხურის, საკვანძო კითხვის 2.3 შედეგია: ექსპორტის ნებართვის აპლიკაციით მოცული ნიმუშები მკაფიოდ შესაბამეა ხელოვნური ნიმუშების ყველა მოთხოვნას კონვენციის რეზოლუციის 11.11 (რეგ.Cop15) თანახმად.	☒ დადებითი გადაწყვეტილება (ექსპორტის ნებართვის დადასტურება) (ამ სახელმძღვანელოთი მხარდაჭერილი)
	სხვა:
	შესაბამისი დასაბუთება [შეკამათება, ან გადადით სამუშაო ცხრილზე 2, საკვანძო კითხვა 2.3]

NDF პროცესის შედეგი	NDF შედეგები და მასთან დაკავშირებული რჩევები
გადაწვეტილება 9.4 მე-2 საფეხურის (საკვანძო კითხვა 2.4) შედეგია: არის ექვემდებარებული არააზიანო კვლევის მე-3 საფეხურის (საკვანძო კითხვა 3.1) შედეგია: ველოფორის მომუშაობის მოთხოვნებს და ამ პრობლემების გადაჭრა სამეცნიერო ორგანიზაციის მიერ ვერ მოხერხდება დეტალური არასაზიანო კვლევის ჩატარებით.	✗ უარყოფითი გადაწყვეტილება (ამ სახელმძღვანელოთი მხარდაჭერილი)
	✗ სხვა: ე.გ., უარყოფითი NDF გადამსამართლებული ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოსაძიებლად შესაბამისი დასაბუთება --- [შეჯამება, ან გადადით საშუალო ცხრილზე 2, საკვანძო კითხვა 2.4]
	✗ უარყოფითი გადაწყვეტილება (ექსპორტის ნებართვის უარყოფა) (ამ სახელმძღვანელოთი მხარდაჭერილი) ✓ დადებითი გადაწყვეტილება (ექსპორტის ნებართვის დადასტურება) ✗ სხვა: ე.გ., უარყოფითი NDF გადამსამართლებული ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოსაძიებლად შესაბამისი დასაბუთება --- [შეჯამება, ან გადადით საშუალო ცხრილზე 3, საკვანძო კითხვა 3.1]
გადაწვეტილება 9.5 მე-3 საფეხურის (საკვანძო კითხვა 3.1) შედეგია: ველოფორის მომუშაობის მოთხოვნებს და ამ პრობლემების გადაჭრა სამეცნიერო ორგანიზაციის მიერ ვერ მოხერხდება დეტალური არასაზიანო კვლევის ჩატარებით.	✗ უარყოფითი გადაწყვეტილება (ექსპორტის ნებართვის უარყოფა) (ამ სახელმძღვანელოთი მხარდაჭერილი) ✓ დადებითი გადაწყვეტილება (ექსპორტის ნებართვის დადასტურება) ✗ სხვა: ე.გ., უარყოფითი NDF გადამსამართლებული ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოსაძიებლად შესაბამისი დასაბუთება --- [შეჯამება, ან გადადით საშუალო ცხრილზე 3, საკვანძო კითხვა 3.1]
გადაწვეტილება 9.6 მე-3 საფეხურის (საკვანძო კითხვა 3.2) შედეგია: ნიმუში არ არის მოცული CITES-ის მე-2 დანართით.	✗ CITES-ის ექსპორტის ნებართვა არ არის საჭირო (ამ სახელმძღვანელოთი მხარდაჭერილი) ✗ სხვა: --- შესაბამისი დასაბუთება --- [შეჯამება, ან გადადით საშუალო ცხრილზე 3, საკვანძო კითხვა 3.2]
გადაწვეტილება 9.7 მე-3 საფეხურის (საკვანძო კითხვა 3.3) შედეგია: წინა არასაზიანო მოპოვების კვლევისას გამოყენებული სამეცნიერო მონაცემები კვლავ ძალაშია და საკმარისია მიმდინარე ექსპორტის ნებართვის აპლიკაციისათვის	✗ დადებითი NDF, შემოთავაზებული ექსპორტის კვლავ არაა საჭირო (ამ სახელმძღვანელოთი მხარდაჭერილი) ✗ უარყოფითი NDF, შემოთავაზებული ექსპორტის კვლავ არაა საჭირო (ამ სახელმძღვანელოთი მხარდაჭერილი) ✗ სხვა: --- შესაბამისი დასაბუთება --- [შეჯამება, ან გადადით საშუალო ცხრილზე 3, საკვანძო კითხვა 3.4]

NDF პროცესის შედეგი	NDF შედეგები და მასთან დაკავშირებული რჩევები
გადაწყვეტილება 9.8 შე-8 საფეხური, საკვანძო კითხვა 8.2 შემდეგია: ადექვატურად არბილებს (ამცირებს სიმწვავეს) თუ არა არსებული მართვის ღონისძიებები შემთავაზებული ვაჭრობის ზეგავლენის ქვეშ არსებული სამიზნე სახეობების პოპულაციების და სუბ-პოპულაციების კონსერვაციასთან დაკავშირებულ პრობლემებს, დამახასიათებელ ბიოლოგიურ რისკებს, მოპოვების ზემოქმედებებს და ვაჭრობის ზემოქმედებებს?	✗ ✗ ✗ დადებითი NDF ან NDF გარკვეული პირობებით უარყოფითი NDF თუ დასაბუთება არ არის ცხადი სხვა: მაგ: უარყოფითი NDF-ისათვის საჭიროა დამატებითი ინფორმაცია რათა შევსადეს მოპოვებისა და ვაჭრობის ზეგავლენა ან მართვის ღონისძიებები
	შესაბამისი დასაბუთება [შუკამება, ან გადადით სამუშაო ცხრილზე 8, საკვანძო კითხვა 8.2]
	მართვის სპეციფიკური პროცედურები, გამაგრებითი გეგმები, გადაწყვეტილებები, სხვა აქტივობები რაც გატარებული უნდა იქნას სახეობათა გადარჩენის უზრუნველსაყოფად: <i>(ცხოვეთი მოუთხოვთ სტრატეგიის ასეთი რეკომენდებული ქმედება)</i>